

๒๔๖๒๔๖

๒๒๒

สำนักงาน

๑๒๒๑ หน้าวัดราชบพิศ

ถนนเพ็ญนคร พระนคร ไทศัพทศัศ

หลวงสรรพากร บรมณธิการ

ห้างหุ้นส่วนไทยเขมม เป็นเจ้าของ

พิมพ์ที่โรงพิมพ์ไทยเขมม หน้าวัดราชบพิศ ถนนเพ็ญนคร พระนคร

กำหนดเวลาออก ในวันที่ ๑๕ ของเดือน หากจะคลากเคลื่อน คณะพยายามจะไม่ให้เกินกว่ากำหนด ๑๕ วัน (คือ ไม่เกินกว่าเดือนที่ออก)

อัตราค่าบำรุง ในพระราชอาณาจักรสยาม ครั้งปี ๓ บาท, ส่งทางไปรษณีย์อากาศ ครั้งปี ๓.๒๕ บาท, นอกพระราชอาณาจักรสยาม ครั้งปี ๓.๕๐ บาท, ถ้ารับไทยเขมมรวมข่าว รายสัปดาห์ ด้วย ก็รวมกัน ครั้งปี ๔.๕๐ บาท, ส่งทางไปรษณีย์อากาศ ครั้งปี ๕.๒๕ บาท, นอกพระราชอาณาจักรสยาม ครั้งปี ๖ บาท.

การบอกรับ ไม่จำเป็นต้องลง ฎีกา ขอรับทั้งแต่ละฉบับด้วย ขอรับทั้งแต่ละฉบับไว้ก็ได้ โปรดแจ้งความจำนงค์สำนักงานข้างบนนี้ โดยทางใดทางหนึ่งแล้วแต่ความสะดวก พร้อมกับเงินค่าบำรุง สำหรับผู้ที่อยู่ต่างจังหวัด โปรดส่งเงินทางธนาคาร สำหรับผู้ที่อยู่ในจังหวัดพระนคร ขอให้ไปรับเงินที่ธนาคาร พร้อมด้วยนำหนังสือส่งของท่านที่เก็บไว้ได้.

ราคาเบี้ยเล่ม— ปกหนังสือตัวเล่มละ ๖ บาท, สันหนังสือเล่มละ ๖ บาท, บัตรหนังสือเล่มละ ๖ บาท, หนังสือไทยเขมม ๒ เล่ม เงิน ๔ บาท, บัตรหนังสือเล่มละ ๓ เล่ม เงิน ๕ บาท, หนังสือตัวเล่มละ ๖ บาท, บัตรหนังสือเล่มละ ๒ เล่ม เงิน ๒ บาท ๕๐ สตางค์, บัตรหนังสือเล่มละ ๓ เล่ม เงิน ๓ บาท.

อัตราค่าลงแจ้งความ ในแผ่นกระดาษหลังปกหน้า และ ปกหลัง พิมพ์ด้วยหมึกสี เต็มหน้า บัตร ๖๐ บาท, ในแผ่นกระดาษสีต่าง ๆ สดอยู่ภายในปกหน้าและหลัง เต็มหน้า บัตร ๕๐ บาท, ครั้งปีหรือครั้งหน้า ๓๐ บาท.

หลวงสรรพากร ผู้พิมพ์โฆษณา

พิมพ์วันที่ ๑๓ พฤศจิกายน พ. ศ. ๒๔๗๗

บัญชีเรื่อง

(ปีที่ ๑๑ เล่ม ๖ วันที่ ๑๕ ตุลาคม พ.ศ. ๒๔๗๗)

มาสนุสสรณ์	หน้าพิเศษ
ผัดบ้าน	แผนกวิทยุกระจายเสียงส่งมา . , ๓๘๕
แม่พวงบุปผา	จ. พร้อมเพรียงพันธุ์ . , ๓๘๘
เพื่อนอบ	บุษกร . , ๔๒๕
ธรรมานุสสรณ์	อุบลวรรณ . , ๔๕๒
พจนานุกรม บาลี-ไทย (ต่อ)	หลวงเทพรัตนาศิษย์ หน้าพิเศษ ๑๐๕-๑๐๘

ภาษาหุสสรณ์

“Honi soit qui mal y pense”

(“ฮอนิ ซวัค คี มัล อี ปองส์” — ภาษิตเครื่องราชอิสริยาภรณ์ “การไต่สวน” ของอังกฤษ.)

(โคลงจิตรดา)

๑ “ <u>ผู้เห็นความชั่วร้าย</u>	ในสิ่ง <u>นี้ฤ</u>
<u>“ควรเร่งคิดละอาย</u>	<u>แก่จิตต์”</u>
แปลความว่ายังมี	ใจหยาบ
ยังจะมุ่งคิดหยาบ	รำไป
๑ <u>แม้ใจสุจริตล้วน</u>	ใสสะอาด
ย่อมอยากแต่เห็นงาม	รอบข้าง
ไม่ค่อยจะมาดมุง	ร้ายแต่ ใครเลย
เห็นบกพร่องบ้างย่อม	อภัย
๑ <u>แม้ใจทุจริตปราศ</u>	จากกรรม
ย่อมอยากแต่เห็นคน	อันโหด
เห็นเพื่อนระยำไป	หมดโลก
คอยแต่ติโทษผู้	อันเสมอ

๑ เออความดีข้านั้น
ผิดแต่น้อยมากส่วน
อยากชมก็ปลูกเบ็ด
อยากติก็ปั้นผิด

๑ ดั่งนี้ใครมุ่งให้
ยามเมื่อเห็นใครทำ
จงตำรือรอบก่อน
ชมติควรให้ปลอด

๑ ถ้าเอียงเพราะอำนาจ
ใจข้านึกชั่วแทน
ถึงแม้จะติชม
คนข้อมรงเกียผู้

๑ จิตตั้งามกิดสุภาพ
ข้อมจะไม่หาความ
ชมติข้อมมีคน
ป้องประโยชน์ให้แก่

มีทุก คนนา
เท่านั้น
แต่ชอบ ชมเทอญ
ติชี้

ชนชอบ
กิจไชร
ออกปาก นาพ่อ
เพื่อนเถียง

อะคติ
คนเกลียด
ใครห่อน เชื้อเลข
จิตดีทรม

เป็นศรี สวัสดิ์นอ
ใส่ไคล
เคารพ แม่นแล
มิตรจริง ๆ

จากโคลงสุภาพิต

พระราชนิพนธ์ พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว

ละครพูดเรื่อง “ผิคนบ้าน”

(แผนกวิทยุกระจายเสียงส่งมา)

ตัวละครตามลำดับออกฉาก:—

เจ้าทม	คนใช้ของ นายละออ นิติตระกูล
นายละออ นิติตระกูล	หมอลำ
นายสำแดง ฤทธิมาก	สามีนางละออ ขี้หง
นางละออ	ภรรยา นายสำแดง ฤทธิมาก
นายบุรณ สรรพอุดม	เศรษฐี เมืองกรุง
นางแจ่ม สรรพอุดม	ภรรยา นายสมบุรณ
น. ส. ช้อย สรรพอุดม	บุตรสาว หมั้นกับ นายละออ นิติตระกูล

ฉากห้องรับแขกในบ้าน นายละออ นิติตระกูล ในกรุงเทพฯ ฯ

(เมื่อแขกมาถึง มีเจ้าทมถือ
จดหมายซึ่งบุรณไปรษณีย์เพ่งนำ
เข้ามาส่งไว้)

อ้อ, จดหมายฉบับนี้หอมถึงนอก
ช่องประตูแล้ว ถึงนายท่าน เห็น
จะมาจากคู่หมั้นเป็นแน่ เราจำ
ทั้งกลิ่นและลายมือว่าหน้าซอง
ได้ก็เกี้ยว หมด, เนื่อความ

ข้างในคงเต็มไปด้วยน้ำตาลและ
ออยเชย ทั้งหวานทั้งหอมเป็นแน่
ที่เกี้ยว เออ, เราเห็นใจนาย
ท่านที่เกี้ยว คุณแต่ตัวเราเองซี
หลงรักแม่แก้วของเราแท้ใจขาด
ซ้ำร้าย หล่อนก็ไปอยู่บ้านนอก
เสียกับพ่อแม่ ไม่ได้พี่ยน้ำ
พยกามานานที่เกี้ยวแหละ ก็

วิทยุกระจายเสียงสงมา

ถึงหล่อนจึงเลย
นายละออ (จากข้างนอก) ทุม, ทุมไว้ย!
ทุม ขอรบ

(นายละออเข้ามา)
นายละออ อ้อ, อยู่เองหรือทม! ก็แล้ว,
แกรีบไป จักข่าวของ ลงกระเ้า
เกินทางของฉันทึกึก จักให้
พอสำหรับ ๑๐ วัน ฉันท้อง
ไปว่าความค้างจังหวัด ท้อง
ไปรวนนั้นแหละ เร็ว ๆ เ้านะ
เพราะต้องออกจากบ้านใน ๕
นาที่นั่นแล้ว

ทุม ขอรบ, อ้อ! มีจดหมายมาถึง
ไท้เท่าครบ (ออกไป)

นายละออ อ้อ! จากซ้อย, เธอว่าอะไรบ้าง
นะ? (อ่าน) “คุณพี่ทริก
ของน้อง คุณพ่อกับคุณแม่มี
ธุระจะขึ้นมากองเทพฯ นั้เองก็
เลยควยโศกาสระมากว้ย เพือ
มาหาคุณพี่ ฉะนั้น คากว่า
คงจะมากที่บ้านคุณพ่อนั้นแหละ
ค่ะ” ทยลละ! คู่หมั้นของ
เรา พร้อมทั้ง พ่อตาแม่ยายใน
อนาคท จะมาหาเข่นวันนั้ แล้ว

ตุล

เรากั้คงไปต่างจังหวัด ไป
ว่าความคั้ ๑๐ วัน ถว่าระกัถย
ท้องไปตามศาลนั้กัเลี้ยกัถยนา
เอ, จะทำอย่างไรกั ระมากัน
ระดะไรกัไม่ทราบ แกกัก็้อง
ลงโทรเลชคั้ช้อยกัแหละ เลือ
ระถึงทันท่อนออกเกินทาง แยก
โทรเลชคั้มีพร้อมอยู่แล้ว อ้า—
อ้า— (เขียนแะอ่านทานไป)

“ช. สรวพุกม ย้าน
ชุกมทรวพยั กรุงเก้า
ชยามาเลชทริก เลี้ยไ
ระพยไม่ไ้ ระกทมายอธิบาย
จากละออของเอชคนเกียว”

(อ่านทวนอึกคร้งท้ง)
เอาละ ไ้ไ้ไ้แล้ว วางไว้นไ้
นั้แหละ ระไ้ไม่ลั้มเอาไปส่ง
(เลียงนาฟีกา ๘ คร้ง) ระ
๒ โมงเข้าแล้ว แหม เร็วจริง,
ท้องเยกัละชั อ้ออ้อ! มีเวลา
พอจะวะทอชฟักนั้กเกียว ก่อน
เลชไปรับรวไฟ ทุมไว้ย!
อยู่ไ้ไหนระ? ของพร้อมทรว
ยัง? เร็ว ๆ เข้า

พ. ศ. ๒๔๗๓

ผิคนบ้าน

ทม พร้อมเคียววันแตรครบ (หัว
กะเป๋เข้ามามี)
นายละออ ไท่นละ กะเป๋—เอามา อ้าว, ทม
หมวกเล่า? เร็ว ๆ ซี้ เออ
ขอใจ, แล้วแกกุกแลบ้านช่อง สำแกง
นา-----

ทม ขอประทาน-----

นายละออ ทานเทินอะไร ไม่มีเวลาพักกับ ทม
แกกอก ก้องเข็กแล้ว— (รีบ
ออกไป)

ทม เออ, ใจเร็วจัง, จะขออนุญาตลา
ไปเยี่ยมแม่จ๋ว สัก ๗ วันที่เกี่ยวนา
คุณท่านไปตั้ง ๑๐ วัน เราต้อง
เผื่ออยู่โยงคนเกี่ยวเหงาตายเลย
แหม, ถ้าหาใครเผื่อบ้านแทนได้
สัก ๖-๗ วันละเป็นเข็กแน่
(เสียงกระดังงาบ้าน)

นายละออ

ทม (บ้อง)

เฮ้ใครกัน? ถ้าเรแหกหรือ
ลูกความ มาหาคุณท่าน กรมึง
(ไปเข็กประทุบ นายสำแกง
และ นางละออ ถูกขี้นมาก เข้ามา)
นายท่านไม่อยู่ครับ

ทม

สำแกง ไม่อยู่หรือ? นำเสียดายจริงๆ
ที่ไม่พบท่าน แต่ไม่เป็นไรออก สำแกง

ฉันเพียงอยากทราบว่า บ้านนี้จะ
ให้เข้าชั่วคราวไม่ใช่หรือ?
เฮ้! ให้เข้า, ให้ให้ทำมา
ความอย่างไรแนครับ?
ง่ายนักเข็กวันนา ฉันถามว่า
บ้านนี้ จะให้เข้าชั่วคราว ไม่ใช่
หรือ?

ขอประทานโทษครับ กระผม
รู้สึกงงสับสนอยู่

คุณแกไม่เข้าใจ คำถาม เลียเลย
คือ เราได้ รับ จดหมาย จาก เจ้า
ของบ้านว่าจะให้เข้าบ้านชั่วคราว
เราจึงมาสอบถามคุณให้เป็นที่แน
นอน

ไต่ถาวร, นี่คงมาบ้านผิคนแน่ ๆ
แต่ก็เหมาะสำหรับเราแล้ว เพราะ
เราจะได้เงินค่าเช่า แล้วทั้งจะ
แถมหนี้ไปเยี่ยมแม่จ๋ว ของเราได้
อีกด้วย

อ้อ, ครบถูกต้องแล้ว ผมล้มไป
นายท่านสั่งไว้แล้วครับ ให้เข้า
เพียงอาทิตย์เดียวครับ ขอรับ
ค่าเช่า ๒๐ บาทครับ
เท่านั้นก็เข้าใจกัน เอาเป็น

วิทยุกระจายเสียงสงมา

ตุล

๒๐ บาทที่เกี่ยวหรือ? แค่อะ
เล็ก นายแกไม่อยู่ จะครองกัย
แกก็คงไม่เย็นประโยชน์ เป็น
อันคดกลง ฉันเข้าทั้งแค่นี้
แหละอ้อ แกช่วยพารรยา
ของฉันไปก็ท้องหัยต่าง ๆ เสีย
ก้วยฉัน ฉันจะให้คนรดเขาช่วย
ชนหัยก็เข้ามา (ออกไป)

ทม (บ้อง) ได้การ, ๒๐ บาท หวาน ๆ
เย็นคำใส่หัยไปเยี่ยมแจ่ว อย่าง
เหนะ ๆ

(กั) เชิญคุณนายชักรับ, ทางนชอรับ
(พานางละออออกไป)
(สำแดงชนหัยเข้ามา)

สำแดง อ้อ, นี่ม่อไปไหนแล้ว อ้อ,
เห็นจะเดินไปก็หัยเย็นแน่ อ้อ,
เอาผ้าห่มโยนทั้งโยนโต๊ะเขียน
หนังสือเองก็หัยเปรอะหมักกัน
ไม่ไ้การ ต้องเอาไปไว้เสียบน
พระนักเก้าอี้เล็ก ฉันหนังสือ
ถูก ๆ เชียวมา เอ๊ะ...นี่โทรเลข
อะไรกัน (อ่าน) "อย่ามาเลย นางละออ
ที่รัก เสียใจจะพบไม่ได้" ะ
รทหมายอธิบาย

จากละออของเธอกันเกี่ยว"
(ทำเสียงอึก แสงโกรธ)
แหม, นี่สำคัญมาก นี่เห็น
จะเป็นโทรเลขถึงผู้มีนเย็นแน่ก็
เกี่ยว เราสงสัยมานานแล้ว
เพิ่งเห็นด้วยตากรวนแหละ นี่
ทำทางระนัพพกันไว้ แล้วกลัว
จะมาพเราเข้า เลยรีบเขียน
โทรเลขเตรียมไว้ส่ง ไหนกุช,
อ้ายผู้มีนซื้อเสียงอะไรกัน? อ้อ,
ช. สรรพอุดม เราจะทำอย่างไ
ก็ถึงจะแก้แค้นมันได้ ให้สมใจ
นะ นี่มันคนนี้จะให้เจ้าคน
เผ่าบ้านไปส่ง แล้วเจ้านั้นวาง
เอาไว้เย็นแน่ อย่าเลยเราละ
เก็บเอาโทรเลขนี้ไว้เสีย แล้ว
ปล่อยให้เจ้าผู้มีนมา ะได้มี
โอกาสกระแทกหน้ามันเสีย ให้
เป็นที่เกี่ยว นี่คนสำคัญนัก
อ้อ, อ้อ, (คว่ำราม)

(นางละออเข้ามา)
เอ๊ะนี่คุณพี่อะไรไปกะ หน้า
ตาบึงก็ระงำกันไ้แน่ โกรธ
ใครมากันคะ?

พ. ศ. ๒๔๗๗

ผัดบ้าน

สำแดง เปลา ๆ ฉันรู้สึกกระเซิงคึก อย่า
เข้ามาใกล้ ๆ นา เกียวกระเซิงคึก
ขึ้นมา

นางละออ เอ๊ะ, ทำไมกันคะ คุณพี่ไม่สบาย ^{ต้ม}
หรือคะ? ไปทบทวนน้องข้างซี

สำแดง ถูกแล้ว, ฉันไม่สบาย — จะตาย
เอานะนา — ฉันถูกยาพิษ

นางละออ ยาพิษ

สำแดง ถูกแล้ว, ถูกยาพิษที่หัวใจ กลั้ม (ข้าง)
ใจแทบชอกแตก อย่ามากวนเลย
ไปพักผ่อนเสียในห้องก่อนเถิด (ทั้ง)
ฉันไม่เย็นชันทวายคอก ปล่อย สมบูรณ์
ฉันคนเกี้ยว เกี้ยวก็ทวายคอก
ไปเถิดไป ^{แหม่ม}

นางละออ ค่ะ, ค่ะ, แต่กลั้มใจจริง ไม่รู้
ว่าคุณพี่เย็นอะไรไปโดยขั้จุน ^{สมบูรณ์}
เช่นนี้ (ออกไป)

สำแดง สังเกตจากกิริยาکنันๆของหล่อน
ทำทางนักรักลั้ๆมากที่เกี้ยว คง
จริงอย่างเรานักเห็นแน่ กินปูน ^{แหม่ม}
ร้อนท้องนั่นเอง อย่าเลย เรา ^{ต้ม}
ออกไปเดินเที่ยวเสีย เย็น
โอกาสให้อ้ายชูมขึ้นมา แล้วเรา
กลับมาเล่นงานให้อ้ายมื่อที่เกี้ยว (ข้าง)

เข้! เคนไม่มองคน หลีกไปซี
ข้ากระเซิงคึก จะรีบออกไป (ออกไป)

เอ๊ะ นายคนนั้น จะเป็นข้าเสียนะมัง
วิ่งมาชนเราแล้วยังกระเซิงคึกอีก

(เสียนกระเซิงคึกหน้าบ้าน)

เอ๊ะ, ใครมาอีกแล้ว ต้องไปดูซี
ว่าใครจะมาทำอะไรกัน?

ทนายโหงแล้ว คู่หมั้นกับพ่อตา
แม่ยายในอนาคคของคุณ
เชิญไปทำทานนี้สิครับ

แหม, แกล้งเอ๊ย หัวฮ้ายท้อของ
ข้า ๆ นมาเถะกระจ

อ้าวทา, ทำไมใช้ว่าทาอย่างนั้น
ท้อหน้าคนใช้เล่า

ก็จริง ๆ นนายาย, ฉันเดินตาม
ยายชื้อของคามร้านเสียนเงินมื่อ

ล้าแล้วยังโดนเกณท์ให้ท้อท้อ
ทำง ๆ นานาอีก

พอที่ทา เธอ, นนายายแกอยู่ไหม?

ไม่อยู่ครับ ต้องไปต่างจังหวัด
โดยกะทันหันครับ และไม่ได้
ส่งไว้ว่าใครให้มา

(ข้าง) เราจะต้องคึกคึกขยับให้ไปเสียเร็ว

วิทยุกระจายเสียงสงมา

ตุล

(กง)	ถ้ารู้เข้าว่าเราให้บ้านเช่าคงตายแน่	แจ่ม	นั่นแหละครับ ซึ่งเด็ก, แกรงจนได้รับคำสั่งถึงไปเรียกมา ฉะนั้นพักไม่หายเห็นอ
แจ่ม	แล้วกัน, น้าว่าคาญ, เออ, ช้อย นางหนู ไหนว่าได้มีกหมายมาบอกคู่หมั้นของตนแล้วว่าเราจะมาเยี่ยมไม่ใช่หรือ?	ช้อย	ก็เหมือนกัน หนูจะไปเกินกห้องเล่นพลาถก่อน เอ๊ะ, นี่อะไรกัน? หมวกผู้หญิงมาทั้งวัน ขอยกเลิกจริง ๆ
ช้อย	ค่ะ, ก็ฉันก็ได้มีกหมายบอกมาแล้ว แต่เธอว่ามีอะไรจำเป็นชิคะ	แจ่ม	หนูว่าอะไรนะ? หมวกผู้หญิงในห้องคู่หมั้นของแกหรือ? ไม่ได้การ
แจ่ม	เออ, ไหน ๆ เราก็กมาถึงแล้ว เราพักผ่อนกันเสียก่อนเด็ก	ทม	กายโหงแน่นแล้ว แจ่มและช้อย ทม, นี่หมวกผู้หญิงของใคร
ทม (บ้อง)	กายโหงจะชิเรา เล่นไม้ก็อไม่ไปเอาเสียด้วยชิ	แจ่มและช้อย	ทม, นี่หมวกผู้หญิงของใคร ออกมาเร็ว ๆ
แจ่ม	เออ, นายแกระไปนานเท่าไรนะ?	ทม	ทยประท---ที่---ที่---ทาน กระผม---มี---มี---ไม่--- ไม่---ที่---ที่---ทวายครั
ทม	สัก ๑๐ วัน หรือ ๑๔ วันแหละครับ ถ้าคุณนายจะคอยก็คงเสียเวลาเปล่า ๆ	แจ่ม	แกซิปแ่น ๆ ออกมาตรง ๆ เร็ว ๆ อยู่ ๆ หมวกผู้หญิง
ช้อย	แหม, จะไปเป็นนาน แล้วไม่เห็นบอกทนายเลยแหละ อย่าอยู่ช้าเลยล่ะ คุณแม่ขา	ทม	จะกันเข้ามาในบ้านชายโสดไม่ได้ ออกมา ว่าใครเป็นเจ้าของ หมวก
ทม	ผมจะไปเรียกรถแท็กซี่ให้เดี๋ยว		ที่---ที่---เห็นจะป---ป--- เป็นของ---ของ---ของ---

พ. ศ. ๒๔๗๗

ผัดบ้าน

ผมเองครับ ผมชื่อไวให้คุกรัก
 ของผม ช้อย
 แหม่ คุณไม่เชื่อเก แยกพยายามจะ
 บั๊คยังอะไรฉันเป็นแน่ บอกเลียบ นางละออ
 ทรง ๆ
 (นางละออเดินเข้ามา) ช้อย
 นั้นแน่ อย่างไร ว่าแล้ว นั้นแน่
 นังเจ้าของหมวกใบนี้ แหม่
 สมบูรณ์ ไหน ?
 ช้อย แหม, นังคนกั
 ทัม คายโหงแน่น ๆ
 นางละออ ทัม, คนเหล่านี้มาทำไมกัน คุ นางละออ
 ไม่มีกริยาเสียเลย เขาต้องการ
 อะไรกัน
 แหม่ ทัม, นังคนมาทำไมกัน มั
 อูระอะไรกัน
 ทัม คายโหงแล้ว ผมไม่รู้ ไม่ชั
 ฉามกันเองเด็ก ผมเบ้กละ
 (วิ่งออกไป) สมบูรณ์
 นางละออ ขอโทษเด็กค่ะ คุณคือใครคะ? นางละออ
 แหม่ คุณระฉามกัไก่อก และกิดัน
 ขอถามว่าคุณได้รับสิทธิจากผู้ไท
 ทัมมาอยู่ในบ้านนี้? สำแกง
 นางละออ อ้อ, สิทธิหรือคะ? ง่ายนักเกี่ยว
 กิดันอยู่ที่บ้านนี้
 คุณว่าคุดอยู่ในบ้านนั้นหรือคะ
 หรือกิดันพึ่งผกไป?
 อ้อ, ไม่ผกคุดกคะ กิดันอยู่ใน
 บ้านนังกัยสามของกิดัน
 กัยสามของคุด ช้อย! ลมจะ
 รยัแล้ว
 ทัย, ทัย, สงสารนังหนู อ่า
 อยู่คุดไปอีกเลย เรวัยไปกััน
 เลิกหนู เรวัย ๆ (แม่ลูกพา
 กันออกไป)
 เอ, นัมมเริงอะไรกัน? ทำไม
 พวกนี้ถึงมาทลายหมกค่อเรา
 เช่นนี้ แผลกมาก ทอนคันสัว
 เรวักทำทำคล้ายคนบ้า ๆ ขอ ๆ
 และมายกััน คนพวกนี้เข้ามาอะ
 อะใหญ่โต น้าแคนใจนั๊ก ไซ้
 ออกอัย (สะอื้นร้องไห้)
 ไซ้, คุดอัยร้องไห้ไปเลยน้า
 คุดไปรคไปเสียเด็กคะ กิดัน
 กลั้มใจ อยากอยู่กันเกีย
 (สำแกงเข้ามา)
 นั้นแน่, รยัไค้คามือแล้ว เจ้าเรว้า
 นัเริง สำคัญนั๊ก เอะหน้าแล้ว

วิทยุกระจายเสียงสงมา

ตุล

กัมก
สมบุรณ อะไรกัน ขยะไรไคกัน พอคณ
นิก ว่าฉัน เชน พอ ค้า ผน เถอน นางละออ
หรือ? เปลา, ไมใชคอก

ลำแกง ออย่าไคหนอยเลย ออย่ามาปาก
หวาน พอคณพอคณ หนอยเลย สมบุรณ
นำ แกชอสรพอกม ไซ้ใหม่
เล่า?

สมบุรณ ไซ้, ถูกแล้ว, แกทำไมถึงรู้จัก
ฉัน ฉันไมเคยพชนกแกสก
ครั้งเคียบวนนา

ลำแกง ระพอยอยังไรเล่า ก็แกมกันคน
เลวทราม คอยหลยหน้าฉันอยู่ ทม
แอบยอมาแกลยหลังเท้านั้นเอง
นำชี คราวนี้เจอะหน้าแล้ว
ทอองเล่านเสยให้สมคณ

นางละออ โอ้คุณชา, ทำไมพคยอยังนั้น
เล่า?

ลำแกง เธออย่ามาวุ่นวายกับฉัน เวลานั้น
ไว้ ที่หลัง ฉัน ระพค กับ เธอ เอง
เวลานั้น คออง จัก คาร กับ อ้าย คน ช้อย
สาร์เลวนเสยก่อน แกฉันเชน
คนใจนิกเลง จะให้โอกาสแก
เสมอ ๆ กัน เวรคอองควนกัน

คอยเคียว ฉันไปหอยชนมาก่อน
(วิ่งออกไป)

คุณทำเชนนันไมไค คุณจะไป
ไทน คอยเคียว ก็ฉันจะไปคย
(วิ่งตามไป)

เฮ้, นม้นข้าอะไรกัน? อยู่กั ๆ
ก็ระมาทักกันเลย ๆ แลลกจริง
เห็นะไมไคการเสยแล้ว เรา
หนีไปเสยให้พัน ก่อนมนกถัยมา
เห็นะจิกว่า ไมไคการ (ออก
ไป)

(ท้มเข้ามา)

เฮอ, ไปกันทมคแล้ว แทม,
คุณลำแกงระผลลงถูกทอใหญ่โค
เราเห็นจะเข้างบเสยครวณนั้น
แล้ว เธอ แก้วเฮยแก้ว เรา
เห็น ไมมี โอกาสพกันอีกนาน
เชนนั

(ช้อย เคนร้องให้เข้ามา
ไมเห็นท้ม)

โอ้, คุณละออของกัฉัน ทำไม
ถึงเชนเชนนันไปไคฉัน ไมนิก
เลยะเธอจะเป็นคนหน้าไคหลัง
ทลอกเชนนัน

ทม

คุณควบี, อย่าทุกข์โศกมากนัก
เลย ทำให้หัวใจผมเหวี่ยง ^{ทม} นายละออ
ไปด้วย ขอคุณโปรดทำใจหนัก
แน่นไว้ก่อนเถิด อย่าหลงเชื่อ
ปากมนุษย์มากนักเลย—

ทม

(เสียงนายละออเรียกทม
จากข้างนอก)

นั่นแน่, นายกลับมาแล้ว ก็จริง

(นายละออเข้ามา)

นายละออ

ทม, ทม, แกลไปอยู่ในเสื้อ
เรียกเสื้อแขนเสื้อ เอ๊ะ, นัซอ
อยู่บนเองแหละ ออวังซี ก็พลม ^{ทม} นายละออ
ส่งโทรเลขนั้นเองแหละนี่เอง ถึง
ไม่รู้ว่าจะไม่อยู่บ้าน แต่ก็
เพราะเราไปพบกัน ที่แรกว่า
จะต้องไปต่างประเทศ แต่พอถึง
ออฟฟิศ ก็ได้มีโทรเลข ^{ทม} (บ้อง)
กำหนดออกไป พี่เลยไม่ต้องไป
รันทมนั้น เอ๊ะ, นั่นจริงหรือ
หรือ? กาแดงๆ นี่ เป็นอะไร ^{นางละออ}
ไป ที่รัก?

ซอ

คุณอย่ามาปากหวานเคลือบหน้า
หน้าเลยล่ะ ก็ฉันรู้เรื่องหมด
แล้วละ ไม่อยากอยู่ใกล้ๆ

คุณออก (ออกไป)

เอ๊ะ นี่อะไรกัน? เฮ้ เจ้าทม,
เองอยู่ทางบ้านนี่ตลอดเวลาคง
รู้เรื่อง มันเป็นเรื่องอะไรกัน?
ก็มันเป็นอย่างนี้ครั้น คือกรรม
กำลังพยายามจะอธิบายกับคุณ
ซอ ว่ามันเป็นเรื่องที่คล้ายๆ
ว่าได้เกิดความรู้สึกขึ้นเสีย
แล้ว คือไม่ควรถูกคิดค้นเร็ว
เกินไป อาจของไทยกันผิดๆ
ถูกๆ

ฉันไม่อยากจะถาม อธิบายอะไร
กับใครน้า ฉันอยากทราบว่า
เรื่องอะไรกัน?

(นางละออเข้ามา แต่ไม่ได้
สังเกตคนที่สองที่อยู่ในห้อง)

คาบไหงแน่ๆ คราวนี้ แก้ว
ไม่หลุดแต่ก็เคียว แวเลียดก่อน
ที่เลิก ไม่ได้การแล้ว (ออกไป)
เออ, กลุ้มใจ, นี่จะอย่างไร
กัน? คุณพี่แต่งงานก็ประพฤ
ติคล้ายๆ คนบ้า จะอธิบายอะไร
ก็ไม่ยอมฟังหรือเข้าใจเลยเลย?
อื้อ! ขอโทษเถิดล่ะ คุณคือใคร

วิทยุกระจายเสียงสงมา

ตุล

กัน? หรือคุณหลงทาง ขุกรุก นายละออ
เข้ามาลึคบ้านอีกคนหนึ่ง?
นายละออ ขุกรุกเข้าลึคบ้าน เอ, ซอยกล
คี่มาก คุณครัย, อันที่จริง
บ้าน คือ บ้านของผมเองแหละ
ผมเสียอีก ควรจะถามคุณว่าผม
ไ้ รัยเกียรติยศ ของ การ เยี่ยม
เยือนนี้ จากผู้ใด และอะไร? สำแกง
แต่คุณ ดูหน้าคำไม่ สบาย เลย
ผม จะช่วยเหลือประการใด ไ้
ไหมครัย?

(สำแกง วิ่งเข้ามา ทั้งสอง
มือ ถอยขึ้นข้างละมออก)

สำแกง ไทน? อ้ายคาเฒ่าอ้วนพุงพลั้ย ซ้อย
อยู่ไหน? มาเลือกเอาอาวุธ
ของแกชี่ เอ๊ะ! นี่มาจากไหน
อีกคนหนึ่งแล้ว ะ! เมียเรา
เจ้าชู้ใหญ่โต แต่ไม่เห็นไร
เราประยบให้ห้มก คุณคนนั้น สำแกง
นะ อยู่ที่นี่แล้ว ะไ้เล่นงาน
กันเสียก่อน แล้วผมจะไ้เล่น
งานเจ้าแกพุงพลั้ยต่อไป ไ้รวก
เลือกอาวุธของคุณ เสีย เกียวน นางละออ
อย่าเสียเวลาเลย

ขอโทษเด็ก คุณนะคือใครกัน?
แล้ว เออะ ะไ้ช่วย ะเวง รว
อะไ้กัน? ถอยขึ้นเทยว้างเย็น
แมวถูกน้ำร้อนอยู่เช่นนั้นนะ ไม่
ไ้การนา มีนอาแอกชี่เคน
ล้นไ้ยังข้างออกไป ถูกใครเข้า
อาถึงตายนา เกียลที่เด็ก
แกเป็นคณชี่ลาคคอกกระมิง?
แต่ฉันจะเกดชี่ให้แกลึคคี่ฉันน
ไ้ละนะ อย่าชกช่า เลือกอาวุธ
เกียวน

(สมบุรุษ แซ่ม และซ้อย
เข้ามา)

ว้าย! ว้าย!! ช่วยด้วย คนบ้า
ะทำร้ายพ่อของคี่ฉัน ไ้,
ไ้ไ้พ้น คนบ้า, ถ้าแกชี่น
ข่มฉันคุณละออของคี่ฉัน คี่น
ชวนให้หน้าคำลึคที่เกียวแหละ
อะไรนะ? ละออของคุณหรือ?
เอ๊ะ! นี่แปลว่าอะไรนะ? ผม
ะขำแล้ว น้อออ, เจ้าหุ้ม
คี่ฉันไ้ไซ้ชันของเขอกคอกหรือ?
เปล่ากะ คุณพ, ไ้ไ้เสีย
น้อไ้เคยเห็นหน้ามาแต่ก่อน

ตัวเข้าไป โธ่อย่าพยายาม
 ระวังอย่า คุณพิทักษ์ไม่ยอมฟังน้า
 ลำแวง พื่อโทษน้องเล็ก เอาเป็นเสรี นายละออ
 ไปรายหนึ่งละ ครัววันตาวัน
 แกกกับคนละ คนจะท้องเล่นงาน
 แกอย่างแน่นอน

สมบุรณ แกอย่าเข้ามาใกล้ๆ คนนั้น คน แซ่ม
 ไม่ชอบบารุงในมือแก เกียเสียบ
 ก้อนนี้

ลำแวง แกมันตาแก่ตาขาว ไม่กล้าสู้
 หรือ? คนไม่ยอม จะต้องแก
 แกมันให้จิงได้

แซม คนคนเก่ง ซื่ออะไรก็ไม่รู้ละ
 แกะเธอมันออกมาแกว่งเล่นทำ นายละออ
 ไม่น่า เขาเกียเสียบเกียวัน ไคยิน
 ไทม? แล้วก็นั่งทนไปให้พัน แซ่ม
 เจ้าผู้ชายล่อลวงคนนั้นเสียบ แม่
 ไม่ยอมให้เข้านค้หมันของหนูต่อ นายละออ
 ไปแล้ว อันที่จริงไม่ควรอยู่ร่วม
 ชายคาเกียวกัมนานเกินไป คา,
 หนู, ไปเลิกไป แซ่ม

ซ้อย คุณแม่ชา แก่พื่อบอกกว่า—
 แซ่ม แม่ไม่ต้องการทราวยว่าเขามอก
 กับหนูอย่างไร โทททุกเรื่อง

ทนจากหมันกับเขา ค้งแกกกับ
 แล้ว

โอ้, คุณแม่, ทำไมทำไทวัน
 เช่นนี้เล่าครึ? ผมอธิบายไค้
 จิงๆ นา ไปรพั้งหน้อยเล็ก
 ครึ คุณแม่,

ฉันไม่ใช่คุณแม่ของเธอ อย่า
 มาเรียกฉันเช่นนั้น เธอไม่ต้อง
 อธิบายคอก ฉันอธิบายเองไค้
 เราพากันมาเยี่ยมเธอ โดยเธอ
 ไม่รู้ตัวล่วงหน้า แล้วเราก็อพย
 ผู้หญิงอยู่ในบ้านของเธอ เรื่อง
 มันออกแหม่แหม่อยู่แล้วนา

คุณแม่หมายความว่าผู้หญิงคน
 นั้นหรือครึ?

แน่นอน, ไม่ค้งสงสัย นาง
 คนนั้นของเธอและจะ

ขอโทษครึ? ไม่ใช่ของผม
 ความจริงผมไม่เคยเห็นหน้าของ
 เธอมาก่อนเลย

เธอไม่ควรสร้างมายให้มากกว่า
 ที่ไค้ทำไว้แล้วนา ฉันพอจะเกา
 ไค้คอก แล้วก็เพื่อนของหล่อน
 เล่า คุช ทำค้ออัย

วิทยุกระจายเสียงสงมา

สำแกง ขอโทษครับ คุณ, ผมไม่ข้าเลย
และผมไม่ใช่ เพื่อน ของ หล่อน
ผมเป็นสามีของหล่อนต่างหาก

แซม อะไรวะ? ภรรยาของคุณหรือ?

สำแกง แน่แน่นอน, แต่หากหล่อนคิกนออก
ใจผม คยู้กัยเจ้าคว่าพุงปล้น
คนนั้น

แซม ทา, น่ะไปไหนกันนั้นหรือ?

สมบุญต์ เปล่าเลยยาย, อย่าไปเชื่อคนบ้า
หน่อยเลย

นางละออ พี่สำแกง, เจ้าใจผิกคนกักเกีย
คิกนไม่เคยเห็นท่านพวงนมาแต่
ก่อนเลย น่ะเป็นความสคัยจริง

สำแกง แต่ เธอ ทำโทรเลข ไว้ ส่งไป ยัง
นายสรวพอมไม่ใช่หรือ?

นางละออ โทรเลขอะไรกันคะ คุณพี่,

สำแกง อย่ามาทำโก่ หน่อยเลย น นายละออ
อย่างไรเล่า โทรเลขบอกไปว่า
“อย่ามาเลยที่รัก เสียใจระพย
ไม่ได้ จะจดหมายอติยาย จาก
ละออของเธอคนเกีย”

นางละออ เฮ้! ก็มันมันโทรเลขของผม
เขียนไว้โดยเจกนาระส่งถึงคู่หมั้น
ของผมต่างหากเล่า แต่ะตาม

สำแกง

แซม

ทิม

ตุล

วัย เลยลัมไว้นัโระ ผมกัซอ
ละออณา แล้วนามสกลของ
คู่หมั้นผม ก็คือ สรวพอม
ภรรยาของคุณ ไม่เกียข้อง ใน
เรื่องโทรเลขเลย คุณจะไป
ลงโทษเธออย่างไรได้

อ้อ, อย่างนั้นคอกหรือ? โว,
ผมแทยเป็นข้าแนะ นึงจำ,
พี่ขอโทษเถิก

ฟังก์เลิน ๆ ก็คักอก แคขง

ซาคซอสำคัญอยู่ คือทำไมคุณ
ผู้หญิงคนดังมาอยู่ในบ้านของ
เธอเล่า?

อ้อ, มันผมอติยายแทนเจ้าของ
บ้านได้ คือผมเข้าจากคนเฝ้า
บ้าน

ทิมไว้อย! มานี้, ว่าอย่างไร?

ขอ—ขอ—ขอรับ กระผม
ยอมรัยสารภาพ คุณเป็นผู้ที่
กำลังรักผู้หญิงอยู่ ฉะนั้น คง
เห็นอกกระผมบ้างคอก คือคุณ
ต้องไประต่างจังหวัด เป็น
โอกาสที่กระผมพอจะปลักตัวไป
เยี่ยม นางแ้ว คู่รักของ กระผม

พ. ศ. ๒๔๗๗

ผัดบ้าน

	ประวญกัษ คุณทงสอญ ฆ มาดาม		จะมีนางแ้วมาคอบกักขยอญแล้ว
	เข้าบ้าน โดยมาผิกบ้าน กระผม		แต่ยัง ซากคนทึงจะมกขยัญชา
	เห็นโอกาสกัเลยซุชเอา ความ		นางแ้วของแก ยางทึงนังซอช
	จริงเยนเช่นนแหละครับ โปรก		ระกรณาฬ มาช่วยรบหนาทัน
	กรวดากระผมเลึกครับ		ในเร้ววันไคย้างคอกกระมิง
นายละออ	อ้อ, แก่มั่นอย่างนเองนนา แก ซอช		คุณทึงต้องเรยนถาม คุณแม่ คุช
	ก่อความโกดลาหลอย่างยัง แต่		คะ
	เคระหัดไผ่ถึงกัษเกึกเหตร้ายซัน นายละออ		คุณแม่ครับ โปรกกรณาให้
	แต่จะไว้ใจแกค่อไผ่ไคยัก ละ-		โอกาสแก่มกัษเลึกครับ
	นั้น จะก้องช้องกันเสียนคัน แซ่ม		ยางทึงจะกักว่า เพราะจะเยนทาง
ท่ม	อ้อ, คุณจะไผ่ผมหรือครับ อ้อ,		ช้องกันมิให้เรอเลียวผิกทางไค
	โปรคนถกถึงความหลง ทกระผม นายละออ		ซอช พระเคช พระคุณ เยน ทิสัก
	เคช ทิก สอช ห้อย ตาม มา กัวย		ครับ
	ความจงรักภักดี เยนเวลาหลาย ส้าแกง		ผม และ ภรรยา ซอ หลวยโอกาส
	ยเลึกครับ อ้อ!		แสดงความยินดีกัวยเยนอันมาก
นายละออ	ไคระบอกระไผ่แก ฉนจะช้องกัน		ครับ คุณทึงสอง
	โดยจะเกณจ่าให้แก่งงาน กัษ นายละออ		ซอชคุณเยนอันมากครับ ท่ม
	นางแ้วของแกเสียนนา แล้ว		ว้อย! ไปเอาแซมเปนซันมาเช็ด
	แกจะไค้ก้องระวังควไผ่มาถัน		เข้า จะก้องกัษหลอถันเสียน
ท่ม	อ้อ, ถ่าเช่นนั้น กระผมซอนอัม		ก่อน อันทึงวังการเข้าผิกบ้าน
	คิระรบโทษโดยเค่มใจ ทักเคียว		นแหละ นำความสนกเพลิก
	ครับ เยนพระเคชพระคุณอย่าง		เพลิตให้แกเราไค้อย่างเค่มเยยม
	ยังครับ		วังไทมครับ?
นายละออ	เส้วเรองส้าหรัยแก เพราะแก ทุกคน		วังชั!

- บัดลาก จบ -

[๓๕๗]

“แม่พวงบุปผา”

จ. พร้อมเพรียงพันธุ์

จะเป็นการแปลกไปนักหรือ ที่ผู้หญิงจะมีสิทธิไปเรียนเมืองนอกเมืองนา กับเขาบ้าง ?
คุณชายสี่—ทำไมไปกันออกมากมายในยี่หนึ่งๆ
ส่วนผู้หญิงนั้นจะให้เกียรติอยู่กับบ้านก็เป็นการไม่ยุติธรรมสินะท่าน ถ้าผู้ชายไปเรียนเมืองนอกได้ ผู้หญิงก็ควรจะมีสิทธิเท่ากัน เมื่อไม่มีข้อขกกฎหมายอันใดเลย ที่ห้ามมิให้สตรีไปศึกษาวิชาต่างประเทศ ก็ควรจะได้สิทธิอันชอบของผู้หญิงเมื่อเขาไปเรียนเมืองนอกเสียด้วย มันจะแปลกไปหรือ เมื่อเขาจะไปและนำความมีชื่อเสียง เกียรติศักดิ์ เกียรติคุณ มาสู่บ้านเกิดเมืองนอนของเขาด้วย เวลานี้ อารยธรรมกำลังเฟื่องฟู ธรรมเนียมมลายูกฎสาวแบบเขาเขเรียน เป็นนางห้อง หรืออะไรเหล่านั้น เราไม่ค่อยจะได้พบมากนักในสมัยนี้ สมัยซึ่งไม่ใช่สมัยโบราณ ธรรมดาเหมือนครั้งกระโน้น—ครั้งกรุงศรีอยุธยา หรือกรุงสุโขทัย เป็นราชธานีก่อนของท่าน

อันว่าความก้าวหน้ามานั้น ใครๆ ก็ต้องบูชา และอยากได้เป็นธรรมดา ทั้งนั้น เมื่อ

คิดนี้—นวลศรี เสาวลักษณ์ เรียนเขยขึ้น มียศ ๘ ของโรงเรียนกินนอนที่มีชื่อแห่งหนึ่งแล้ว คิดนี้จึงได้อ่านนวนิยายเรื่องของคุณพ่อให้ท่าน ส่ง คิดนี้ไป ศึกษาวิชา ณ ต่างประเทศ คราวแรก คุณพ่อคิดนี้—พระอานวยวิทยาประสิทธิ์ (สก เสาวลักษณ์) ไม่ไคร่จะยินยอมและเห็นชอบด้วยนัก เพราะท่านลงความเห็นว่า คิดนี้ยังอ่อนต่อความเป็นไปของโลกมากนักจะไป เมืองนอก เมืองนา คนเกียวย่างไรได้ก็อะไรเล่าทำให้ท่านคิดเช่นนั้น ไม่ใช่เรื่องรักๆ ใคร่ๆ หรือหรือ ? ท่านเป็นห่วงคิดนี้หนักหนา เกรงว่าระวังใจตนเองไว้ไม่อยู่ในขณะที่ศึกษาอยู่ต่างกว้างต่างแค้น จะไปเที่ยวประพฤติสิ่งที่ไม่ควรชอบ ตามอำเภอใจและลงสู่ก้นหอย ผลที่ได้รับ ก็คือเสียคน เท่านั้นเป็นเวลาหลายวันที่เคยๆ ที่ท่านต้องคิดว่า สมควรจะให้คิดนี้ไปหรือไม่ ในที่สุดท่านก็ตกลงใจให้ไป เพราะคุณน้าหลวงสรรพวิชิตนี้นั้นเป็นคนดีเขายืนอยู่คนหนึ่งในภาคโพธิ์ประเทศ ท่านจึงใจจะให้คุณน้าหลวงเป็นผู้ยก

พ. ศ. ๒๔๗๗

แม่พวงบุปผา

ครองกุญแจกนิณ ตลอดเวลาที่อยู่ในระหว่างเล่า
เรียน และท่านยังมีจดหมายกำชับคุณน้า
หลวงไปอีกด้วยว่า ให้คอยดูแลระวังรักษา
กนิณ เหมือนกับลูกคุณน้าที่เดียว

วิชาที่กนิณตั้งใจจะไปเล่าเรียน ก็คืออักษร
ศาสตร์ และได้ตั้งใจว่าราว ๘ หรือ ๙ ปี
จึงจะกลับได้ ถ้าในระหว่างนั้น มีเวลาพอที่
จะเสวยศึกษาวิชาแพทย์เป็นพิเศษอีกด้วย ไม่
นำปลื้มกอกหรือ ที่กนิณจะได้รับปริญญาต่าง ๆ
ติดตัวมาด้วย ในขณะที่เดินทางกลับบ้านเกิด
เมืองนอน ความที่คุณพ่อจะมีใจในลูกสาว
คนเดียวของท่านเย็นหนักหนา เกียรติยศ
เกียรติคุณ ก็เห็นจะไม่ยากนักที่จะให้วงศ์ตาม
หลังเรามา — เมื่อเรามีวิชา ก็เป็นอย่างเอก
อนาคตกาลของกนิณจะรุ่งโรจน์อย่างยิ่ง

ราวสัก ๑๐ ปี กนิณก็เรียนสำเร็จสมกับ
ความมุ่งหมาย ก่อนที่จะเสียใจอย่างนี้ที่
ไม่ได้มีโอกาสอยู่ให้นานกว่านั้น แต่จะทำ
อย่างไรได้—เมื่อเรียนสำเร็จตามความประสงค์
แล้ว ก็ต้องเดินทาง กลับบ้าน กลับช่อง อยู่เอง
ระซึกซ้ายอย่างไรก็ได้ คุณพ่อท่านคงรู้สึก
เป็นห่วงมากทีเดียว

เวลานั้น ปรวอภัยกับคุณน้าผู้หญิง (เคือน
ลาย สรรพอาภรณ์) มีพระรถกลับมารุ่งเทพฯ

ชั่วคราว ดังนั้น คุณพ่อจึงได้รีบขึ้นพระยา
มาเมอสัก ๓-๔ ปี หลังจากกนิณไปศึกษา
วิชาอยู่ต่างประเทศแล้ว จึงได้โทรเลข
บอกมาว่าให้คุณน้าเคือนลายพา กนิณ กลับมา
ด้วย ส่วนคำพาหนะเดินทางที่เสียไป ท่านจะ
ออกให้หมด

ไม่เคยนึกมาก่อนเลยว่า ผู้หญิงนั้น
ควรจะต้องงานเมื่อมีอายุสักเท่าใด แต่สำหรับ
ตัวกนิณเองนั้น อายุก็ย่างเข้า ๒๕ แล้ว แต่
ไม่เคยคิด ไม่เคยฝันถึงเรื่องเหล่านี้เท่าใดนัก
ถึงแม้ว่าเจ้าคุณพ่อจะเคยมีจดหมายมาว่า ท่าน
ได้รัยหมั้นกนิณ ไว้กับชายหนุ่ม คนหนึ่ง ชื่อ
มานัส ศิริวิทย์ ลูกชายคนเดียวของเจ้าคุณ
สิริมงคลแล้วก็กนิณก็ยังกล้าพูดไปอย่าง
เต็มปาก เต็มคำว่า ไม่เคยนึกถึงเรื่องนเลย
และถ้าจะคิด—ก็ถึงจะคิดต่อเมื่อมันอยู่ข้างหน้า โดย
รวดเร็วเย็นแน่—และด้วยความจริงเสีย
ด้วย ที่เรื่องราวที่กนิณกำลังเขียนอยู่นี้ก็บังเกิด
ขึ้นราวกับสายฟ้าฟาด—อย่างไม่รู้ตัว ณ ราว
วันหนึ่งในอำเภอสิงขร ซึ่งเป็นที่ตั้งแห่งเมือง
มารูเซลด

เวลานั้น คุณน้าเคือนลายกับกนิณกำลังอยู่
ในระหว่างเดินทางกลับกรุงเทพฯ หลังจาก
ที่ได้ไปพักอยู่ในเมือง มารูเซลด เป็นเวลานาน

๑. พร้อมเพรียงพันธุ์

ตุล

แล้ว เราได้โดยสารเรือ “เฮมเปรสส์ ออฟ เบนเนน” ที่มารเซิลล์ เพื่อเดินทางไปยังสิงคโปร์ อันเป็นท่าเรือที่เราจะต้องเปลี่ยนเรือใหม่เข้ากรุงเทพฯ

เราลงมาในเรือกลไฟเล็ก สัก ๑๕ นาทีเศษ จึงถึงเรือใหญ่ ซึ่งรอทักทอสลอลยล้าอยู่กลางทะเล คุณน้าและคุณพ่อกันเตรียมตัวขึ้นจากเรือกลไฟเล็ก ที่จากนั้นสัก ๒-๓ นาที เราได้ขึ้นไปปรากฏว่าอยู่บนคาบฟ้าโดยเรียบร้อย เราทั้งสองยืนฟังรวิวทิวทัศน์ของข้างเรืออยู่เงียบ ๆ คิดอยู่แต่ในใจว่าเวลานี้ทางบ้านจะเป็นอย่างไรบ้าง เมื่อทราบข่าวว่าเราจะกลับ คุณพ่อคงยินดีไม่น้อย เมื่อลูกสาวคนเกี้ยวของท่านกำลังเดินทางกลับกรุงเทพฯ พร้อมด้วยข้อเสียบ่อบริการที่ดีบริบทที่ดีมากมายอย่างมากมาย

เวลานี้ ความมึนเมาเข้ามาปกคลุมสถานที่อยู่โดยรอบ แต่เราทั้งสองเห็นสิ่งต่าง ๆ ที่อยู่รอบกายเราได้บังราย ๆ เรือบรรทุกสินค้าซึ่งแล่นมาจากเมืองท่าส่วนต่าง ๆ ของโลก กำลังแล่นไปมาอยู่อย่างขวักไขว่ ค้างไฟที่ทุกอาณัติสัญญาณบนเรือ เห็นริบหรี่ ๆ แต่ไกลเสียบ่อบริการอันน่าทึ่ง กระทั่งมองไม่เห็นซากสายเรือหาปลา ที่แล่นออกจากอ่าว เช่น แถวขาว

ขางลำ ที่แล่นผ่านเรือที่เราโดยสารไป ข้าง ๆ และสักครู่ก็ค่อย ๆ หายไปในความมืดแห่งราตรีกาล ลมพัดเฉื่อย ๆ ไม่ซัดสายพอสายคว่ำ เป็นเวลาชงมกขมัวที่พุกโก — เราขึ้นนั่งอยู่ในอารมณ์ ถึงเสียตายนั่งเช่นนั้น นึกถึงบ้านของเราในสยาม

คุณน้าถอนใจยาว และกล่าวว่า “จริง ๆ นะศรี วิวัชรธรรมชาติตามแผนงามน่าทึ่งมากเหลือเกิน และนี่อาจจะเป็นครั้งสุดท้ายที่เราจะได้มีโอกาสมองคุณน้าอีก”

“ก็อาจเป็นได้ละ แต่ว่า—ฮือ! คุณน้าคะ หนู—หนู—”

“ทำไมหรือ ขยายศรี?” คุณน้าซัก หนูหันมาจ้องคิดฉับพลัน

“ไม่ใช่อะไรหรอกค่ะ คือว่า—ว่าหนูนะ คิดว่าหนูมีอายุสมควรที่จะแต่งงานได้แล้ว และหนูไม่แน่ใจว่า——” คิดน้าพยักหน้าไม่ทันใจ คุณน้าขำขัน

“ถ้ากระนั้นขอใครคนหนึ่งระหว่างเดินทางกลับเข้าและละสิ?”

“เปล่าค่ะ—เปล่าจริงจริง!” คิดน้าพยักหน้า “หนูยังไม่เคยคิดอย่างนั้นเลย”

“ก็ทำไมแกถึงคำถามอย่างนั้นล่ะ ไม่ก็นะศรี น้าจะขอเตือนในฐานะผู้ใหญ่ว่าแก

พ. ศ. ๒๔๗๗

แม่พวงขุปลา

ไม่ควรเฝ้าจนกระทั่งเผลอหลับไปสัก และ
เชื่อว่าแกคงรู้ประเพณีไทยเราแล้ว”

“แต่เท่าที่หนูได้ประพาศมานั้น และ
เท่าที่คุณเฝ้าสังเกตเห็น ก็ยังไม่เห็นว่าเป็นการ
ปลอตกภัยอีกหรือคะ?” คณินถามเรื่อย ๆ

“แน่นอน สำหรับแก น่าเชื่อ แต่ก็ไม่
ควรชะล่าใจนัก เพราะมันอาจยังเกิดขึ้นโดย
มิได้คาดหมาย และเมื่อถึงเวลานั้นแหละ
แกจะรู้ได้ด้วยตัวแกเองว่า มีรัชชาติเป็นอย่างไร”

เธอนั่งอยู่คว่ำหน้า มองครีบลอกคลื่นม้วน
ตัวไปมาคล้าย ๆ กับชีวิตมนุษย์ที่เลื่อนลอย
ไปตามยถากรรม อย่างเงื่อย ๆ คุณนำร่องคุ
นำเค็มซึ่งซัดสากแคะเรือไม่ว่างตา รวกับ
ใช้ความคิดอะไรสักอย่างหนึ่ง แต่แล้วก็ไม่
ได้พักอะไรสักอย่าง

คณิน ออกจะเป็นคนที่แปลกประหลาดที่สุดใน
ในชีวิตของคณิน เพราะพยายามสงวนใจให้อยู่
เป็นปกติไม่ก่ออะไรเป็นผลสำเร็จเลยเลย นึก
อะไรก็มิอะไรต่าง ๆ นานา จนพุ่มชาน กว้าง
จะหลับลงก็ได้ใช้เวลาไม่น้อยกว่า ๒ ชั่วโมง

๐ ๐ ๐

รุ่งขึ้น คณินตื่นแต่เช้าตรู่ พระอาทิตย์เพิ่ง
จะโผล่ขึ้นพ้นขอบฟ้า สากแสงอ่อน ๆ ลงมา

ท้องฟ้าหน้าทะเล สีสันเขียวและใสราว ๆ กระจก ทำ
ให้เกิดเป็นประกายระยิบระยับคล้ายดาว รวกับ
แว่ทองคำที่กำลังละลายคว้างอยู่ในน้ำ ฉะนั้น
เรือ “โฮมเปอร์ส ออฟ เพน” ใช้กำลัง
ออกมาจากอ่าวลือของซามัวแล้ว ที่ฝั่งทาง

โน้น เราก็มองไม่เห็น เรือโยชาวามสะอาท
นาน ๆ จะแลเห็นสักลำหนึ่ง เสียงคลื่นซัด
กระทบแคะเรือเบา ๆ แล้วแตกกระจายม้วน
เป็นฟองสีขาว งามน่าดูยิ่งนัก เรือยังใช้กำลัง
แล่นอยู่เรื่อย ๆ และอาศัยเป็นเรือขนาดใหญ่

จึงไม่โคลงเคลงเท่าใด ไม่มีใครมาคลื่น
แม้แต่คนเกี้ยว ส่วนพวกกระลาตีซึ่งทำงาน
แต่เช้า ก็ยังคงทำงานเรื่อยไป ผู้โดยสาร
บางคนยังนอนหลับสบาย

แต่งตัวเสร็จอย่างง่าย ๆ ด้วยสระเก็ทน้ำเงิน
แก่ และ เสื้อผ้า แขนกระลาตี หยิยหงส์สีไค
เล่มหนึ่ง คณินก็เดินออกมาคนเกี้ยว คุณนำ
ยังอยู่ในอาการ เช่นเดียวกับผู้โดยสารอื่น ๆ
ไม่อยากจะกวนนิทราวมดอย่างแสนสุขของท่าน
คณินเดินขึ้นจากฟ้าซึ่งแสงแดดส่องลงมาโดยัง
เป็นขางตอน ทั้งตัวลงบนเก้าอี้ผ้าใบตัวหนึ่ง
และเอนหลังสอ ออกอาน อย่างไม่สู้ตั้งใจนัก
นาน ๆ ก็สูดอากาศอันสดชื่นสบายทีหนึ่ง และ
มองควิวงาม ๆ รอบลำเรือ แล้วก็อ่านต่อไปอีก

จ. พร้อมเพรียงพันธ์

กุล

ในขณะนั้น ก็ฉันรู้สึกตัวว่ามีใครคนหนึ่งกำลัง
ทำความสะอึก ชื่นภาคพา ทักฉัน กำลังนั่งอยู่
กิริยาที่เขากระทำไปปลุกมโนคติของจิตฉันขึ้น
ทำให้ต้องเหลียวไปดู

ณ ท่ามกลางแสงแคบอ่อน ๆ ซึ่งฉายลง
มาที่องค์ภาคนั้น กระลือที่หนุ่มรูปร่างคมสัน
ผู้หนึ่ง กำลังยืนอยู่อย่างเป็นสง่า และขณะที่
จิตฉันไปดูนั้น เขาก็หยิบกระป๋องสีและแปรง
มา เพื่อทาสีส่วนประกอบบางอย่างของห้อง
เขิน ที่อยู่ใกล้ ๆ กับฉัน ด้วยความชำนาญ
ชาญ คุเหมือนเขาารู้สึกตัวว่าถูกมองก็
เป็นได้ เขาจึงหันมามองจิตฉันอย่างเอาใจใส่
อยู่สักครู่หนึ่ง แล้วก็ยิ้มอย่างพอใจ

“เธอทาสีเก่งมากทีเดียว” จิตฉันชมเขา
เป็นภาษาอังกฤษ ทั้ง ๆ ที่ไม่รู้ว่าเขาเป็นชน
ชาติอะไร

“ขอรับ” เขาคอยในภาษาเดียวกัน และ
ยิ้มน้อย ๆ นัยน์ตาของเขาเป็นแววสุกใส
นวล “ผมเคยฝึกหัดมาแต่ก่อนหลายหน”

จิตฉันถามไปเฉย ๆ “เธอชอบเป็นกระลือ
หรือ?”

“งานกระลือเป็นงานอย่างเกียจเท่านั้นที่
ผมเคยทำมา เพราะถ้าผมไม่ทำผมก็ต้อง
อดตาย ด้วยไม่มีอาชีพทางไหนจะเหมาะ

สำหรับผมมากไปกว่านี้จริงไหมขอรับ—
มีส?”

จิตฉันยิ้มเขาแทนคำทอຍ ต่อจากนั้น
เราก็ไม่ได้นทนว่าอะไรกันอีก กระลือผู้
นั้นจึงมองจิตฉันด้วยสายตาอันประหลาด จิตฉัน
นั่งอ่านหนังสือเฉย ๆ นาน ๆ จึงจะชำเลือง
มองที่เขาสักครู่หนึ่ง มองที่ไรก็เห็นเขามอง
จิตฉันอยู่ก่อนแล้วเสมอ แปลก — เขายิ้ม
จิตฉันยิ้ม เขายิ้มพร้อมกัน — แล้วเขาก็หัน
หน้าไปทำหน้าที่อย่างเดิม จิตฉันสังเกตเห็น
เขาต้องคั่นหนังสือในมือจิตฉัน — ทั่วไปๆ ขมุกขมัว
เหมือนกำลังพยายามผสมสีทอຍแล้วจึง
เอ่ยถามขึ้น—

“หนังสือที่คุณอ่านอยู่นั้น เป็นหนังสือที่
เกี่ยวกับการผจญภัย ใช่ไหมขอรับ?”

“ไม่ใช่หรอกค่ะ หนังสือเล่มนี้ คือเรื่อง
‘เฟรเดริก มหาราชแห่ง ปรัสเซีย’ พระเจ้า
วรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าจุลจักรพงษ์ นักเรียน
ไทย พระองค์หนึ่ง แห่ง มหาวิทยาลัย เคมบริจ
ทรวงเป็นผู้ประพันธ์ เธอเองเล่า—เคยสมาคม
กับพวกคนไทยบ้างหรือเปล่า?”

“โอ! แน่นอนละขอรับ คนไทยเป็น
ชนชาติหนึ่งซึ่งผมชอบมาก ว่าถึงอุปนิสัย
แล้ว ผมอดจะรู้สึกพอใจที่เกียจ กล่าวคือ

พ. ศ. ๒๕๑๓

แม่พวงขยปลา

ไม่ว่าคนไหนที่สมัครใจ — แม้จะเป็นผู้โดยสาร
ก็กั มีภาระทำกริยากล้าย ๆ กับเพื่อนของผ
คนหนึ่ง และ—ประทานโทษ ผมิคิดว่าคุณ
ก็เป็นคนไทยเหมือนกัน—ไม่ใช่หรือครับ?”

กิดนียม์เดือย ๆ และแกล้งทอยว่า— “ก็
ไม่แน่มันก็จ๊ะ แต่ถ้าเธอจะปรักปรำเช่นนั้น
บางทีก็อาจจะเป็นไก่อ”

เขาไม่ทอย แต่กริยาที่เขาแสดงนั้น ดู
เหมือนจะสงสัยในคำพูดของกิดนียม์อยู่ไม่น้อย
ทั้งนั้น เราจึงนั่งเงียบกันไปอีก กิดนียม์ไ้ว่า
กระลาตีหนุ่มผู้หนึ่งคงไม่เล่นตลกอะไรแน่นอน ว่า
ถึงสำเนียงภาษาที่เขาพูดกับกิดนียม์นั้น ก็ชักเ็น
ปรำปราจากสำเนียงแปร่ง ฉะนั้นให้กิดนียเภา—
อย่างไรเสีย เขาก็ต้องเป็นคนอังกฤชแน่นอน

กระลาตีหนุ่มผู้หนึ่งยังคงทำงานของเขาเรื่อย
ไป สักครู่ก็ถึงสัญญาณรับประทานอาหาร
กิดนียม์ กิดนียม์จึงลุกขึ้นจากที่เดิม พยพหงส์
ยักควบมือซ้าย กระลาตี หน้าคมคายนั้น ก็
อวยพรให้กิดนียม์ตามธรรมนัย

“Good Morning ขอรบ—มีส”

กิดนียม์ไม่ทอย เป็นแต่ขมขื่นเขาหน่อยหนึ่ง
แล้วก็เดินไปเข้าห้องรับประทานอาหารเงียบ ๆ

ความมกค่าหญของกระลาตีหนุ่มผู้หนึ่ง ทำให้
กิดนียม์รู้สึกถึงมากทีเดียว คราวหนึ่ง—ลูกแมว

ยอกชน ขึ้นขึ้นไปบนเสากะ โคงเรือนดังเสาส่ง
วิษุ แล้วก็เลยเกาะแน่นอยู่ ณ ที่นั้น ด้วยความ
ตกใจ ไม่มีใครเลยที่จะเอาไปใส่ที่ลุดแมว
ทวนชยนั้น แต่พอกระลาตีผู้หนึ่งลุกสำขึ้นขึ้น
ไปบนเสากะ โคงสูงละตัว และพาเจ้าลุดแมวชน
คือนนกล้มลงมาจากล่างโดยเร็วร้อย ไม่ใช
แต่กิดนียม์เท่านั้น ที่สรวเสริญคุณความดีของเขา
แม้คนอื่น ๆ ก็เช่นเดียวกันหมด

อีกครึ่งหนึ่ง ขณะที่เราทอดกสมอยู่ก็
โศกมีโย เพื่อลาล้างสินคำ มีเด็กชาวพื้น
เมืองคนหนึ่งในงานคนโดยสาร ขึ้นจากฟ้า
ตกลงไปในทะเล ยิ่งขณะนั้นเย็นเวลาทมิ
คลันลมรัก—จึงไม่มีใครกล้าจะโคงลงไปช่วย
ชีวิตเด็กผู้หนึ่งสาธนั้น พ่อแม่และน้องเล็กยืน
ร้องไห้กระซิก ๆ อยู่ข้างเรือ คำจ้องจับที่ลูกน้อย
ซึ่งกำลังกระเือกอยู่ใต้น้ำกลางความเย็นยวน
ของทะเลลึก นาน ๆ ก็มลงไปที่ริศษน้ำ
ลึกทีหนึ่ง — และสักระเดี๋ยวก็ถูกคลันนยชัก
หนขึ้นขึ้นมาใหม่ ไม่มีใครสามารถออกไปช่วย
เก็นนอยนั้นได้ เพราะทุกคนยอมทรพวกันก็
แล้วว่าถ้าขึ้นกะโคงลงไปช่วย ก็เท่ากับเอาชีวิต
ของตนไปทั้งเสียอีกชีวิตหนึ่งเท่านั้น—แต่ที่ว่า
วาระของกิดนียม์ผู้หนึ่งว่าเวทนา ยังไม่ถึงกาลจะสูก
ท้าย มีคนกะโคงไปจากทางท้ายเรือ

จ. พร้อมเพรียงพันธุ์

ตุล

คราวแรกก็ฉันไม่ค่อยเอาใจใส่คิดว่าผู้กล้า
หาญคนนั้นคือใคร—วิศกแต่ชีวิตก็มากกว่า
ผู้โดยสารถูกคนต่างพากันมองดูพาฉันอย่าง
แทบไม่หายใจ ความลึกลับของเรือแน่นไปหมด
พ่อแม่ของเก็กข้มทั้งน้ำตา ขณะเมื่อเห็นผู้
กระโดดลงไปช่วยชีวิตบุตรของตน แน่นอน
ที่เกี่ยว—ก็ฉันทำไมไม่คิดเลย พ่อบอกกล่าวหาญ
ผู้นี้ ต้องเป็นกระดาศีหนุ่มคนนั้น อย่างแน่นอน
ข้างอาหาญและกระดาศีจริง ๆ ขณะ
ที่ร่างเขาลอยน้ำ เห็นไม้ซีก ๆ ที่เกี่ยวว่า
เขาต้องได้รับการผลักดันในทางน้ำมาแล้วอย่าง
เชียวชาญ ริงอยู่บอก—ที่ว่าชีวิตของกระดาศี
หน้าทีของกระดาศีจำเป็นจะต้องผลักดันในทางน้ำ
—ก็ฉันไม่เลียง แต่พ่อกระดาศีหนุ่มคนนั้นก็
ความสามารถเกินการเกินกว่ากระดาศีทั้งหลาย
นัก ทั้งราศีราศรศักดิ์โสทุกพระองค์กว่ากัน
อย่างน่าพิศวง — ะไม่ให้เป็นแปลกใจ อย่าง
ไรก็ได้

ขณะที่เขาวัยศกก็ฉันคงจะไปหาเด็กน้อย
นั้น ดูเหมือนฝ่ายหลังจวนเจียนจะหมดลม
หายใจอยู่แล้ว พ่อบอกชายใช้มือซ้ายโอบ
รอบคอเด็ก มือขวาทำหน้าพิศหน้า คลื่น
ก็จึงใจพิศคนทั้งสองให้ห่างออกไปเสียจริง ๆ
แต่ก็ไร้ผล — เพราะปรากฏว่าเขาพาเด็กทวน

คลื่นลมโกลธเรือเข้ามาทุกที ก็ปีนเรือ
กลางความมืดลึกลับเพริศ สงกระดาศีอื่น ๆ
ให้หย่อนเรือชูขลุ่ยไปช่วยเหลือ ก็ฉันเห็น
เขายืนเด็กขึ้นบนเรืออย่างฉับพลัน แน่นอน !
ทุก ๆ คน ย่อมเว้นเสียซึ่งการชมเชยเขาไว้เสีย
มิได้เลย พ่อแม่ของเด็ก ยกบุญยกคุณเขา
อย่างใหญ่หลวง แทบจะทวนหัวทวนเกล้า ในการ
ที่ได้ฝ่าอันตรายโดดลงไปช่วยลูกน้อยไว้จาก
ความตาย ก็ปีนเก็บโยฟุ้งอู้อย่างมาจับมือ
กับเขา—กล่าวว่า

“เธอเป็นกระดาศีที่กล้าที่สุดซึ่งฉันเคยเห็น ผล
บุญอันนี้จะคงสนองแก่เธอในวันหนึ่งแน่นอน”

พ่อกระดาศีหนุ่มไม่ตอบว่าอะไร เป็นแต่ข้ม
เรียบ ๆ และสักระใดก็ขอเข้าไป ผลักเปลี่ยน
เครื่องแต่งกาย ทั้งแก่น้ำมา คุณความดี
ของ ชายหนุ่มผู้ นี้ก็ ขจร ขยาย ไปทั่ว ลำ เเรือ
ใคร ๆ ก็รู้จักเขา—และยกยอเขา แต่ไม่เห็น
ปรากฏว่าเขาทำเอาใจใส่อย่างใด — นอกจาก
ข้มขอส ๆ ของเขาเท่านั้น

เช่น ๆ ไม่มีอะไรอะไร ก็ฉันก็มีกระดาศีออกมา
นั่งเล่นบนคากฟ้าชั้นบนคนเดียวเสมอ บางวัน
คุณน้าเคื่อนฉาย ก็มานั่งสนทนากว้าง และ
คราวใดที่ก็ฉันมานั่งบนคากฟ้า ฉันก็ต้องเห็น

พ. ศ. ๒๔๗๗

แม่พวงบุปผา

กระลาตีหนุ่มผู้นั้นนอนเหยียดยาวอยู่บนเก้าอี้ผ้า
ใบของเขาย่างผาสกทุกคราว มีหนังสือปกสี
เหลืองเล่มหนึ่งถืออยู่ในมือทุกครั้ง ที่มานอน
คิดนพยายามจะไม่มอง และในทันทันคิดนั้นก็
ยังตั้งเถิดคิดว่าเขาจึงกิดนอยู่ตลอดเวลา แต่
พอคิดเห็นไปบ้างจริง ๆ ึ่ง ๆ เขาก็เปลี่ยน
สายคาไปทางอื่น หรือไม่กิดมองหนังสือเสีย
คล้ายกับจะเอาเชิงให้พุกด้วย คิดนั้นก็ทำเ็น
ทองไม่รู้ร้อนเสียบ้าง

กิดนพิเคราะห์กิดนวิชาและลักษณะของเขา
ว้จะเป็นคนชาติอะไรกันแน่—แต่แล้วก็ยกไม่
ถูกว่าเขาเป็นชาติอะไรแน่ ามุกของเขานั้น
โค้งเยี่ยงผู้สืบเชื้อสายโยนก ผิวขาวแกม
ชมพู แต่ทว่าดวงตาและผมของเขาเป็นสี
น้ำตาลแก่จนเกือบดำ ซึ่งควรจะแสดงให้เห็นว่า
ว้จะเป็น ยูเรเชียน ไม่น้อยเลย กิริยาวา
ทพูกนั้น ออกจะกระเขยไปทางฝรั่งมาก ทั้ง
พุกก็ไม่เคอะเขินอย่างไรเลย กิดนเสียอีก ก
เห็นอนะพุกคิดคำนึงถึงทุกต้องไปสักเล็กน้อย
ด้วยซ้ำ เหตุนี้จึงเภาไม่ถูกว่าเขาเป็นชน
ชาติอะไร ะว่าฝรั่งก็ไม่ใช่—ไทยก็ไม่เชิง
แม้จะมีเค้าอยู่เป็นส่วนใหญ่ กิดนก็ไม่ออกว่า
ความจริงมีอยู่เพียงไรในตัวของเขา

เมื่อเรือ “เฮมเปรสส์ ออฟ เจแปน” แล่น

ออกจากโคลัมโบได้เล็กน้อย เริ่มย้ายหน้าไป
สู่สิงคโปร์นั้น สัวทนนำความมาแจ้งให้พวก
เราทราบว่า คนนั้น กิดนจะรักให้มีการเห็นว้
สวมหมวกากชัน และผู้โดยสารซึ่งอยู่ห้อง
เคบินทุกคน มีสิทธิที่จะไปในงานนี้ได้ กิดน
รู้สึกพอใจมาก ประการที่ ๑ กิดนจะไคมี
โอกาสพบคนโดยสารแปลก ๆ หน้า ซึ่งมาลง
เรือจากที่โคลัมโบ หรือ ปอรทเสก รวมในงาน
ครั้งเดียวกัน ประการที่ ๒ กิดนจะไคไชว้
เครื่องแต่งกายแบบจีนชุกงาม ซึ่งไค้ซื้อมาจาก
ปารีส ด้วยราคาคืนสูงลิบ เครื่องแต่งกาย
ชุกนสวยงามกิดนก็ชอบ เพราะเมื่อกิดนไค้แต่ง
กายด้วยเครื่องชุกน และถักผมทอเป็นเยย
ทั้งสองข้างด้วยแล้ว ก็รู้สึกว้เป็นเครื่อง
แต่งกายที่ชาติสูกชุกหนึ่ง ไม่เลวเลย แต่
เสียใจที่ ะต้องถักว้เพิ่มเติม สักเล็กน้อยว่า
คุณนำผู้ซึ่งย่างเภาเข้ามาในขณะกิดนกำลัง
ทอหมวกากชันชมพู เขาชุกนก็ขยเสียจนสวม
นั้น—หาไค้ถึงความเห็นพ้องด้วยกิดนไม่

“ยายศรี!” คุณนำพุกเสียงเกือบเป็น
ตะโกน “แต่แกงก้วยอย่างนั้นทำไค้น—แต่ง
เล่นสนุก ๆ หรือว้จะไปออกไคว?”

กิดนตอบหน้าคาเคย “นั่นแหละคะ เครื่อง
แต่งกายที่กิดนจะสวมไปในงานเห็นว้กันนั้น”

“แปลว่า แกจะมุ่ง ทางเอง เจ็ด ไป ไชว
ฝรั่ง?” คุณน้า คาง

“ก็ไม่ได้หนูนะ แล้วหนูจะทำอย่างไรละ
คะ? มันก็ไม่ได้ชุกชุกกันเสียตวันสิคะ หนู
เห็นผู้หญิงท่านแต่งอย่างนั้นเยอะแยะไปคะ ในเรือ
ลำนี้” คุณน้าอธิบาย

“ยะ-ยะ ชื่อนั้นฉันไม่เลียงแกหรอก”
คุณน้าก็ไม่มีอะไรเหมือนกัน “แต่แกมัน ไม่ใช่
ผู้หญิงนั่นนะ แกเป็นคนไทยต่างหาก เป็น
ลูกของลูกไทยมีกระดูกคนหนึ่ง ซึ่งมีคนรู้จัก
เกือบทั่วประเทศสยาม น่าเห็นว่าเจ้าเครื่อง
แต่งกายชุดคนมันทุเรศมันเยี่ยงอย่างเอกเทียว!”

คุณน้าถามอย่างหน้าตาเฉยเท่าเท่า “คุณ
น้าคิดว่าเธอเป็นอย่างนั้นเทียวหรือคะ?”

“ก็อย่างนั้นนี่!” คุณน้าตอบสั้น ๆ
ท้ายยังไม่ลดละไปจากทางเองและเสื้อสีชมพู

เธอยังไร ก็ กล้วยอำนาจแห่งความ
หัวข้อและกระดูกมก ซึ่งจะมีประจำอยู่ในนิสัย
ของกลิ่นมาแต่เด็ก ๆ นั้นเอง ทำให้คนทรง
ไปในงานเต้นรำสวมหน้ากาก กล้วยเครื่องแต่ง
กายชุดที่คนน้าถึงความเห็นว่าทุเรศมันเยี่ยง
เมื่อกำลังเดินไปสู่สถานที่เต้นรำนั้น ในใจนึก
ไปต่าง ๆ นานา เธอเกือบจะล้มตัวไปครู่หนึ่ง
มาใกล้สักเธอเมื่อเท้าพาร่างมาลงที่ ๆ มุ่ง

หมายแล้ว เธอจึงเห็นสถานที่เต้นรำออก
จะงามน่าดูมาก มีโคมอยู่ขึ้นและของราวสี
ต่าง ๆ แฉวน และประติมากรรมประติมากรรม
ที่มุมหนึ่งของฉากฟ้าตรงนั้นเข้าใจไว้เป็นพิเศษ
สำหรับพวกเล่นคนตรีจะโกนนั่งพักผ่อน คนตรี
กำลังบรรเลงเพลง Valencia, Onestep อยู่
อย่างไพเราะ ผู้โดยสารเห็นจำนวนมาก
กำลังจับคู่เต้นรำอยู่อย่างสนุกสนาน และเพลิก
เพลิก ทุก ๆ คนพยายามประคองคู่ประคอง
เครื่องแต่งกายให้ทันสมัย และหรวพระที่สุดเท่า
ที่จะเป็นไปได้ สำหรับท่านชายนั้นไม่ค่อย
จะมีอะไรมาก นอกจาก เมฆ สไมคัง อีฟนิง
เหล่านี้นั่น แต่ท่านหญิงลี-ควรวกก็มี
การประกวดแข่งขันเสื้อผ้านักที่เดียว ยางคน
ไม่ยอม ‘ตาม’ สมัยเท่านั้น—ยังจะ ‘นำ’ สมัย
อีกสักทีหนึ่งก็ด้วยซ้ำ และเครื่องแต่งกายของเธอ
สวมมานั้น มีก็เหมือนกันเลยจนคนเกือบ คน
หนึ่งก็แต่งไปอย่างหนึ่ง ตามความเห็นชอบของ
เธอ เครื่องอาวรณ์ที่เห็นที่เข้านักตาส่อง
แสงเห็นประกายวาววับแสงไฟ กลิ่นน้ำหอม
นาาาาาาา ฟุ้ง กระจาย ทยอยวนไปทั่ว บริเวณ
การเต้นรำครั้งนี้ ถ้าหากว่าจักให้มีชนวนยก
แล้ว ก็คงไม่น่าดูเท่าใดนัก แต่ว่าในทันทีนั้น
ฉากฟ้าเรือซึ่งอยู่ใต้แผ่นฟ้าแจ่มใสและกระจ่าง

พ. ศ. ๒๔๗๗

แม่พวงบุปผา

ด้วยแสงจันทร์ จึงทำให้เห็นที่น่าชมอย่างยิ่ง
ก็ฉันรู้สึกว่าเป็นภาพที่งามตาที่สุด ทั้งแต่ได้
เคยพบมา

คนไทยสาวร่างเล็กผู้หนึ่ง แต่งกายด้วย
เครื่องราตรี ไ้ทรงกายลงคำนับก็ฉันพลางว่า—

“เพราะเหตุของคุณแน่ ๆ ที่ยังเฝ้ามาพบ
คุณเห็นว่าเป็นเธอเข้า กระจ่างชัดให้คุณมี
เกียรติยศได้เท่านี้กับเธอสักเพลงหนึ่งได้ไหม
จ๊ะ? หวังว่าคงจะไม่ปฏิเสธ”

ก็ฉันก็มีปฏิเสธมิได้ เห็นว่ากับเขา
ในเพลง “Ida! Sweet as Apple-cider” น
ขบ อัดตักคร่ำครวญมาขอเห็นกับคุณอีก
มากมาย จนไม่รู้ว่าจะเลือกใครก็ ในที่สุด
ก็ฉันตกลงเลือกคนแรกที่มาขอ ซึ่งออกจะทำ
ให้คนอื่น ๆ ที่มาขอทีหลัง มองค้อนเขาเป็น
แถว ๆ

เพลง Rose Marie ที่คุณเต้นกับเขา
ก็ฉันก็ยังเกิดความอึดอัดใจเป็นกำลัง คน
นับด้วยจำนวนสิบ ๆ มายืนออกกันอยู่แน่น รอบ
กายก็ฉัน และต่างก็ขอร้องให้ก็ฉันจึงยกขึ้นว่า
กับเขาเป็นแบบเดียวกันหมด ว่าที่จริง เจ้า
เครื่องแต่งกายแบบจีนของคุณนี้ ก็ออกจะให้
ผลดีมากอยู่จริง ๆ เพราะก็ฉันก็ชอบจะได้
รับตำแหน่งนางพญาในงานนี้ทีเดียว ในที่สุด

ก็ฉันเต้นกับชายคนอยู่ใกล้ที่สุด เขาเป็น
นายร้อยตรีของกองอากาศยานอังกฤษ กำลัง
เดินทางเที่ยวรอบโลก และรู้ภาษาฝรั่งเศสยิ่ง
เล็กน้อย ดังนั้น เมื่อก็ฉันพุดกับเขาเป็นภาษา
อังกฤษ เขาจึงชอบออกชอบใจก็ฉันเป็นหนัก

หนา พอเพลง Waltz ชื่อ “Always” ซึ่งเรา
เต้นด้วยกันจบลง เขาก็พาฉันออกมาจาก
ที่เต้นว่า ส่งยังโต๊ะเกมที่คุณนั่ง ไ้คงตัวคำนับ
อย่างแข็งแรงแนบทวาร แล้วก็เดินแทรกเข้า

ไปในหมู่คน ไปรวมอยู่กับเพื่อนชายของเขา
ตามเกม

ในระหว่างนี้เอง ก็ฉันรู้สึกว่ามีสิ่ง
ที่น่าทึ่งอยู่ ณ ที่นั้นอย่างสุดที่ระทมนาน จึงออก
มานอกเสี้ยวครึ่งหนึ่ง และด้วยการกระทำอัน
เอง โฉมหน้าของคุณก็ปรากฏแก่สายตาของ
ชายคนหนึ่ง ซึ่งแต่งกายอย่างนักสู้วิจิตรในสเปญ

เขาเป็นคนร่างสูงคมสันเป็นสง่าเหมือนเทพบุตร
ในนิยายกรีก เขารับไหวพริบฉันเข้ามาที่
ซึ่งก็ฉันยืนอยู่ คำนับอย่างงาม— และขอร้อง
ให้เท่าที่คุณกับเขา ก็ฉันจึงร้องกับเขาเหมือน
เด็กว่าง่าย นอกจากถนัดกลัสนั้นผู้หนึ่งแล้ว
ก็ฉันไม่เคยเห็นใครเป็นเจ้าของร่างสูงสง่าเช่น
ซินญอร์ นักสู้วิจิตรคน
เราคุยกันเล็กน้อยสักครู่ คนตรี จึงเริ่ม

จ. พร้อมเพรียงพันธุ์

กิล

ทำเพลง Fox-trot ชื่อ "Brown-eyes, why are you blue?" คิณสวมหน้ากากเข้าท
เรียบร้อยแล้วจึงเกาะแขนเขา ให้เขาพาเข้าวง
เต้นรำตามสัญญาไว้ ตามความเห็นของคิณ
— พกโกท์ก็บอกว่าเขาเป็นนักเต้นรำที่ชำนาญ
ที่สุดคนหนึ่ง

คำพูดครั้งแรกของเขามือเริ่มเต้นรำแล้ว
ระมัดระวังบ้าง คิณก็หาทราบไม่ เพราะ
เขาพูดเป็นภาษาจีนตลอด ทำให้คิณลงใจ
ไม่น้อยเลย ในที่สุด คิณก็ตัดสินใจไปว่า
ถ้าหากว่าเขาเป็นชาวสเปนเหมือนเครื่องแต่ง
กายแบบสเปนของเขาแล้ว คงจะไม่กะตึกหู
ในภาษาเยอรมันเขื่อนแน่น คิณอยากกระทกลอง
ดูให้แน่ใจจึงเริ่มต้นพูดกับเขาเป็นภาษาเยอรมัน
ชี้แจงให้เขาเข้าใจว่า คิณหาใช้หญิงจีน กังที่
เขาเข้าใจไม่ และในทันใดนั้นเอง เขาก็ตอบ
คิณมาด้วยภาษาเดียวกัน แต่ว่าออกจะสละ
สลวยกว่ามาก คิณตั้งใจจะลองก็รู้สึกพิศ
จึงลองพูดกับเขาเป็นภาษาฝรั่งเศส แต่เขา
ก็คงตอบมาไม่กี่คำ ๆ กับครวญแรก คิณ
เปลี่ยนการสนทนาเป็นภาษาอังกฤษได้เย็น เขาก็
คงตอบมาไม่กี่คำ ๆ กับทุกครวญ หรือบางที
จะก็ยิ่งกว่าเก่าด้วยซ้ำ คิณชักใจเต็มแก่
ลงเสียงบุญ เสี่ยงกรรม พูดกับเขาด้วยภาษา

ละติน ซึ่งคิณมีความรู้ยู่บ้าง เมื่อครั้งเรียน
วิชาแพทย์ แต่แทนที่เขาจะร่นแค้ม เขา
กลับตอบคิณมาด้วยภาษารีกขึ้นสูง เอา
ละซี! คิณมาพบคนที่เขาให้แล้ว! ลอง
พูดภาษาสเปนดูบ้างอีกทีหนึ่ง เขาก็กลับตอบ
มาอย่างคล่องแคล่วเช่นเดิม โลงใจไปเป็น
กอง เมื่อได้ยินเขากล่าวว่า "เรามาลองพูด
ภาษาไทยกันอีกภาษาหนึ่งใหม่ละเธอ" ซึ่ง
เขาพูดเป็นภาษาอังกฤษ ด้วยสำเนียงชักเร
เง็กภาษาละซี ทั้งภาษายังถูกด้วยที่เขาก็ค้น
มาต่อกรกับคิณ!

ตอบเข่ว่า "นั่นละซีคุณ—เป็นสิ่งที่คิณ
ต้องการ แต่คุณไม่ควรจะลืมนึกว่าคุณไปปราย
คิณด้วยภาษาจีนมาหนึ่งแล้วนะคะ"

เขาดังก็กระเป็นเชิงรับ และพูดเป็นภาษา
ไทยด้วยสำเนียงแปร่งนิก ๆ แต่ทว่าหนักแน่น
และเป็นถึงวานน่าชม "เธอลงเรือจาก ยวินดิซี
ไม่ใช่หรือคะ แม่—อ้า—แม่พวงยุปลา?"

คิณก็กลืนหัวเราะไว้เกือบจะไม่อยู่ รีบตอบ
ว่า "ไม่ใช่เช่นนั้นดอก พ่อชายประหลาด
คิณลงเรือที่มารูเชลดู และคุณนั่นก็เหมือน
จะมาจาก ลอนดอน ไม่ใช่หรือคะ?" คิณ
ได้ทำ ทอเขาเป็นภาษาไทยเหมือนกันกับ
คำถามของเขาอย่างฉาดฉาน ทั้งใจระรอกเขา

พ. ศ. ๒๔๗๗

แม่พวงขุปลา

ให้มันให้ไว้ด้วยภาษาของเรา

เขามียกอย่างเยือกเย็นและสุขุม “เออพูดกับที่เคียว แม่พวงขุปลา แต่ว่าเราออกไปคุยกันที่ห้องแถมเรือสำหรับคนเฝ้าเรือว่างไม่ก็หรือ? บางทีเราไปหาอะไรกันบ้าง”

“ตามใจคุณ” ก็ฉันก็ยอมเมื่อเห็นคุณก็เขาไป ถึงห้องเครื่องกับแล้วจึงถามว่า “คุณคงไม่รังเกียจมิใช่หรือ ที่เรายกคิดกันว่าทำไมคุณจึงแต่งกายอย่างชาวสเปนมาเห็นเรา—หรือคุณมีความประสงค์อะไร?” ก็ฉันถามเมื่อเขานั่งลงที่เก้าอี้หน้าบาร์เรียบร้อยแล้ว และขอชอยกับเขาอย่างเข้าใจไม่ได้ว่า “แต่คงไม่เหมือนกับคุณที่แต่งเป็นผู้หญิงจีน เพราะโรคกับและเขาชนะแน่ละ!”

เขาหัวเราะ แล้วจึงพูดเสียงแน่นแน่นอย่างเต็ม “ไม่มีอะไรเลย” แล้วใช้มือลูบคลำแก้มว่าสัมผัส ซึ่งเขาได้ใจแล้วสักเล็กน้อย—“แต่ฉันต้องการหาผู้หญิงสักคนหนึ่ง ซึ่งมีความรัก—ความงาม—เท่า ๆ กับความสวยอันลือลึงของเธอนะ”

“โอ! ยังงั้นหรือคะ ก็แปลกอยู่” ก็ฉันตอบแล้ว “ก็ฉันเชื่อว่าคุณคงพบผู้หญิงคนไหนคนใดแล้ว ที่มีลักษณะครบพร้อม ตามที่คุณพอใจ”

“ก็เห็นจะจริงอย่างเธอว่า แต่เธอควรระคึกเสียก่อน—คือคุ่วักที่แท้จริงนั้น หายากนัก ประกอบกับจะมีอุปสรรคมาขัดขวางหลายอย่าง และมันก็จริงเสียด้วย ที่เราพบไปก็อย่างแสนลำเค็ญ หรือเธอมีความเห็นอย่างไรในข้อนี้?” เขาดามพร้อมกันจับตาคิฉัน

“นั่นเป็นกฎธรรมดาของโลก คิฉันไม่เถียง” ก็ฉันพูดน้อย ๆ แล้วก็เปลี่ยนทางสนทนา โดยที่ออกจะทั้งในคำหน้าและรูปทรงของเขาอยู่บ้าง “แต่คุณเองนั้น คุณเหมือนจะได้เปรียบคิฉันไปสักหน่อยเสียแล้ว ที่ไม่ยอมเยือกหน้าอก—จริงไหมคะ?”

เขาหัวเราะอีก ครึ่งหนึ่ง ด้วยกังวลอันเสียงของเท็กที่ข้างเล่นและซุกซน แต่แล้วก็หาขอมลอคหน้าอกที่สวมออกไม่ เออ! ข้างแปลกแท้

คิฉันจำไม่ได้ว่าคิฉันนั้น คิฉันเห็นรำกัยเขารวมกเพลง เขาเดินได้งามมาก เราเข้าคู่กันได้ดีมาก คิฉันคิดว่าคงเป็นเช่นนั้น เพราะมีคุณ ๆ ถึงกับหุยมองเรา และคิมมิ

ชมเชย คิฉันไม่ค่อยจะเอาใจใส่ในเกียรติยศที่ได้รับเท่าใดนัก เพราะมีแต่คุณกับเขาเพลินพอนักผู้ว่าคนนั้น พูดเก่งไม่แพ้กันเราเลย

เสียงระฆังดังกังวาน บอกเวลา ๑๑ น.

ง. พร่อมเพรียงพันธุ

กุล

กระหึ่มก้อง แ่เสียงกนัขังไม่หยุด คุ
เห็นร่าของกิดันแน่ว่า เราควระออกไปพัก
คุบกนัทบนากฟ้าเสียบ้าง เพราะกลันไ
ของบุหรีและเหล้าช่วยกันคลุกเคล้า ทำให
อากาศในห้องเห็นร่าเหม็นอบอ้าว พอจบเพลง
เขาก็รีบนำกิดันออกไป

ที่ภาคฟ้าสำหรับเอนเล่น มันก็เห็นว่า
และไม่เห็นร่า ยืนออกันอยู่เย็นหมื่นใหญ่ แ่
ทรง ภาคฟ้า ทไว เรือกรรเซียงนนั้น เย็นสบายก็
แสงจันทร์ส่องสว่างขาวนวลไปทั่วบริเวณ เสียง
กนัคังคังมาจากห้องเห็นร่า ยืนแ่คล้ายเสียง
เกรของย่นกร คังเยนระบะ ุ เรือเล่นพนผา
น้ำผากผาน ท้องทะเลเรียบราวกับแผ่นกระจก
แผ่นฟ้า ระยิบระยับ ไปควัย แ่แสงขาวใหญ่ น้อย
ลมบริสุททิพกรว ุ ุ ไม่ซำคสาบ ซำงเย็น
ซันออกซันใจเสียบะไรเลย

ที่ ๆ เรามัน ไม่ค่อยมีคนเดินพลุกพล่านนัก
นาน ๆ จึงจะมีคนเดินร่า ควณกันเดินผ่านไปมา
สักครั้งหนึ่ง แ่แล้วก็เงียบสงก พารุทเนอร
ของกิดันแ่สงกกีรยำนำเอ็นุกตลอดเวลา และ
ใน ระหว่างนั้น ก็ยังมีอาการกระสับกระส่าย อย่าง
แปลกประหลาดปนอยู่ควัย ยังกึกกัเข้า ก็ยัง
กระวนกระวายมากซันตามลำคัย คล้ายกัย
ร้อนใจในเรื่องอะไรสักอย่างหนึ่ง กิดันไม่

เข้าใจในอารมณ์ของเขา จึงทำไม่รู้ไม่ชี้ คุบ
ไปเรื่อย ๆ บางครั้งเขาเล่ากันขายต่าง ๆ
ให้กิดันฟังเป็นภาษาอังกฤษ—และกิดันก็ฟัง
เจียบ ๆ ในท่ามกลางสายลม แ่แสงจันทร์
แ่และกระแ่สกลันทกกลังพรออยู่แต่ข้างเขา

ไม่รู้เลยว่าเวลาล่วงเลยไปมากน้อยเท่าใด
แล้ว เราคุยกันไปอย่างแสนสุข แ่พ่อชขาย
ประหลาดนั้น ยัง ไม่ หยุด ภาการ กระวนกระวาย
ยคนาฟีกาซมมอซันคุแ่แล้วจึงว่า

“อีก ๑๐ นาทีถึงถึงเที่ยงคืนแล้ว แม่
พวงยุปลา ทุกคนจะต้องถอดหนัากถอด ออก
เธอต้องการจะอยู่จนกระทั่งถึงเวลานั้นไม่ใช่หรือ
หรือ—ฉันทึก?”

กิดันปล่อยให้เขาเรียกชื่อนั้นไปตามเรื่อย
ทั้ง ๆ ที่มันไม่ใช่ชื่อกิดันสักกึก คอยเขาวว่า—

“แน่นอน—แต่เท่าที่ไ้คุยกัยเธอ กิดัน
เกือบจะลืมเรื่อง การเห็นร่าสวมหน้ากากเสียบ
แล้ว”

เราลุดขึ้นจากเก้าอี้ที่นั่งข้างเรือกรรเซียง
นั้น แ่แล้วก็เดินลงไปข้างล่าง แ่ต่างไป
หยุดอยู่แ่ลุดกกรรเรือ รวากันกันไว้

“แม่พวงยุปลา!” พ่อเพื่อนชขายของ
กิดันเอ่ยขึ้นลอบ ๆ “เธอจะรู้สักอย่างไรม้าง
เมื่อใดทราว่าเธอมีส่วนเกี่ยวข้องอยู่ในชีวิตไม้ง

พ. ศ. ๒๔๗๗

แม่พวงปลา

อันแสนสุขที่สุดในชีวิตของดิฉัน ?”

“ดิฉันยินดีที่ให้คุณพ่อเช่นนั้น ดิฉันพอใจ—ถ้าหากว่าดิฉันสามารถ cheer คุณขึ้นได้” ดิฉันตอบพ่อบ๊วย “แต่ก็เป็นชั่วโม่ง”
 ดิฉันแสดงสีหน้าเช่นกัน—ใครเลยจะรู้ว่าผู้แปลกหน้าสองคน จะมาใส่ใจตรงกันได้อะไร

เขาหันตัวขวับมาตรงหน้ากับดิฉัน ร้องซังกะดัง—ทำปากเหมือนจะยิ้มแล้วไม่ยิ้ม แต่พูดพิมพ์ว่า—“เธอพูดด้วยความจริงใจหรือ?”
 เขาถามเสียงอ่อนโยน—“เธอไม่เคยเห็นหน้าดิฉัน—ไม่เคยรู้จักดิฉันเลย—”

ดิฉันหลบสายตามุมปลายของเขาลงเบื้องต่ำ—และนั่งอยู่ คำพูดทุก ๆ คำของเขากินใจดิฉันมากนัก ใจคอดิฉันวูบวาย และแคว้งคว้างพิลึก

ดิฉันยื่นมือทั้งสองให้เขาจับ แล้วกล่าวว่า—
 “วาทะวิเศษ พ่อแม่ทักทาย!”

พ่อแม่ทักทาย ยืนนิ่งจับทักดิฉันเหมือนตะลึง ก่อนที่ดิฉันจะรู้เนื้อรู้ตัว—เร็วราวกับฟ้าแลบ แขนของเขาโอบมากอดดิฉันไว้แน่นหนาพร้อมก้มข้มที่ปากอย่างแรงและหนักหน่วง และในขณะที่ดิฉันยังงงงันอยู่ด้วยความตกใจในขมขื่น อันรวดเร็ว อย่างไม่เคยคาดหมาย เขาก็ถอยถอยถอยไปในความมืด

เสียงระฆังย้ายออกเวลาเที่ยงคืนถึงวานก่อน

มาตามสายลมอ่อนจากสะพานเรือ ดิฉันยืนตัวแข็งอยู่เป็นครู่ เมื่อไม่รู้ว่าจะทำอย่างไร และจะทำอย่างไรก็ไม่ได้ จึงวกเดินลงไปสู่ห้องเก็บรถ— ดิฉันปลดท่อน้ำจากออกถ้อยไว้ เข้าไปรวมในระหว่างหมู่คน ซึ่งกำลังเล่นเทนนิส หัวรถค่อกระซิกกันอยู่อย่างรื่นเริง คู่เห็นร่างของดิฉันไม่ได้ขยับท่อน้ำ แต่อย่างไรก็ดี รูปร่าง และเครื่องแต่งกายอันงามสง่าของเขา จะรบกวนสายตาคนใดไม่ได้แน่นอน แต่พยายามเท่าพยายาม—หาเท่าหา— ดิฉันก็ไม่ได้พยานพบ พ่อแม่ทักทาย หรือแม้แต่เงาของเขาก็ไม่มี

ดิฉัน ลงใจเต็มที่—นะให้เชื่อว่า เหตุการณ์ทุกอย่างที่บังเกิดขึ้นเมื่อครั้น เป็นความฝันอย่างนั้นหรือ? เป็นไปไม่ได้— ดิฉันมีสติสัมปชัญญะครบบริบูรณ์ พ่อที่เรารู้ชื่อจริงว่าผ่านมาเมื่อสักครู่ได้โดยละเอียดละออ นั่นว่า หรือว่าเขาจะโง่งงทะเลไปเสียแล้วกระมัง?— เชื่อกันว่า คนที่มึนเมาไม่วิตก เช่นพารุทเนอร์ ของดิฉันนั้น คงจะไม่ทำสิ่งใด ๆ เช่นนั้นแน่นอน ดิฉันงงจนพูดไม่ถูก— ดิฉันก็งงในความอู้อ้อของเขา เขาได้บอกกล่าวอย่างใดกับดิฉันแล้วหรือ?—และถ้าเขารักดิฉัน

จ. พร้อมเพรียงพันธุ์

ตุล

ทำไมเขาจึงทิ้งฉันไป? — ทำไมเขาจึง
มีท่าทางกระวนกระวาย? — เขาหายไปทางไหน
และอย่างไร? — คล้าย กับว่า พัน คาค พ้า นั้น
แยกออก กลืนเขาลงไปแล้ว — หรือมีคนอื่น
ก็เหมือนเขา ละลาย กลายเป็น อากาศหายไป
แล้ว ลึกซึ้งอย่างใดอย่างหนึ่ง ก็ฉันหัวเสียเย็น
กำลัง รู้สึกว่า จะไม่มีใครมาเผยความลึกซึ้ง
ข้อนี้ให้กระ้างออกได้เลย

เรื่องราวยุ่งแสนยุ่ง เข้ามาระกัอยู่ในหัว
สมองก็ฉุนฉนวนเวียน ก็ฉุนเกินผ่านห้อง
เคบินไปอย่างใจลอย มุ่งตรงไปสะพานเรือ
ข้างหน้า บนคาบฟ้าเข็นโล่งไม่มีใคร —
กวาดสายฟ้าไปทั่วๆ จึงเห็นรูปร่างสูงๆ ซึ่งก็ฉุน
จำได้แม่นย่ำว่าเข็น กระดาษหุ้ม ผู้กล้าหาญนั้น
เอง เขายืนเข่นส่งจำอยู่ท่ามกลางแสงจันทร์
สุดสว่างราวเงินยวง กำลังถึงเชือกยาวเส้น
หนึ่งขึ้นมาจากปล่องลม พอสาวเชือกขึ้นมา
ขกกองไว้เรียบร้อยแล้ว เขาก็ตรงไปผูกปรอท
ที่ติดไว้ข้างฝาอย่างเอาใจใส่

“ไปไหนมาหรือชอรัย-มีส?” เขาพูด
ขึ้นก่อน หันจากปรอทมาทางก็ฉุน และโค้ง
กายลงคำนับ ในท่ายืน เขาจึงแลเห็นเครื่อง
แต่งกายชุดที่ก็ฉุนกำลังสวมอยู่ อย่างซึกเจน
คราวแรกเขาแสดงความประหลาดใจเล็กน้อย

แต่แล้วก็เปลี่ยนท่าทางเห็นว่าเข้าใจก็ — เอออย่า
“คุณนายไปในงานเท่านั้นหรือชอรัย?”
และถลันไปมองปรอทด้วยความร้อนอีก แล้ว
ก็ จด ระกัด้วยความร้อน ซึ่ง ปรากฏลงใน กระถาน
ชนวน อย่างระมัดระวัง

“ใช่, ถูกแล้ว” ก็ฉุนตอบเร็ว ๆ แล้ว
ถามเขาย่าง “เธอจะระกัด้วยความร้อนทำไม
ใช่? ฉันทายาทราบบ้าง”

“ไม่มีอะไรหรอกชอรัย คุณนาย” เขาตอบ
ข้อ ๆ “เราต้องระกัด้วยความร้อนไว้เสมอ
เพราะถ้าปรอทในช่องนั้นขึ้นสูงเกินไป จะเกิด
เพลิงไหม้ ครั้งหนึ่งผมเคยอยู่ในเรือซึ่งเกิด
ไฟไหม้ขึ้นโดยที่ไม่ได้ ระวังจะระกัด้วยความร้อน
ไปรายงานเท่านั้นแหละชอรัย” พวกเขา
หันบะถานชนวนไว้ ทำท่าเหมือนนั่งเร็ว
โค้ง ๆ คนหนึ่ง “จะเข่นด้วยเหตุไรก็ตาม
ถ้าเกิดไฟไหม้ขึ้น เราช่วยกันก็เสียก็หมด
เรื่อง”

ก็ฉุนไม่สู้จะมีกระออกกระใจระสนทนากันผู้ใด
นัก ไม่ช้าก็ฉุนจึงถลันมาห้องนอน แต่กว่า
จะหลับได้ก็ถึงกันเวลานานไม่ใช่น้อย
เอ! นี่ก็ฉุนเป็นโรคกระดัด! — เกิดมาจน
อายุเท่านี้ — ยังไม่เคยรักใครสักที ถึงบท
จะรักก็รักเร็วแล้วววยไม่รู้ตัว พ่อแม่ที่-

จ. พร้อมเพรียงพันธ์

กุลิ

“เปล่าเลยคะ หนูเป็นทวิกลั่นน้อยเท่านั้น เพราะเมื่อคืน หนูนอนตก แล้วตกจากนํ้าค้าง นานหน่อยหนึ่ง” กิณก็ตอบเรียบๆ แต่ใจนั้น ไปกันคนละแควก็แปลกทีเดียว

รับประทานอาหารเช้าเสร็จเรียบร้อย คุณน้า พาकिณไปท้องนอน ท่านพยายามให้กิณรับประทานแล้วก็สั่งให้นอนเสีย สักแล้วท่านก็เดินออกไปจากห้อง ปล่อยให้กิณนอนนึกอะไรทำอะไรตามเรื่อง

ราวสัก ๑๕ นาที ก็ได้ยินเสียงเคาะประตูเบาๆ กิณจึงร้องบอกว่า “เข้ามามีเด็ก”

นางประทุมก็ออกมา เปิดรับใช้เดินเข้ามาหากิณ คำนับ และกล่าวว่า “เจตมหายชอบรับ”

กิณเอื้อมมือไปรับอย่างเฉื่อยชา ที่ข้อมือมีตราของบริษัตกิณเรื่อ นามของกิณ และเลขห้องถูกสลักเขียนลงบนหน้าของข้อมือ ลายมืออันชัดเจน แสดงให้เห็นว่าผู้เขียนต้องได้รับการศึกษามาแล้วเป็นอย่างดี แต่สิ่งที่ทำให้กิณแปลกใจมากที่สุดก็คือ ทมิฬที่เขียนนั้นยังหาแห่งไม่ ราวกับว่าเจตมหายจะขโมยนี้ พงระออกมาจากห้องเขียนหนังสือก็เลย

“อีก ๕ นาทีชอบรับ ผมจะมารับคำตอบ”

กิณพะยักหน้ารับคำ แล้วเด็กคนใช้นั้น

ก็เดินหายไปทางท้ายเรือ

เจตมหายจะขโมยนี้ เขียนเป็นภาษาไทยเสียด้วย! เข้าใจว่าผู้เขียนคงจะไม่ใช้ชาวยุโรปแน่นอน ในความซึ่งปรากฏอยู่ในบรรทัดแรกนั้นแหละ ทำให้หัวใจเร้าแรงหนักขึ้น —

“แม่ยอครก — พวงบุปผาของดิฉัน

ดิฉันอยากจะขอจริง ให้เธอกลับมาทักทาย ไม่รู้จะสุภาพของดิฉันเมื่อคืนวันนั้นเสียอะไรไปไหมนะ? และขออ้อนวอนไม่ให้เธอหลงโทษดิฉัน

เกินไปนัก — จนกว่าเธอจะได้ทราบเหตุผลแล้ว เข้าใจว่าเธอคงจะเป็นเด็กเป็นแก่นกับดิฉันหนักหนาโดยที่เล่นเอาเปรียบเธอข้างเดียว แต่ — วางใจเสียเถิด ทัก — วันหลังดิฉันจะพิสูจน์ให้เธอเห็นเอง ว่าเหตุไรดิฉันจึงต้องทำเช่นนั้น

หวังว่าเธอคงจะเชื่อตามคำแนะนำของดิฉัน และจงเชื่อมั่นด้วยเถิดว่า — ดิฉันเป็นลูกผู้ชาย — เกียรติยศของผู้ชายนะเธอ พยายามอย่างไรก็ต้องทำให้เหมือนพวกทุกอย่าง

จากผู้ซื้อสัตว์ของเธอ

กิณก็ตอบเขาไปด้วยความสั้นๆ ดังนี้—

“เธอทัก,

ดิฉันสัญญาว่าจะปฏิบัติตามคำร้องขอ

ของคุณ แต่ขอให้คุณอธิบายเรื่องลึกลับ

พ. ศ. ๒๔๗๗

แม่พวงบุปผา

เหล่านั้ให้กลิ่นทรายโดยเร็ว เพราะคุณ
คงรู้ดีไม่ใช่หรือว่า ขรรหมากผู้หญิง ย่อมช่าง
สงสัย และ ช่างคิด ขยาก็ ขยาก็เห็น เพียงไร
เวลานี้ กลิ่นกำลังค่อยค้ำอชยายของคุณ อย่าง
ร้อนใจที่สุด โปรดอย่าลืม—

ผู้ซัดสัดของเธอ

กำลังที่กลิ่นอันจากหมายนั้ อีกครั้งหนึ่ง
เพื่อทบทวนดูให้ถูกต้องนั้น เกิดคนใช้ประจำ
ห้องก็ใส่เข้ามา และกล่าวว่า — “ผมมารับ
คำขอขอรับ — คุณนาย”

กลิ่นรับซัดสัดก็ พักทบทวนนั้นขณะที่พัก
ว่า “เออาน, สุภาพบุรุษที่ส่งทบทวนมาจะรับ
มาให้กลิ่น อยู่ในห้องเขียนหนังสือหรือเปล่า?”

“มีไ้ขอรับ” เขาตอบเรียบ ๆ

กลิ่นเห็นว่าพักไปก็คงไม่ไ้ไ้ความอะไรมา
กว่านั้น จึงสอทบทวนเข้ามาถึงของ วีรธอยู่
คู่หนึ่ง จึงจำหน้าของว่า “พ่อนักสู้ไว้แห่ง
สเปญ, เรือ เอมเปรสส์ ออฟ เจเนน” และ
สั่งว่า

“นำทบทวนไปให้สุภาพบุรุษคนนั้นนะ”

“แน่นอนที่ไ้ขอรับ” เขาตอบ ไม่ทัน
ที่กลิ่นจะพูดอะไรอีก เขาก็รีบรุกออกไปจาก
ห้องโดยด่วน ทำให้กลิ่นต้องมองตามด้วย

ความสงสัยอยู่ควัน ๆ

◎

◎

สองวันต่อมา เรือแล่นทั้งเซมิทิกมุ่งไป
ทางสิงคโปร์ แต่กลิ่นยังมีไ้รับข่าวคราว
อย่างใดจากบุรุษที่กลิ่นสนใจอยู่นั้นเลย ระหว่าง
ที่เรือกำลังแล่นอยู่ในมหาสมุทรอินเดีย พวก
เรากำลังผจญภัยอย่างร้ายแรง คนโดยสาร
เป็นอันมาก หลบหน้าเข้าห้องนอนหมด ไม่มี
ใครกล้าออกมาเดินเล่นบนดาดฟ้าเลย แต่
กลิ่นเอง กลับพอใจในการที่ไ้ประสบภัยพายุ
เช่นนี้นั่นเอง ที่กลิ่นมักยืนอยู่บนดาดฟ้าซึ่ง
มีลมพัดอยู่อย่างแรงจัก นัยด้วย ๒-๓ ชั่วโมง
โดยไม่ไ้ไ้เค่คลื่นที่เลย กลิ่นชอบดูคลื่นลูก
มโหฬารซัดเข้ามาระทอนกับข้างเรือแตกกระ
เจายายเป็นฟองขาว ๆ และบางครั้งก็ซัดสาด
ขึ้นมาถึงชั้นดาดฟ้า ถ้าเรือต้นสะท้าน
อย่างน่ากลัวและโคลงเคลงไปมา ประเดี๋ยว
ก็เอียงข้างซ้าย ประเดี๋ยวก็เอียงข้างขวา และ
ยังคงค้างอยู่ในอาการเช่นนี้เรื่อย ๆ ไม่มีไ้การ
เปลี่ยนแปลง

ย้ายวันนั้น กระลาสินธุ์ ผู้กล้าหาญ ของ
‘เอมเปรสส์ ออฟ เจเนน’ ขึ้นมาเดินเล่นบน
ดาดฟ้า และในที่สุดมาหยุดอยู่ ณ ที่หนึ่งซึ่งอยู่
ใกล้กับกลิ่น เขาตรวจดูความมั่นคงของเรือ

จ. พร้อมเพรียงพันธุ์

ตุล

ชูชีพ แล้วจึงกล่าวว่า

“อากาศอย่างนั้นเต็มทีนะขอรับ มิส” เป็น

ภาษาอังกฤษเช่นเคย

“เธอคิดอย่างนั้นจริง ๆ หรือ?” ทิณ

ถามด้วยความเป็นห่วง

“ทำไมเล่าขอรับ?” เขาถามและแสก
กิริยาคนเล็กน้อย “เรือออกทะเลมาก
สักหน่อย และคนโดยสารคงไม่ชอบแน่นอน”

“แต่ก็เห็นการก็ไปอย่างหนึ่ง” ทิณว่า
“เพราะการที่เรือตกอยู่ในสภาพเช่นนั้นแหละ
ทำให้ฉันรู้สึกว่าการเดินทางอยู่ในทะเล ไม่
ใช้อยู่ในไซเคิล”

“ถ้าหากคุณนายเป็นผู้ชาย ก็คงจะเห็น
การลี้ภัยที่ใดคนหนึ่ง ถูกของของคุณนายที่เกี่ยว
ขอรับ ผู้โดยสารมักจะพยายามลืมเสียว่า
เวลานั้นกำลังอยู่ในทะเล และเมื่อมา
อากาศเช่นนั้นจึงทำให้เขาไม่พอใจ เพราะ
เขาคงรู้สึกว่าการเดินทางอยู่ในทะเล ผสมเคย
เห็นความเจริญขึ้นมามากแล้ว”

นี่เป็นคำพูดที่ขบขันเท่าที่ทิณเคยได้ยิน
เขาพูดมา ต่อจากนั้นเล็กน้อย ก็เหมือน
เขาจะนึกขึ้นมาได้ว่า เขาออกทะเลมากเกินไป
หรืออย่างไรก็ไม่ทราบ เขาวังสลดสลดลง
ขึ้นไประหว่างสายเสียง ๆ เฮ้อ! พวกผู้ชาย

นั้นเขา ชอบทำอะไรกัน รวดเร็ว และแปลก ๆ

เหมือนกันไปหมดเสียจริง ๆ

วันรุ่งขึ้น ลมสงบข้างเล็กน้อย แต่คน

ยังก็อยู่ตามเคย ทิณก็คอยดูความเป็นไป

ของเรืออยู่ทุกขณะจิต เห็นเรือลดความ

เร็วลงบ้าง เพื่อทำให้ผู้โดยสารที่เมาคลื่นได้

รับความสบาย ถึงกระนั้นก็ เรายังต้อง

ผจญภัยกับคลื่นใหญ่ ๆ อยู่เรื่อย ๆ ไม่มีเวลา

ว่าง มองไปข้างหน้าก็ไม่เห็นอะไร นอกจาก

ท้องฟ้ามืดคลุ้ม พระอาทิตย์ซ่อนหน้าอยู่ใน

กลีบเมฆทั้งแต่เช้า ท้องทะเลขุ่นมัว ลม

พายุ อันแรงกล้า พัด กระโชก อยู่ ไม่ขาดสาย

เครื่องแต่งกายของทิณทุก ๆ ชิ้น สะบัดกระพือ

ราวกับว่าเธอหลุดออกไปโดยอำนาจ กระแสลม

รู้สึกเหมือนว่า ถ้าไม่ทิ้งหลักไว้ก็ อาจถูกลม

พัดปลิวตกทะเลไปก็ได้

เวลานี้ ความกระวนกระวายของทิณ มีมากกว่า

ความหวาดกลัวเสียแล้ว ทิณมีความเห็น

ผิดจากที่เธอไปยืนอยู่ตรงชั้นล่างที่สุด เพราะ

ที่นั่นมองเห็นอะไร ๆ ได้ชัดกว่าเดิม แต่ที่ตรง

นั้นเขาห้ามคนโดยสารมิให้ไปยืนอยู่เป็นอันขาด

นอกจากจะไว้รับอนุญาตจากกัปตันแล้ว ทิณ

ทราบว่า การลงไปยืนอยู่ ณ ที่นั่นเป็นการชัก

คำสั่ง แต่ทว่าเธอคงยังไม่หมดหวัง ยังห้าม

พ. ศ. ๒๔๗๗

แม่พวงยุปลา

กิดนียังอยากลงท่า—เลยลอยเคินลงไปงัยยๆ
และราว ๒-๓ นาทีต่อมา ก็ได้มายืนอยู่ตาม
ที่ ๆ ประสงค์อย่างเรียบร้อย

ทั้งนี้ทั้งนั้น นักลวชันทราบมากทีเดียว
พนักกิดนียืนอยู่นั้น สันตะเทือนขยับ ๆ จนรู้สึก
เรือโคลงไปบนคลื่นลูกหนึ่ง ๆ ซึ่งมีหมาป่า
ภูเขา แล้วก็ไถลลงไปสู่ลูกอันต่อไป แลเห็น
เป็นฟองขาว ประกายวาววับ อยู่ใน ท่ามกลาง
ความขมุกขมัว และบางทีคลื่นเหล่านั้นก็
ชักสากขึ้นมาจนเกือบไถ่กระแทกเข้ากับฟ้าชั้น
บนที่สุด

กิดนียังยืนอยู่ที่นั่นนาน โขกี้เกียวก มา
รู้สึกตัวต่อเมื่อมีลมพัดมาแล้ว ยกนาฬิกาข้อมือ
พรวนน้ำขึ้นก็พบว่าทุ้มเค็ญ ๆ คุณน้ำ
คงเหี่ยวตามหาที่มันอุ่นไปแล้ว เพราะทุก ๆ
วัน กิดนีย่อยไป สันทนาการที่นั่น เวลาทุ้มเค็ญ ๆ
เสมอ จึงคิดว่าควรจะกลับเสียที

ขณะที่หันหลังจะก้าวขึ้นบันไดนั้นเอง กิดนีย
ก็โยนเสียงคลื่นใหญ่ ลูกหนึ่ง ดัง สนั่น มา จาก
ทางเหนือของห้องหัวเรือ และก่อนที่เธอจะไ
กลับไปที่เก้าอี้หรือจะไถ่ไถ่ขึ้นหลังก็ได้ ก็
รู้สึกตัวว่าถูกกระแสน้ำพัดที่เท่าอย่างแรงก็จน
ทำให้เสียหลักชวนเซ แล้วเลยถูกคลื่นลูกนั้น
พัดโยนพาไปอีกต่อหนึ่ง ในเวลานั้นไม่รู้สึก

ตัวเลยว่าอยู่บนเรือหรืออยู่ในทะเลกันแน่ แต่
ราว ๔-๕ วินาทีต่อมา กิดนียุ่สึกตัวว่าถูก
รวกายขึ้นพ้นจากน้ำโดยแขนลำต้นคู่หนึ่ง

“เธอเจียวยังไหมวะ?” เสียงนั้นถาม
กิดนียในท่ามกลางความมืดขมุกขมัว

“ไม่มากนัก” กิดนียตอบเสียงแผ่ว ๆ
ใจมาอีกเป็นกอง กิดนียันอันตรายแล้ว

“เธอแขนโยนคอฉันเข้าสิ—” เสียงนั้น
ส่ง “ฉันจะไต่ ใช้มืออีกข้างหนึ่งจับราวบันได
โหนขึ้นไถ่ถนัด”

กิดนียทำตาม เขารู้สึกขึ้นขึ้นไถ่ขึ้นสูง
ขึ้นไถ่อย่างง่ายดายกายราวกับว่าตัวกิดนียเป็นขนนก
พอลงขึ้นไถ่ขึ้นยอก กิดนียก็สามารถมองไป
เห็นบนฉากฟ้าได้ร่าง ๆ แต่ไม่สู้ชัดนัก
เพราะน้ำเค็มเข้าตามาก จนทำให้แสบตา ไม่
สามารถมองเห็นอะไรไถ่ถนัด

“แม่พวงยุปลา—ขอกรัก เธอแน่ใจหรือ
จะว่าเธอไม่เป็นอะไรแน่?” เสียงนั้นถาม
อย่างสุภาพ และแขนแข็งแรงที่โอบตัวกิดนีย
อยู่นั้น ก็รัดแน่นเข้า

ความประหลาดใจและที่ใจวิ่งจนถึงขีดสุด
เพราะเสียงนั้น คือเสียงของพ่อที่ผู้วิ้ว ยอกหัว
ใจของกิดนียนั่นเอง เขามาที่นั่นไถ่อย่างไถ่ไหน?

“กิดนียไม่เจียเลยนานทีเดียว—” กิดนีย

จ. พร้อมเพรียงพันธุ

ตล

ทอช พยายามล้มตาชันท่งฝ่าความมืดของกุ
หน้าเขา แท้ก็ไม่ได้สำเร็จ ความอ่อนเพลียและ
ถูกขืนส่ายตา ยังคงให้กลิ่นท้องหลังตาลงตาม
เกม ถ้าไม่ไถ่แซนของเขาโอโยไว้ ก็ฉัน
คงยืนไม่ไหวแน่นอน เพราะโซเซเต็มที่แล้ว
ก็ฉันชวนกาย อาศัยพิงอกฉันล้มผายแข่งแรง
ของเขา—และพยายามกล่าวกระต่อนกระแท่นว่า
“แล้ว—คราวนี้—เธอคงไม่หันฉันไปอีก—ได้
ไหม?”

“บอกชีวิต! ฉันจะไม่ทำอย่างนั้นอีกเลย
ฉันขอรับรองด้วยเกียรติยศที่เกี่ยวจะ” เขา
ทอชและรูปที่ปากกลิ่นเขา ๆ

ต่อจากนั้นไป ก็เหมือนอะไร ๆ จะมีก็ไป
คุ้หน่ง และเมื่อกลิ่นล้มตาชันทองอีกครึ่งหนึ่ง
ก็รู้สึกว่าการนั่งนอนอยู่ในห้องเข็น ผู้ช่วย
เหลือของกลิ่นหายไปแล้ว คงมีแต่กลิ่น
คนเกี้ยว เท่านั้น ที่ กำลัง จ้อง มองกลิ่น ด้วย
ความรอนแรงและเป็นทุกซักระคนกัน

“เข้มาใหม่—ศรี?” คุณน้าถามขึ้น
ก่อน

“ไม่เท่าไรต่อกกระ คุณน้า หนูสบายก็
แล้ว” กลิ่นทอชยัง ๆ อยู่ข้างเล็กน้อย

“แกจำเ็นต้อง ถอดกอก เจ้าก๊วย คนนั้นมา
ด้วยหรือ—ศรี?”

กลิ่นก็ยิ้มผายปากเพื่อหักห้ามใจอย่างแรง
รู้สึกรวกยั่วว่ามีใครเอาน้ำเกิด ๆ มาเทลง
จ้ำเสียงตัวเองที่พกกับคุณน้าเกือบไม่ได้—

“ทำไมคุณน้าถูกกลิ่นคนเกี้ยวล่ะ? เขา
ไม่ใช่คนเลวอย่างที่คุณน้าเข้าใจเลย

“ทำไมจะไม่ใช่คนเลว?” คุณน้าไม่
ยอมแพ้เหมือนกัน “ผู้ที่พาเข้ามาในห้อง
นี้ไม่ได้ไว้เศษวิเศษอะไรเลย—เป็นเจ้ากระดาสี
ธรรมมา ๆ คนหนึ่งเท่านั้น”

เป็นกระดาสีธรรมมาคนคนหนึ่งเท่านั้น! กระดาสี!
—กระดาสี! กลิ่นนึกทบทวนอยู่ในสมอง ทั้ง
หมดในเรือ ‘เฮมเปรสส์ ออฟ เจเนน’ มีแต่
พ่อกระดาสีผู้กล้าหาญคนนั้นคนเดียวเท่านั้นที่มี
รูปร่าง ละม้าย คล้ายคลึง กับ พ่อแม่ที่หาถู
ของกลิ่น ผู้ได้ช่วยชีวิตกลิ่นมาเมื่อกระดาสี
และเมื่อเขาเป็นกระดาสีเช่นคุณน้าว่า—เขาคือ
พ่อเจ้าประคุณ ศาสตราจารย์รักของกลิ่นนะซี!
—ทำไมกลิ่นจึงไม่เฉลียวใจเสียแต่แรก?

กลิ่นโง่พรวกลงจากเตียง ถ้าวก็เกิด
ถึงประทุ ออกวิ่งอย่างรวกเร็ว—ล้มอะไรต่อมิ
อะไรหมดสิ้น—

“ยายศรี! ยายศรี!” เสียงคุณน้า
ร้องตามหลังมา “นั่นเกาะไปไหนกัน?”

กลิ่นไม่ทอช จิกใจไม่อยู่กับที่กระดาสีหนุ่ม

พ. ศ. ๒๔๗๗

แม่พวงบุปผา

กนเกือบเท่านั้น พ้อออกมาดังคาบฟ้าก็เจาะ
พ้อควักยื่นพิงลูกกรุงแถมเรืออยู่—

“พ้อกระลาสิ” ก็ฉันท่านงานทันที

เขาทำท่าเหมือนฉันทันทีในคิณนั้น
หนักหนา ทอว่า “ทำไมหรือหรือ
คุณนาย?”

“อย่ามาเรียกฉันว่าคุณนายนะ เธอ
แหละ คือนักสู้หัวแห่งสเปญ!”

เขามึนเรียว ๆ แล้วก็สั่นศีรษะ “ไม่ใช่
เช่นนั้นคอกหรือ ฉันไม่ใช่เขา—เขาไม่ใช่ผม
แต่ทว่า—เท่าที่ผมทราบ เขาเป็นแค่เพียงนัก
สู้หัวเล็ก ๆ คนหนึ่งเท่านั้น และดูเหมือนพ้อง
จะเริ่มเป็นได้เพียงวันเกือบทั่วเช้า”

ฟังเขาพูดสิ! เกเรเกตุกัษผู้หญิงอย่าง
ไม่มีที่เปรียบ ก็ฉันทันให้และว่า

“ถ้าเช่นนั้นทำไมเจ้าจึงหนีไปเสียล่ะ?”

“เพราะว่า—เขามุ่งงานกว่าจะต้องทำนะสิ
หรือ คุณนาย”

ก็ฉันทันจะพูดเสียสักข้อหนึ่ง ในสำก
สำนวนของเขา จนเขารู้สึกละแล้วจึงมาทำ
ใจสอไม่ได้อยู่อีก

“ก็ทำไมเขาไม่บอกให้ฉันทราบด้วยเล่า?
และฉันเชื่อว่า เขาคงสามารถจะอธิบายเหตุผล
ทุกประการให้ฉันเข้าใจได้ยิ่งเป็นแน่—ในการ

ที่เขาได้อันตรายหายไยอย่างเงี้ยว ๆ ในฐานะ
ที่ดูเหมือนจะเป็นผู้ที่มีส่วนร่วมด้วยกัน”

“ผมไม่ใช่ของ คอก หรือ — ะเป็นไหม
เมื่อชั่วโมงอันแสนสุขได้ผ่านพ้นไปแล้ว ผม
เชื่อว่าอย่างน้อยที่สุด คุณนายคงจะยังจำรูปร่าง
ลักษณะของ แม่ที่ทาออกุนนั้นได้ยิ่ง เป็นแน่
และเขาก็เห็นะไม่ต้องเสียเวลาที่จะมาแสวงหา
ให้คุณนายเห็นอีกครั้งหนึ่ง ไม่ใช่หรือหรือ?”

“นั่นเธอจะไม่วินิจฉัยหรือ?” ก็ฉันทัน
ทำระเอาชะระเอาตรง ๆ ไม่ใช่จึงแก้แค้นทำเป็น
โกรธ—หันหลังให้เขา และพูดว่า “ฉันทัน
อยากทะเลียมเธอเหลือเกินแล้วนะ—เห็นว่าได้
เปรียบฉันหรือ? —”

ก็ฉันทันเสียงถอนใจยาว ๆ ทางหลังก็ฉันทัน
หนักขึ้นเต็มแก่ แต่พยายามกลืนไว้อย่างเต็มที่

“และถ้าเขาไม่ใช่ผม—คุณนายจะทำ
อย่างไรต่อไป?” เสียงเขาถามกระท่อนกระแท่น
อยู่ซึกหูก็ฉันทัน—เป็นเสียงเกือบกั้นกั้งทำงานเค้น
รำสวมน้ำจาก ที่กำลังอุ้มก็ฉันทันโตนันโค
ชันมาจากหม่น้ำกาย ไม่มีผลึกเพียน

ก็ฉันทันตอบกะแทกเสียงเป็นเชิงโกรธจก—
“กะโคคน้ำกาย หรือฉันทันกายเสียดีกว่า!”

ปราศจากคำพูดว่าอย่างใดอีก พ้อกระลาสิ
ร่ายกายก็ฉันทันไว แน่น ด้วยแขนลำสันของเขา

จ. พร้อมเพรียงพันธุ์

คิด

กระซิบเป็นภาษาไทย เขา ๆ — “ฉันขอมรมั
ละรี — ว่าฉันคือ แม่ทาทาจรูแห่งสเปญ แต่
จำไว้สักนึกเถระว่า — ถ้าไม่กลัวเธอตายแล้ว
ฉันจะยังไม่ยอมมรมเป็นอันขาด จนกว่าจะถึง
เวลาอันควร”

คิดแล้งร้องและกิน “ปล่อยคิดฉัน!
— เหนื่อยออกกระทยไปแล้ว”

“ถ้าอย่างนั้น — เธอก็ควรระพกเสียให้
หายเหนื่อยเสียก่อน แต่ฉันอยากใหเธอหาย
เหนื่อยเร็ว ๆ นั —” ทำทางนำเอ็นคุ เหมือน
เก็กไว้เคียงษา — ซ้อ ๆ ของเขากลยมาอีก

คิดนคอบเขาว่า “คิดฉันไม่เหนื่อยเลย
เมืออยู่ใกล้เธอ — เมือพบเธอแล้ว พ่อแม่ทาทา-
จรู”

“ฮันไหน! รัใหม่ว่าเธอนะ พกเก่งไม่
แพ้ความสวของเธอเลย” เขาหยุกคว่ท่ง
แล้วจึงว่า “แต่ถ้าฉันเข้าไปเพียงอีกสัก
นาที่เกียวก่อน เธอก็เห็นะไม่รอคมาพก
เสียแล้ว ๆ อยู่กันอย่างนั้นคอก จริงไหมรี-
ทัก?”

“ก็วิ่งนำรี — ใครเขาว่าอย่างไรเล่า!”
คิดนคอบด้อ ๆ หวนระลึกถึงเหตุการณที่
แล้วมาไค จึงถาม “เธอรู้ไคอย่างไรว่า
คิดฉันอยู่กัน?”

“ฉันเห็นเธอลงไปนะรี คิดนคอกการจะ
เฝ้าคอยมรมักระวังเธอคอกคอกเวลาที่อยู่ข้างล่าง
นั้น”

“คิดฉันเห็นบุญคุณเธอมากมายนัเกียวก
นะรี” คิดนพมพม บั้มมือเขาคอย่างแรง
“พ่อแม่ทาทาจรู ถ้าเธอไม่วังเกียวกไปรคคอบ
ขัญหาขางซ้อ ซึ่งคิดฉันยังมคคแปคค่านอยู่ เช่น
กั —”

“เช่นกัอะไรรี สักคซารค?” เขา
ถามเขา ๆ

“เธอไคเครื่องแต่งตัวคูนนั้นมาจากไหน?
และอะไรเป็นเหตุใหเธอไปในงานเก็นรำ คั้น
นั้น?”

“ฉันซ้อมาจากสเปญ คังแต่ก่อนลงเรือ
ถ่าน และการคิดนไปเก็นรำนั้นก็เพื่อจะไค
พยเธอนะรี รัใหม่รีว่าฉันเริ่มรักเธออย่าง
ถอนไม่ซัน คังค้วนแรกพยเธอนั่งอ่านหนังสือ
บนคาคฟ้า”

“เธอถามคิดฉัน ว่า คิดฉัน อ่าน หนังสือ
อะไร —” คิดนคอกทัก “และเธอว่า
งานกระลาคี เป็นงานสิ่งเกียวกเธอเคียก —”

“เป็นงานสิ่งเกียวกก่อน — ทัก, และ
มันเป็นความจริงเสียคัว — คิดฉันเป็นกระลาคี”
คิดฉันไคไม่คอบคคเมื่อไครับคาคคอบจากเขา

พ. ศ. ๒๕๓๗

แม่พวงบุปผา

เช่นนี้ แต่กลิ่นเป็นคนทำอะไรวะแล้ว และหายใจวอย่างมีความสุข เขาตอบเขาๆ
ต้องทำจริง ๆ ให้ตลอด ไม่ทอดทิ้งเสียกลางคัน แต่ว่าหนักแน่น—“ กล้วยชีวิตของฉัน—บอกรัก
กลิ่นรักลงไปแล้ว ก็ต้องรักอยู่เช่นเดิม และ — บอกหัวใจ — บอกชีวิต — และอะไร ๆ อีก
กลิ่นไม่ลืมว่าเขาเป็นชายคนแรกที่เคยกลิ่น แม่ หลายอย่าง ฉันขอปฏิญาณต่อหน้าสิ่งศักดิ์
เขาจะเป็นกะลาสี—เป็นนายก—ยากจนเจ็ดใจ สัตว์ของฉัน อะไรหรือ? — อ้อ! คือ
เพียงไร กลิ่นก็จะซื้อของขวัญมาให้เขาขายเท่า งดงามความของเธอนั้นแหละ—สิ่งศักดิ์สิทธิ์
วันตาย กลิ่นกำมือแน่นเหมือนถักถักใจคุณพ่อ ของฉัน ”
— นึกถึงท่าโอรสเกรี้ยวของท่าน เมื่อทราบว่า เราหัวเราะขบขันพร้อมกัน ดูเหมือนกลิ่นจะ
กลิ่นรักกับกะลาสี แต่หัวใจของกลิ่นนั้น ยืนทรงตัวอยู่เองไม่ได้ จึงบีบเอาไหล่ของเขา
ทักซาคึกเก็บขลุ่ยไปแล้ว ‘ Real love never เป็นที่พิงพิงต่อไป เขาเอนศีรษะลงกับศีรษะ
did run smooth ’ มีรัก บ่ยอมมีการเสียสละ— กลิ่น— พกสับไปอีก
ไม่เย็นใจดอก ขอให้เขารักกลิ่นเหมือนกลิ่น ยืนทรงตัวอยู่เองไม่ได้ จึงบีบเอาไหล่ของเขา
รักเขาคงออกไปก็แล้วกัน เป็นที่พิงพิงต่อไป เขาเอนศีรษะลงกับศีรษะ

เขาดามเสียงอ่อน ๆ “ เสียใจหรือ? สักหน่อย ”
ที่รัก เมื่อรู้ว่าฉันเป็นแค่เพียงเจ้ากะลาสีตุ๊กตีย กลิ่นลงเล็กน้อย ตามลือ ๆ ว่า “ เธอ
อะไรคนหนึ่งเท่านั้น ” ยังหลอกกลิ่นว่าอย่างไรอยู่อีกหรือคะ— เท่าที่
กลิ่นนั้น ” ลือก็มาแล้วฉันยังไม่พ้ออีกหรือ? ”

“ ไม่เลย—ทุนหัว ” กลิ่นตอบแล้วซบ “ ใจ—ยังหลอกอยู่อีก ” เขาตอบเรียบ ๆ
หน้าลังกียอกของเขา ออห์น แชนกันเท่านั้น “ ถ้าอย่างนั้นก็ว่าไปค่ะ ไม่ค่อยจะได้
ที่กลิ่นจะยอมฟังและมอบหัวใจให้พิชิตรักษา เป็นศฤงคารข้อยักษ์ — ทำทางระส่ำกัก มี
“ แม่เธอจะเป็นอะไรก็ช่างไปกว่ากะลาสี ก็ไม่ โทษทัณฑ์อย่างไรจะได้พิชิตยากนักเสียที ”
เห็นมีข้อห้ามที่ว่าไม่ให้ฉันรักเธอ — ขออย่าง “ อย่างนี้— ฉันเกรงว่าจะเป็นการปกปิด
เลี้ยว อย่าเกรงกับกลิ่นนะะะ เช่นสิ่งเก็บว เธออยู่ข้าง ในการที่จะให้เธอหลงเข้าใจตลอด
เท่านั้นที่กลิ่นอ่อนน้อมต่อเธอ ” ไปว่าฉันเป็นกะลาสีธรรมดาคนหนึ่ง ซึ่งความ

เขยคางกลิ่นขึ้นไปยุหน้าผากอย่างคุกคาม

๑. พร้อมเพรียงพันธุ์

ตล

วิ่งนั้น ฉันเป็นกระดาสักพิเคราะห์หา—

สงสัย”

“โอ!” ก็ฉันอุทานเบา ๆ

“ใช่—เป็นการปกเล่ห์น้อย ที่ถูกต้อง
ฉันคือ นิสิต คนหนึ่ง ซึ่ง สำเร็จวิชา มา จาก
ฮาวเวิร์ด ยูนิเวอร์ซิตี แห่ง อเมริกา”

ก็ฉันไม่สามารถจะห้ามตาไม่ให้เบิกโตได้
เขาหัวเราะอย่างขบขัน เมื่อเห็นฉันแปลกใจ
และกล่าวต่อไป—

“ฉันเดินทางกลับบ้านด้วยเรือลำนี้ ทั้ง ๆ
จะออกกำลัง กับหาความรู้ใหม่ ๆ ด้วยกัน
และฉันเห็นว่างาน กระดาสักแต่ละ เหนียวแก่ฉัน
อย่างที่สุด โดยที่สิ่งที่จะต้องการครบพร้อม
บริบูรณ์ ฉันจึงมาในเรือลำนี้ ในฐานะของ
กระดาสักคนหนึ่ง เข้าไปข้างหรือยัง? ฉัน
ทดลองเธอหลายข้อที่เกี่ยว”

ก็ฉันบอกได้อย่างเดียวแล้วว่า ก็ฉันพูดไม่
ถูก!

พอ นิสิตทั้งสองคนอธิบายอีก “เธอควร
จะรู้ ไว้ด้วยอีกสักเล็กน้อยว่าฉันมีเชื้อสายเป็น
ไทย) และฉันก็เคยอยู่เมืองไทยเสียด้วยซ้ำ
แต่ฉันเกิดที่ อเมริกา”

คราวนี้ฉันขมออก!

ถามเขาว่า “ในคืนวันที่เธอเห็นฉัน
เหตุไรเธอจึงหายไปเร็ววัน? ก็ฉันรู้ สัก

“อ้อ! ฉันหลบเข้าไปทางปล่องลมใหญ่
ข้าง ๆ เวนะซีระ แล้ววิ่งเปลี่ยนเครื่องแต่ง
ตัวเป็นกระดาสักโดยเร็ว ฉันเกือบจะออกไป
อยู่ยามตอนเที่ยงคืนไม่ทันแน่—รู้ไหมหรือ?”

“มีน้ำละ ก็ฉันก็เออกระวนกระวายนัก ใน
คืนวันนั้น” ก็ฉันว่า “เธอน่ะโทษหนักเสีย
แล้ว—”

“ฉันจะยอมให้ เธอ ลงโทษทัณฑ์ หรือ หัก
แรง ๆ สัก ๑๐ ที่ เพื่อแลกกับขุทรวาน ๆ ที่
วิเศษปากเธอเพียงครั้งเดียว” เขาชี้ก้นเข้า
มาอีก

ก็ฉันขยับไปวิ่ง ๆ ในความปากเปราะ
เราวางของเขา และเขาก็รีบยกของแลก
ของเขาไปวิ่ง ๆ เหมือนกัน ก็ฉันก็นำออก
เขาไว้และเบี่ยงหน้าหนี เมื่อเขากำลังพยายาม
จะเรียกร้องเอากำไร

“บอกก็ฉันก่อน—ก็ฉันไม่แน่ใจในกว่าที่เธอ
กล่าวว่าเธอเคยอยู่เมืองไทย และเห็นเชื้อสาย
ของคนไทยนั้น จะวิ่งหรือไม่—เมื่อในหัวเธอ
เองมีหลายสิ่งที่ยึดว่าเธอเป็นชาวตะวันตก”

“วิ่งเสียยิ่งกว่าวิ่ง—วิ่งเหมือนฉันอยู่
ต่อหน้าเธอเขยวน” เขาขอยพลางพูดคำมีอิ
ก็ฉัน “ฉันเป็นคนไทยคนหนึ่งที่เกี่ยวข้อง” แต่

พ. ศ. ๒๔๗๗

แม่พวงบุปผา

แม่ของฉันทน์เป็นอังกฤษ รูปร่างหน้าตาของฉันทน์
จึงคล้ายไปมีเค้าชาวตะวันตกอยู่บ้าง”

“ถ้าอย่างนั้นเธอก็มีชื่อไทย ๆ นะซี?”

“ไทยก็มีฝรั่งก็มี” เขาตอบชื่อ ๆ

“เพราะแค่ไหนคะ ชื่อไทยนะ อยากรวบรวม
จริงจัง!” ศิวนั้นแกล้งว่า

“เพราะแค่ ‘มานัส’ เท่านั้นแหละจ้ะ,
มานัส ศิริวิทย์ หรือ Bobby ตามที่แม่เรียก
เธอรู้จัก พระยาสิริมงคล ไหมจ้ะ — ท่านผู้นั้น
แหละคือบิดาบังเกิดเกล้าของฉันทน์”

ศิวนั้นขมขื่นเล็กน้อย เมื่อได้ยินคำว่า
‘มานัส ศิริวิทย์’ แต่เขาไม่ได้สังเกตเห็น
คงพูดออกไปอีก

“เจ้าคุณพ่อ ส่งฉันทน์มาเรียนที่เมืองนอกตั้ง
แต่ท่านทำงานที่นั่นบุรี ในตำแหน่งสมุหเทศา-
ภิบาล — หลงจากที่ฉันทน์เกิด และอยู่ในอเมริกา
๓ ปี จึงได้กลับเมื่อไทยในคราวคุณพ่อเป็นเทศา-
ภิบาลนั้น แล้วอยู่ได้ไม่ถึง ๒ ปี ฉันทน์ถูกส่งไป
อเมริกา เพื่อเรียนหนังสือใหม่อีก ลูกของฉันทน์
ที่หลักฐานอยู่กันนั้น และจะได้กลับเมืองไทย
ก็ครั้งนั้นแหละจ้ะ ๒๓ ปีกว่า ๆ ในอเมริกา
เกือบจะซบเซาจนได้กลายเป็นฝรั่งไปเสียเลย
ทีเดียว เธอก็คงสังเกตเห็นสินะ ยอกรัก
ว่าภาษาไทยของฉันทน์มันก็กระปรี้กระเปร่าอยู่สักหน่อย

ลูกของฉันทน์เป็นคนสอนบ้าง เพราะท่านเคยเป็น
อาจารย์ในโรงเรียนชั้นสูงแห่งหนึ่งในเมืองไทย
คุณพ่อห่มนุ่งเขียนจดหมายมาสอนทวนบ้าง ฉันทน์
จึงพูดและเขียนภาษาไทยได้ เก่งวันฉันทน์ได้

M. D., M. A., B. Sc., และ Ph. D. แล้ว
หมดเรื่องแค่นั้นจ้ะ จะมีอยู่อีกหน่อยหนึ่งก็คือ
ว่าส่วนที่ฉันทน์มาพบเธอแล้วรักเธอครั้งนั้น ก็น่าจะเป็น
โชคร้ายที่กลายเป็นแท้ เธอเป็นคนไทย —
ฉันทน์ก็คนไทย คราวนั้นจะไม่มีความรักมาชัก
ชวนความรักของเราทั้งสองอีกละ — เชื่อว่า
เธอจะถ่ายเรื่อที่สิงคโปร์เหมือนฉันทน์ไม่ใช่หรือ
จ้ะ?”

“ใช่ค่ะ” ศิวนั้นชกศีรษะไว้กับอกเขา
ใหม่—อายแท้ทีเดียว

มานัส—มานัส ศิริวิทย์! พ่อเจ้าประคุณ!
เขาคือคุณหมื่นของฉันทน์ ตามที่คุณพ่อชอบยกมานั้น
เอง! จะคายเสียจริง! เป็นการพบและ
บังเอิญอย่างประหลาดเหมาะกันเหลือเกิน ก็
ละ! เขาหลงอกฉันทน์แล้วฉันทน์ให้เขานักขฬะเป็น
เรือนเสียเกือบตาย ศิวนั้นแกล้งเสกบ้าง เขา
คงไม่รู้ว่ฉันทน์คือคุณหมื่นของเขาที่ผู้ใหญ่ของ
เราจัดการไว้ ศิวนั้นก็จะไม่บอกเขาเลย ไว้
คอยค้อมมือท่านผู้ใหญ่เล่าให้ฟังในกรุงเทพ ฯ
คงช้าก็ไม่ค่อย ระหว่างนี้ฉันทน์จะเป็นคู่รัก

จ. พร้อมเพ็รียงพินธุ

ตุล

ของเขาไปพลาง ๆ ก่อน มาเถะ — ให้อวเสัยก่อน — หัวใจของเราตรงกันทั้งสองฝ่าย
 คุณน้าเคื่อนฉายมาพวยเวลานักไม่เป็นไร คติน เราทั้งสอง คล้าย กับ เป็น ตัวละคร ซึ่ง ออกมา
 มีข้อแก้ตัวที่คุณน้าระคองขมออกก็เกียว แสกงอยู่กลางเวที ซึ่งใช้วิธรรมชาติของห้อง
 ไม่มีอะไรในโลกมาชักขวางระหว่างคติน ทะเลแฉะเรือเป็นฉาก คล่น่วงมาชักกระทย
 กับเขาได้อีกแล้ว — นอกจากความตายเท่านั้น แคมเรือซ่าซ่าน เหมือนระอวยพรให้เรา และมี
 สวรรค์ทรงโปรกแท่ง ๆ ที่กลบให้เรื่องมาลงรอย ไยบินก็ควย ก่อนกระแสดลันระหยาไป
 กันไคเรียวร้อย สันเคราะห์ไปที มานส์ ก็มีลงมพิคคิน อย่างหวานชื่น และ
 พอระชัยบักออกห่าง เขาก็รวรคติน คุกคิม — หนักหน่วง.

๑ คราหุมนั่น แสนพลก นักกัชา สาวชอมชา เลื่องตา มาประสพ
 ครันยามแก่ แม่เฒ่า อัมคชัย มั่นยังหลบ คาขวัญ เหลือรัยเอย ฯ
 พระศรี นพินธ์

เพื่อนอบ

ของ บุษกร

กลับจากเมืองแพร่ควานนี้ ก็ว่านอบคง
จะแต่งงานกับประสาทรเรียบร้อยแล้ว แต่
ประหลาดใจที่โกที่รายงานว่า น้าวนไม่ยอม รัยมัน
ด้วยเหตุอันใด? เป็นสิ่งที่น่าสงสัยนัก ข้าพ-
เจ้าจึงคงไปยังบ้านวรศิลป์ทันที น้าพระไม่อยู่
น้าวนไปช่วยงานบ้าน พระยาประเสริฐ ๆ ยัง
ไม่กลับ จึงพบแต่คน คุณอมผ่ายและร่วงโรย
ไปมาก รู้สึกสงสารแถมประหลาดใจระคน
กัน เมื่อถามถึงเหตุสุดซึ้งกันพอสมควร ข้าพ-
เจ้าก็วกมาเรื่องประสาทร

“พี่แล้วระถามทำไมอีกเล่า” นอบ
ตอบและหันส่ายคลงอีกมาก เมื่อพูดถึงเรื่องนี้
“โอ! ก็พี่ไปอยู่แพร่ทั้ง ๒ เดือน เพิ่ง
กลับมานอบก็เห็นนอบ ถ้าพี่แล้วพี่ระถามเอา
แก้อะไร แต่เมื่อนอบไม่ไว้ใจพี่ หรือไม่
ยินยอมออก พี่ก็ไม่อยากรบกวน” ข้าพเจ้าพูด
อย่างน้อยใจ

เธอเออมีมือมาคอยค้นแขนเขา ๆ มองดู
หน้าข้าพเจ้าแล้วทำตาแฉ่ง ๆ และว่า “โอ!
พี่ซังข้า! ทำไมนอบจะไม่ไว้ใจพี่ แค่อย่ำ

เพื่อให้นอบพูดถึงเรื่องนั้นเลยล่ะ มันทำให้
นอบไม่สบายใจไปอีกหลายวัน” นอบทำความ
หนักใจแก่ข้าพเจ้ายิ่งขึ้น กิริยาและคำพูด
ของเธอ ราวกับมีความลึกลับเสียเต็มประดา
ประสาทรคงระบอพร้อมอะไรสักอย่าง หรือทำ
ความผิดให้เขินตกใจของเธอ และน้าวนขึ้น
เป็นแน่ ความแตกร้างจึงได้เกิดขึ้นกลางคืน
เช่นนั้น ครั้นระชกใช้ข้อไปเออถ้อยให้ ไป
ถามแม่

นอบ เป็นน้องสาวที่น่ารัก คนเดียวของข้า-
พเจ้าที่มีอยู่ ถึงเราจะเห็นแต่เพียงลูกเรียง
พี่เรียงน้อง แต่เรารักใคร่และสนิทสนมกัน
มาก ข้าพเจ้ารักและเอ็นดูนอบเท่าที่เธอ
รักและเอ็นดูข้าพเจ้า นอบเคยอยู่บ้านเคียว
กับข้าพเจ้ามาตั้งแต่เล็กนอบ เพิ่งกลับไป
อยู่บ้านของ เธอเมื่อ น้าพระ ย้ายกลับ เข้ามายัง
กรุงเทพฯ ๑ โดยครมเกลียดชังราชการ
ตั้งแต่เล็ก ๆ นอบขึ้นเกิด น้ารักน้าเอ็นดู
คุณแม่แล้วแต่ซมทหลานคนหน้างามเหมือนคุณ
ทางา ครั้นเติบโตเป็นสาวเธอก็สวยขึ้นอีก แต่

ปัทม

กุล

มี^๑ก็^๒ทั้ง^๓เจ้า^๔รูป^๕ปัทม^๖ ถึง^๗นอ^๘ยะ^๙ไม่^{๑๐}เ็น^{๑๑}คน^{๑๒}อื่น^{๑๓}
แ่น^{๑๔}เแ^{๑๕}เล็ก^{๑๖}เแ^{๑๗}ว^{๑๘}ย^{๑๙}ง เธอ^{๒๐}ก็^{๒๑}ไม่^{๒๒}อ^{๒๓}ว^{๒๔}ย^{๒๕}อ^{๒๖}ว^{๒๗}น^{๒๘}จ^{๒๙}น^{๓๐}เส^{๓๑}ย^{๓๒}
ท^{๓๓}ร^{๓๔}ง น^{๓๕}อ^{๓๖}ย^{๓๗}มี^{๓๘}ล^{๓๙}ี^{๔๐}ว^{๔๑}เก^{๔๒}ล^{๔๓}ย^{๔๔}ง, ฅ^{๔๕}ม^{๔๖}ส^{๔๗}ว^{๔๘}ย^{๔๙}, แล^{๕๐}ะ^{๕๑}ท^{๕๒}า^{๕๓}ค^{๕๔}ม^{๕๕}
ซ^{๕๖}ึง^{๕๗}ข^{๕๘}ำ^{๕๙}ฟ^{๖๐}เ^{๖๑}า^{๖๒}ค^{๖๓}ิ^{๖๔}ว^{๖๕}า^{๖๖}เ็น^{๖๗}ส^{๖๘}ั^{๖๙}ง^{๗๐} ที่^{๗๑}ท^{๗๒}า^{๗๓}ได้^{๗๔}ข^{๗๕}ำ^{๗๖}ก ใน^{๗๗}ส^{๗๘}ี^{๗๙}ห^{๘๐}ู^{๘๑}ญ^{๘๒}ี^{๘๓}
อ^{๘๔}น

แล้ว ขำ^๑ก^๒ที่^๓ระ^๔ห^๕ค^๖ด^๗อ^๘น^๙แล^{๑๐}ะ^{๑๑}ร^{๑๒}อ^{๑๓}ข^{๑๔}น^{๑๕}ไป^{๑๖}ย^{๑๗}ง^{๑๘}จ^{๑๙}น^{๒๐}ได้^{๒๑}
แ^{๒๒}ก^{๒๓}น^{๒๔}อ^{๒๕}ย^{๒๖}ะ^{๒๗}ล^{๒๘}ว^{๒๙}ง^{๓๐}รู้^{๓๑}ถึง^{๓๒}ค^{๓๓}ว^{๓๔}า^{๓๕}ม^{๓๖}ใน^{๓๗}ห^{๓๘}ี^{๓๙}ของ^{๔๐} ข^{๔๑}ำ^{๔๒}ฟ^{๔๓}เ^{๔๔}า^{๔๕}ย^{๔๖}ัง^{๔๗}
ท^{๔๘}ว^{๔๙}ี^{๕๐}เ็น^{๕๑}น^{๕๒} ข^{๕๓}ำ^{๕๔}ก^{๕๕}ที่^{๕๖}ะ^{๕๗}ท^{๕๘}ำ^{๕๙}น^{๖๐}าย^{๖๑}ได้^{๖๒} น^{๖๓}อ^{๖๔}ย^{๖๕}เ^{๖๖}
เ็น^{๖๗}น^{๖๘}อ^{๖๙}ง^{๗๐}ที่^{๗๑}น^{๗๒}ำ^{๗๓}ร^{๗๔}อ^{๗๕}อยู่^{๗๖}ย^{๗๗}าง^{๗๘}ไร^{๗๙} เธอ^{๘๐}ก็^{๘๑}ย^{๘๒}ัง^{๘๓}เ็น^{๘๔}อยู่^{๘๕}
เ็น^{๘๖}น^{๘๗}ั้น^{๘๘} เ^{๘๙}ว^{๙๐}เ็น^{๙๑}เ^{๙๒}เ^{๙๓}ย^{๙๔}เ^{๙๕}ส^{๙๖}ง^{๙๗}ค^{๙๘}ก^{๙๙}ิ^{๑๐๐}ร^{๑๐๑}ิ^{๑๐๒}ย^{๑๐๓}า^{๑๐๔}ค^{๑๐๕}เ^{๑๐๖}ป^{๑๐๗}ล^{๑๐๘}ก^{๑๐๙}อ^{๑๑๐}

น^๑อ^๒ย^๓ส^๔ว^๕ย^๖แล^๗ะ^๘น^๙ำ^{๑๐}ร^{๑๑}ัก^{๑๒}ม^{๑๓}าก^{๑๔}ท^{๑๕}ำ^{๑๖}ไร^{๑๗} เธอ^{๑๘}ก็^{๑๙}มี^{๒๐}
ค^{๒๑}ว^{๒๒}า^{๒๓}ม^{๒๔}สุ^{๒๕}ภ^{๒๖}า^{๒๗}พ^{๒๘}แ^{๒๙}ล^{๓๐}เ^{๓๑}อ^{๓๒}น^{๓๓}เ^{๓๔}ย^{๓๕}น^{๓๖}ม^{๓๗}าก^{๓๘}ท^{๓๙}ำ^{๔๐}น^{๔๑} ข^{๔๒}ำ^{๔๓}ฟ^{๔๔}เ^{๔๕}า^{๔๖}
ซ^{๔๗}ึง^{๔๘}ค^{๔๙}ำ^{๕๐}ญ^{๕๑}เ^{๕๒}น^{๕๓}า^{๕๔}ค^{๕๕}ร^{๕๖} ย^{๕๗}ัง^{๕๘}มี^{๕๙}ช^{๖๐}ี^{๖๑}ว^{๖๒}ค^{๖๓}ิ^{๖๔}ค^{๖๕}ก^{๖๖}ใจ^{๖๗}ก^{๖๘}ัง^{๖๙}เ็น^{๗๐}ป^{๗๑}ล^{๗๒}
ซ^{๗๓}น^{๗๔}ท^{๗๕}ง^{๗๖}ท^{๗๗}ล^{๗๘}า^{๗๙}ย^{๘๐} เมื่อ^{๘๑}มี^{๘๒}ค^{๘๓}ว^{๘๔}า^{๘๕}ม^{๘๖}ำ^{๘๗}น^{๘๘}ำ^{๘๙}ก^{๙๐}ไ^{๙๑}ร^{๙๒}ของ^{๙๓}น^{๙๔}อ^{๙๕}
ท^{๙๖}ล^{๙๗}า^{๙๘}ย^{๙๙} ๗^{๑๐๐} ๗^{๑๐๑} ๗^{๑๐๒} ๗^{๑๐๓} ๗^{๑๐๔} ๗^{๑๐๕} ๗^{๑๐๖} ๗^{๑๐๗} ๗^{๑๐๘} ๗^{๑๐๙} ๗^{๑๑๐} ๗^{๑๑๑} ๗^{๑๑๒} ๗^{๑๑๓} ๗^{๑๑๔} ๗^{๑๑๕} ๗^{๑๑๖} ๗^{๑๑๗} ๗^{๑๑๘} ๗^{๑๑๙} ๗^{๑๒๐} ๗^{๑๒๑} ๗^{๑๒๒} ๗^{๑๒๓} ๗^{๑๒๔} ๗^{๑๒๕} ๗^{๑๒๖} ๗^{๑๒๗} ๗^{๑๒๘} ๗^{๑๒๙} ๗^{๑๓๐} ๗^{๑๓๑} ๗^{๑๓๒} ๗^{๑๓๓} ๗^{๑๓๔} ๗^{๑๓๕} ๗^{๑๓๖} ๗^{๑๓๗} ๗^{๑๓๘} ๗^{๑๓๙} ๗^{๑๔๐} ๗^{๑๔๑} ๗^{๑๔๒} ๗^{๑๔๓} ๗^{๑๔๔} ๗^{๑๔๕} ๗^{๑๔๖} ๗^{๑๔๗} ๗^{๑๔๘} ๗^{๑๔๙} ๗^{๑๕๐} ๗^{๑๕๑} ๗^{๑๕๒} ๗^{๑๕๓} ๗^{๑๕๔} ๗^{๑๕๕} ๗^{๑๕๖} ๗^{๑๕๗} ๗^{๑๕๘} ๗^{๑๕๙} ๗^{๑๖๐} ๗^{๑๖๑} ๗^{๑๖๒} ๗^{๑๖๓} ๗^{๑๖๔} ๗^{๑๖๕} ๗^{๑๖๖} ๗^{๑๖๗} ๗^{๑๖๘} ๗^{๑๖๙} ๗^{๑๗๐} ๗^{๑๗๑} ๗^{๑๗๒} ๗^{๑๗๓} ๗^{๑๗๔} ๗^{๑๗๕} ๗^{๑๗๖} ๗^{๑๗๗} ๗^{๑๗๘} ๗^{๑๗๙} ๗^{๑๘๐} ๗^{๑๘๑} ๗^{๑๘๒} ๗^{๑๘๓} ๗^{๑๘๔} ๗^{๑๘๕} ๗^{๑๘๖} ๗^{๑๘๗} ๗^{๑๘๘} ๗^{๑๘๙} ๗^{๑๙๐} ๗^{๑๙๑} ๗^{๑๙๒} ๗^{๑๙๓} ๗^{๑๙๔} ๗^{๑๙๕} ๗^{๑๙๖} ๗^{๑๙๗} ๗^{๑๙๘} ๗^{๑๙๙} ๗^{๒๐๐} ๗^{๒๐๑} ๗^{๒๐๒} ๗^{๒๐๓} ๗^{๒๐๔} ๗^{๒๐๕} ๗^{๒๐๖} ๗^{๒๐๗} ๗^{๒๐๘} ๗^{๒๐๙} ๗^{๒๑๐} ๗^{๒๑๑} ๗^{๒๑๒} ๗^{๒๑๓} ๗^{๒๑๔} ๗^{๒๑๕} ๗^{๒๑๖} ๗^{๒๑๗} ๗^{๒๑๘} ๗^{๒๑๙} ๗^{๒๒๐} ๗^{๒๒๑} ๗^{๒๒๒} ๗^{๒๒๓} ๗^{๒๒๔} ๗^{๒๒๕} ๗^{๒๒๖} ๗^{๒๒๗} ๗^{๒๒๘} ๗^{๒๒๙} ๗^{๒๓๐} ๗^{๒๓๑} ๗^{๒๓๒} ๗^{๒๓๓} ๗^{๒๓๔} ๗^{๒๓๕} ๗^{๒๓๖} ๗^{๒๓๗} ๗^{๒๓๘} ๗^{๒๓๙} ๗^{๒๔๐} ๗^{๒๔๑} ๗^{๒๔๒} ๗^{๒๔๓} ๗^{๒๔๔} ๗^{๒๔๕} ๗^{๒๔๖} ๗^{๒๔๗} ๗^{๒๔๘} ๗^{๒๔๙} ๗^{๒๕๐} ๗^{๒๕๑} ๗^{๒๕๒} ๗^{๒๕๓} ๗^{๒๕๔} ๗^{๒๕๕} ๗^{๒๕๖} ๗^{๒๕๗} ๗^{๒๕๘} ๗^{๒๕๙} ๗^{๒๖๐} ๗^{๒๖๑} ๗^{๒๖๒} ๗^{๒๖๓} ๗^{๒๖๔} ๗^{๒๖๕} ๗^{๒๖๖} ๗^{๒๖๗} ๗^{๒๖๘} ๗^{๒๖๙} ๗^{๒๗๐} ๗^{๒๗๑} ๗^{๒๗๒} ๗^{๒๗๓} ๗^{๒๗๔} ๗^{๒๗๕} ๗^{๒๗๖} ๗^{๒๗๗} ๗^{๒๗๘} ๗^{๒๗๙} ๗^{๒๘๐} ๗^{๒๘๑} ๗^{๒๘๒} ๗^{๒๘๓} ๗^{๒๘๔} ๗^{๒๘๕} ๗^{๒๘๖} ๗^{๒๘๗} ๗^{๒๘๘} ๗^{๒๘๙} ๗^{๒๙๐} ๗^{๒๙๑} ๗^{๒๙๒} ๗^{๒๙๓} ๗^{๒๙๔} ๗^{๒๙๕} ๗^{๒๙๖} ๗^{๒๙๗} ๗^{๒๙๘} ๗^{๒๙๙} ๗^{๓๐๐} ๗^{๓๐๑} ๗^{๓๐๒} ๗^{๓๐๓} ๗^{๓๐๔} ๗^{๓๐๕} ๗^{๓๐๖} ๗^{๓๐๗} ๗^{๓๐๘} ๗^{๓๐๙} ๗^{๓๑๐} ๗^{๓๑๑} ๗^{๓๑๒} ๗^{๓๑๓} ๗^{๓๑๔} ๗^{๓๑๕} ๗^{๓๑๖} ๗^{๓๑๗} ๗^{๓๑๘} ๗^{๓๑๙} ๗^{๓๒๐} ๗^{๓๒๑} ๗^{๓๒๒} ๗^{๓๒๓} ๗^{๓๒๔} ๗^{๓๒๕} ๗^{๓๒๖} ๗^{๓๒๗} ๗^{๓๒๘} ๗^{๓๒๙} ๗^{๓๓๐} ๗^{๓๓๑} ๗^{๓๓๒} ๗^{๓๓๓} ๗^{๓๓๔} ๗^{๓๓๕} ๗^{๓๓๖} ๗^{๓๓๗} ๗^{๓๓๘} ๗^{๓๓๙} ๗^{๓๔๐} ๗^{๓๔๑} ๗^{๓๔๒} ๗^{๓๔๓} ๗^{๓๔๔} ๗^{๓๔๕} ๗^{๓๔๖} ๗^{๓๔๗} ๗^{๓๔๘} ๗^{๓๔๙} ๗^{๓๕๐} ๗^{๓๕๑} ๗^{๓๕๒} ๗^{๓๕๓} ๗^{๓๕๔} ๗^{๓๕๕} ๗^{๓๕๖} ๗^{๓๕๗} ๗^{๓๕๘} ๗^{๓๕๙} ๗^{๓๖๐} ๗^{๓๖๑} ๗^{๓๖๒} ๗^{๓๖๓} ๗^{๓๖๔} ๗^{๓๖๕} ๗^{๓๖๖} ๗^{๓๖๗} ๗^{๓๖๘} ๗^{๓๖๙} ๗^{๓๗๐} ๗^{๓๗๑} ๗^{๓๗๒} ๗^{๓๗๓} ๗^{๓๗๔} ๗^{๓๗๕} ๗^{๓๗๖} ๗^{๓๗๗} ๗^{๓๗๘} ๗^{๓๗๙} ๗^{๓๘๐} ๗^{๓๘๑} ๗^{๓๘๒} ๗^{๓๘๓} ๗^{๓๘๔} ๗^{๓๘๕} ๗^{๓๘๖} ๗^{๓๘๗} ๗^{๓๘๘} ๗^{๓๘๙} ๗^{๓๙๐} ๗^{๓๙๑} ๗^{๓๙๒} ๗^{๓๙๓} ๗^{๓๙๔} ๗^{๓๙๕} ๗^{๓๙๖} ๗^{๓๙๗} ๗^{๓๙๘} ๗^{๓๙๙} ๗^{๔๐๐} ๗^{๔๐๑} ๗^{๔๐๒} ๗^{๔๐๓} ๗^{๔๐๔} ๗^{๔๐๕} ๗^{๔๐๖} ๗^{๔๐๗} ๗^{๔๐๘} ๗^{๔๐๙} ๗^{๔๑๐} ๗^{๔๑๑} ๗^{๔๑๒} ๗^{๔๑๓} ๗^{๔๑๔} ๗^{๔๑๕} ๗^{๔๑๖} ๗^{๔๑๗} ๗^{๔๑๘} ๗^{๔๑๙} ๗^{๔๒๐} ๗^{๔๒๑} ๗^{๔๒๒} ๗^{๔๒๓} ๗^{๔๒๔} ๗^{๔๒๕} ๗^{๔๒๖} ๗^{๔๒๗} ๗^{๔๒๘} ๗^{๔๒๙} ๗^{๔๓๐} ๗^{๔๓๑} ๗^{๔๓๒} ๗^{๔๓๓} ๗^{๔๓๔} ๗^{๔๓๕} ๗^{๔๓๖} ๗^{๔๓๗} ๗^{๔๓๘} ๗^{๔๓๙} ๗^{๔๔๐} ๗^{๔๔๑} ๗^{๔๔๒} ๗^{๔๔๓} ๗^{๔๔๔} ๗^{๔๔๕} ๗^{๔๔๖} ๗^{๔๔๗} ๗^{๔๔๘} ๗^{๔๔๙} ๗^{๔๕๐} ๗^{๔๕๑} ๗^{๔๕๒} ๗^{๔๕๓} ๗^{๔๕๔} ๗^{๔๕๕} ๗^{๔๕๖} ๗^{๔๕๗} ๗^{๔๕๘} ๗^{๔๕๙} ๗^{๔๖๐} ๗^{๔๖๑} ๗^{๔๖๒} ๗^{๔๖๓} ๗^{๔๖๔} ๗^{๔๖๕} ๗^{๔๖๖} ๗^{๔๖๗} ๗^{๔๖๘} ๗^{๔๖๙} ๗^{๔๗๐} ๗^{๔๗๑} ๗^{๔๗๒} ๗^{๔๗๓} ๗^{๔๗๔} ๗^{๔๗๕} ๗^{๔๗๖} ๗^{๔๗๗} ๗^{๔๗๘} ๗^{๔๗๙} ๗^{๔๘๐} ๗^{๔๘๑} ๗^{๔๘๒} ๗^{๔๘๓} ๗^{๔๘๔} ๗^{๔๘๕} ๗^{๔๘๖} ๗^{๔๘๗} ๗^{๔๘๘} ๗^{๔๘๙} ๗^{๔๙๐} ๗^{๔๙๑} ๗^{๔๙๒} ๗^{๔๙๓} ๗^{๔๙๔} ๗^{๔๙๕} ๗^{๔๙๖} ๗^{๔๙๗} ๗^{๔๙๘} ๗^{๔๙๙} ๗^{๕๐๐} ๗^{๕๐๑} ๗^{๕๐๒} ๗^{๕๐๓} ๗^{๕๐๔} ๗^{๕๐๕} ๗^{๕๐๖} ๗^{๕๐๗} ๗^{๕๐๘} ๗^{๕๐๙} ๗^{๕๑๐} ๗^{๕๑๑} ๗^{๕๑๒} ๗^{๕๑๓} ๗^{๕๑๔} ๗^{๕๑๕} ๗^{๕๑๖} ๗^{๕๑๗} ๗^{๕๑๘} ๗^{๕๑๙} ๗^{๕๒๐} ๗^{๕๒๑} ๗^{๕๒๒} ๗^{๕๒๓} ๗^{๕๒๔} ๗^{๕๒๕} ๗^{๕๒๖} ๗^{๕๒๗} ๗^{๕๒๘} ๗^{๕๒๙} ๗^{๕๓๐} ๗^{๕๓๑} ๗^{๕๓๒} ๗^{๕๓๓} ๗^{๕๓๔} ๗^{๕๓๕} ๗^{๕๓๖} ๗^{๕๓๗} ๗^{๕๓๘} ๗^{๕๓๙} ๗^{๕๔๐} ๗^{๕๔๑} ๗^{๕๔๒} ๗^{๕๔๓} ๗^{๕๔๔} ๗^{๕๔๕} ๗^{๕๔๖} ๗^{๕๔๗} ๗^{๕๔๘} ๗^{๕๔๙} ๗^{๕๕๐} ๗^{๕๕๑} ๗^{๕๕๒} ๗^{๕๕๓} ๗^{๕๕๔} ๗^{๕๕๕} ๗^{๕๕๖} ๗^{๕๕๗} ๗^{๕๕๘} ๗^{๕๕๙} ๗^{๕๖๐} ๗^{๕๖๑} ๗^{๕๖๒} ๗^{๕๖๓} ๗^{๕๖๔} ๗^{๕๖๕} ๗^{๕๖๖} ๗^{๕๖๗} ๗^{๕๖๘} ๗^{๕๖๙} ๗^{๕๗๐} ๗^{๕๗๑} ๗^{๕๗๒} ๗^{๕๗๓} ๗^{๕๗๔} ๗^{๕๗๕} ๗^{๕๗๖} ๗^{๕๗๗} ๗^{๕๗๘} ๗^{๕๗๙} ๗^{๕๘๐} ๗^{๕๘๑} ๗^{๕๘๒} ๗^{๕๘๓} ๗^{๕๘๔} ๗^{๕๘๕} ๗^{๕๘๖} ๗^{๕๘๗} ๗^{๕๘๘} ๗^{๕๘๙} ๗^{๕๙๐} ๗^{๕๙๑} ๗^{๕๙๒} ๗^{๕๙๓} ๗^{๕๙๔} ๗^{๕๙๕} ๗^{๕๙๖} ๗^{๕๙๗} ๗^{๕๙๘} ๗^{๕๙๙} ๗^{๖๐๐} ๗^{๖๐๑} ๗^{๖๐๒} ๗^{๖๐๓} ๗^{๖๐๔} ๗^{๖๐๕} ๗^{๖๐๖} ๗^{๖๐๗} ๗^{๖๐๘} ๗^{๖๐๙} ๗^{๖๑๐} ๗^{๖๑๑} ๗^{๖๑๒} ๗^{๖๑๓} ๗^{๖๑๔} ๗^{๖๑๕} ๗^{๖๑๖} ๗^{๖๑๗} ๗^{๖๑๘} ๗^{๖๑๙} ๗^{๖๒๐} ๗^{๖๒๑} ๗^{๖๒๒} ๗^{๖๒๓} ๗^{๖๒๔} ๗^{๖๒๕} ๗^{๖๒๖} ๗^{๖๒๗} ๗^{๖๒๘} ๗^{๖๒๙} ๗^{๖๓๐} ๗^{๖๓๑} ๗^{๖๓๒} ๗^{๖๓๓} ๗^{๖๓๔} ๗^{๖๓๕} ๗^{๖๓๖} ๗^{๖๓๗} ๗^{๖๓๘} ๗^{๖๓๙} ๗^{๖๔๐} ๗^{๖๔๑} ๗^{๖๔๒} ๗^{๖๔๓} ๗^{๖๔๔} ๗^{๖๔๕} ๗^{๖๔๖} ๗^{๖๔๗} ๗^{๖๔๘} ๗^{๖๔๙} ๗^{๖๕๐} ๗^{๖๕๑} ๗^{๖๕๒} ๗^{๖๕๓} ๗^{๖๕๔} ๗^{๖๕๕} ๗^{๖๕๖} ๗^{๖๕๗} ๗^{๖๕๘} ๗^{๖๕๙} ๗^{๖๖๐} ๗^{๖๖๑} ๗^{๖๖๒} ๗^{๖๖๓} ๗^{๖๖๔} ๗^{๖๖๕} ๗^{๖๖๖} ๗^{๖๖๗} ๗^{๖๖๘} ๗^{๖๖๙} ๗^{๖๗๐} ๗^{๖๗๑} ๗^{๖๗๒} ๗^{๖๗๓} ๗^{๖๗๔} ๗^{๖๗๕} ๗^{๖๗๖} ๗^{๖๗๗} ๗^{๖๗๘} ๗^{๖๗๙} ๗^{๖๘๐} ๗^{๖๘๑} ๗^{๖๘๒} ๗^{๖๘๓} ๗^{๖๘๔} ๗^{๖๘๕} ๗^{๖๘๖} ๗^{๖๘๗} ๗^{๖๘๘} ๗^{๖๘๙} ๗^{๖๙๐} ๗^{๖๙๑} ๗

พ. ศ. ๒๔๗๗

เพื่อนอบ

ซ่งก็ กาญจนนคร และนอยไม่เกิดมาเป็นนอย
วรศิษฐ์ เราคงเข้าใจกัน, รักกัน และแต่งงาน
กัน ประสพศรีกอนหวานชื่นซ่งกันและกัน
เสียนานแล้ว

เพราะข้าพเจ้ารักนอยด้วยความรัก และ
หวังให้นอยได้มีความสุขเป็นข้อใหญ่ ทั้ง
นั้นเมื่อนอยรักประสาธ คดลงระแ่งงาน
กับประสาธ ข้าพเจ้าก็ยิ่งเกลียดสนอย ถึง
แม้ว่าจะรักและหวังแทนเหมือนดวงใจ เพื่อ
เห็นแก่ตัวนอยนั่นเอง ต่อจากนั้นงานในหน้าที่
ของข้าพเจ้าที่ระแ่งเคร่งเครียด ไปตามหัวเมืองก็
มีหนักขึ้น พงษ์เพอจะให้นมอยเสียชั่วครว
และเป็นการรักษาหัวใจกลาย ๆ อย่าง ภาษา
พวกหนุ่ม ๆ ของเราชอบใช้กัน

แต่ยักนั้นในช่วงเวลาไม่ถึงปี ความสัมพันธ์
ระหว่าง นอย กับ ประสาธ ะมา แดกทำลายลง
เสียแล้ว เขารักกัน น้ำพระกริ้ว น้ำวอนก็
เต็มใจจนกระทั่งมีการทลายทามสู่ซ่งกันแล้ว เห็น
น้ำวอนว่าจะเรียกสินสอดทองมั้นถึง ๒ พัน ๓
พัน แต่เมื่อจะมั้นกันจริง ๆ ทำไม่จึงไม่ยอม
ตกลง ?

ข้าพเจ้าฟังก็ทราบดีเรื่องนั้น แจ่มแจ้งขึ้นข้อ
เมื่อได้พบน้าวอน แก่ว่าประสาธมิใช่คนซื่อ
เขาไม่หวัง มาเป็น ทอง แผ่นเกิดด้วย เรา โดย

สุจริต และปรักปรำว่า ประสาธมีเมียแล้ว
ข้ามลักเสียด้วย น้าวอนว่าเมียของประสาธ
คือ สุกสงวนลูกทพี่ไม่รัก เป็นผู้หญิงที่เทว
จิก ถัดมาในการคบค้าชู้สาว และถ่วงขวาง

ในสมาคมซึ่งไม่สูงนัก หล่อนอยู่ในความ
อุปการะของท่านผู้มีบรรดาศักดิ์ผู้หนึ่งโดยฐาน
เป็นบุตรบุญธรรม เปรี๊ยะยังกับกระรอก แม้
สุกสงวนคนนั้น ใคร ๆ ก็รู้จัก

“ เขามีสักมีเมียแล้วอย่างนี้ จะให้น้ำ
ท้ายใจ! พ่อซ่งก็ บุญอะไรมาเสียสวมาจน
ได้เรื่อง ไม่งั้นจะเลี่ยนนอยไปเปล่า ๆ คนหนึ่ง ”

น้ำวอนแก้ปราชญ์ข้าพเจ้า “ มิน่าแค้นใจ
คนของเรา แสนจะบ๊ยะบ ไปหลงรักเขื่อนม
ปากอ้ายคนพรรคนั้น น้ำตาจะเซ็ดหัวเขาไม่รู้
ตัว โอ! คนอย่างนางสงวนนะ พ่อซ่งก็ก็คง
รู้จักก็ละซี เล็ดกลดมารยาธมันคงไม่ผิดแม่ทรอก
ต่อให้นอยเสียคนก็ไม่ว่ามัน น้าจะเงินมากอง
ให้ขาว ๆ แสนหนึ่งก็เย็นไม่ยอมແທ้เกิดด้วย ที่
จะให้ลูกสาวไปเป็นเมียคนนอยใคร ถึงจะมีเพียง
ด้อย ๆ ล้อ ๆ อะไรก็ไม่ยอมทั้งนั้น ”

ข้าพเจ้ายังสงสัยจึงถามว่า “ น้ารู้มาไ
อย่างไรว่าสุกสงวนมีลูกกับประสาธ ”

แกตอบยั้งถามว่า “ เฮ้! พ่อซ่งก็
ไม่รู้หรือหรือ ว่าเขาคดกลายหลายเกี้ยน

บุษกร

แล้ว”

“เห็นแก่ทรายว่ามีลูก” ข้าพเจ้าตอบ
“แต่ไม่ปรากฏพอ ถ้าว่าเป็นลูกประสาธณ
ยั้งสงสัย หน้าเด็กมันไม่เหมือนประสาธณ
นั่น”

นำวอนหัวเราะเยาะข้าพเจ้า

“อย่าไป ออกรับ แทน เขา หน่อยเลย พ่อ
หลานชาย เขาถือกันอย่างนั้นทั้งย่านทั้งเมือง
นางแม่ยายถึงกับคุ้ยออกโขมง เขาหน้าไม่รู้
รักหูก เขาคุยกันทำอยู่เนื่อง ๆ พ่อรู้ว่า
ประสาธณมาขออนุญาต นำเลยคำฝากขายกัน
แม่ครัวบ้านเจ้าคุณประเสริฐไป ให้แก่ไปบอก
กัน ว่านั่นไม่ใช่ต้องการหรอก มนุษย์หน้าไหว้
หลังหลอกอย่างเจ้าประสาธณ ถ้าเขาต้องการ
ก็ให้เขาจับไว้ ให้อยู่ อย่าให้หลุดลอยไปให้
เกี้ยวหลานอะไรมีพ่อ”

ตายจริง! คุณเถื่อนนำวอนปากก็อะไรอย่าง
นี้ ไม่สมกับน้ำพระของข้าพเจ้าเลย ซึ่งร้อย
วันพันปีไม่เคยขึ้นเสียงกับใคร

แต่ข้าพเจ้าก็ยังไม่ว่าอยู่กว่า ประสาธณ ะ
เหลวไหลและเลวทรามถึงเพียงนี้ กระนั้นก็
ยังไว้ใจไม่ได้ เพราะข้าพเจ้าก็ประสาธณ
ห่างเหินมิได้พบปะกันบ่อยนัก เมื่อครั้งยัง
เที่ยว ๆ อยู่ด้วยกัน ก็ไม่เห็นประสาธณมีกิริยา

ตุล

วาทะเช่นเจ้าข้า แส่นตามอย่างนั้น เมื่อนำวอน
แกล้งยื่นเอาอย่างมั่นคง ห่มกาทงกระโ
แทน ทำให้ข้าพเจ้าก็ออกจะเชื่อครึ่งไม่เชื่อ
ครึ่ง

“ไว้ใจกันไว้หรือ? พ่อซงค์ คุณสมชัย

นะ” นำวอนป้าๆตามความเห็นของแก่ต่อไป
“นางผู้หญิงก็เปรียบยงกระไก่อ้น เจ้าข้า
ก็ทางยังกระเจ้าข้า ประทีน ไม่มีผลฝอย
หามันไม่ชั้หรือหลาน คนลงเที่ยวด้วยกัน
คลุกคลีไม่ต่างกันสนิทสนมอย่างนั้น ให้อมพระ
มาพูดว่าไม่จริงนักไม่เชื่อ เอาเด็กถึงว่า
จะจับเท็จจริงเขาไม่ได้นั่นในเรือนนี้ แค่นำ
ไม่เชื่ออีกนะแหละว่า คนอย่างนายประสาธ
นครองตัวเป็นโสดอยู่ไ้ถึงย่านนี้ โดยไม่
ข้องแวะกับผู้หญิงเลย”

นำวอน ออก ะคุณผู้ชายมาก เกิน ไป
ข้าพเจ้าก็มีอายุ รุ่งราวคราวเดียวกับ ประสาธ
ณถึงแก่แก่กว่าคงไม่ถีนัก แต่ข้าพเจ้าก็
ยังรักษาความเย็นโสดไว้ได้ คำว่า “ข้อง
แวะกับผู้หญิง” ของนำวอนนั้น แลให้ความ
หมายคนลึกกว้างขวางแค่ไหน? นำวอนออก
จะเข้าใจในผู้ชายไม่มากพอเสียแล้ว

“ถึงพ่อซงค์ก็เถอะ ไว้ใจไม่ได้เหมือน
กัน” แกล้งหันมาแวงเอาข้าพเจ้า “นำอาหม

บุษกร

ตุล

แล้วนั้น น่าน้อยใจนัก หมายถึงระหาโอกาส
พบนอบเช่นส่วนที่วักอัสกักรัง ก็เสียดูต้องมิ
ดูรู ไปด้วยความที่จันทบุรีเสีย

ชาวลบยให้แะชนเทยวักครีวราชา คังใจ
ระพักอยู่สัก ๔-๕ วัน ระหว่างที่อยู่นั้น
ข้าพเจ้าได้พยกับประสาท กุซบชิตและเหงา
หรงยไม่ว่าเรังรณรมย์เหมือนแต่ก่อน อนิจจา!
ประสาทกักถาลงเย็นไซ้ใจ โรครัก! โรคไม่
สมหวัง! ชันแรกกุเขาไม่ไครยนักยื่นร้าย
ในการ ที่ไคมาพยกันโดย ยังเอิญใน ที่ต่างถิ่น
ด้วยกันเช่นนี้ ครันต่อมาชะรอยครีวราชาจะ
แเคยเจ้า เราเินไปพยกันย่อย ๆ ที่ร้านกาแฟ
ในกลางข้าง และที่หาทรายข้าง ประสาท
บอกว่ไม่ไคร่สขย ระพักอยู่กันอีกหลายวัน
ต่อมาข้าพเจ้า ชวนเขาไปเินเล่น ทางข้างทะ-
ราก ระหว่างที่เราเินคุยไปด้วยกัน ข้าพเจ้า
อกที่ระถามถึงนอบไมไค โดยอ้างว่ไปเมือง
แพร่เพ็งกลัย แล้วก็มาเินทบรูยังไมรู้เรื่อง
ราวของเขาละเอียด

ประสาทข้มแห้ง ๆ แล้วทอว่

“ผม เ็นคนท่ ไมม่ไครเขา พังปรารณา
เสียแล้ว คุณไปที่ย้านนั้นคงเรรู้แล้วว่า คุณ
น้าของคุณเกลียคผม ไม่มอมให้เกียข้อง
กับลูกสาวของท่านอีกต่อไป”

“มีเรื่องอะไรเกิดขึ้น?” ข้าพเจ้าถาม
อย่างไมรู้เรื่องเขาเสียเลย

เขามอง คุณน้า ข้าพเจ้า เ็นมือนไม่เชื่อว่
เรื่องนอกทักครักโครม ของเขาจะไม่ผ่านหู
ข้าพเจ้าไปยังละหรือ แต่ข้าพเจ้าก็วางหน้า
เ็นปกติ และพุกต๋อไปว่ “ก่อนจะไปแพร่
ฉันก็เห็นเอนกนอบยังกั ๆ กันอยู่ เอนชกใจ
นอบเรื่องอะไร?”

“ผมหรือจะชกใจเธอ” เขาพุกอย่างไว
ทว่ “มันเ็นความเข้าใจผิดของ นอบและคุณ
แม่ของเอนเอง เื่อ! ทำไมคุณไมรู้หรือ
หรือ เขาทว่ผมมีเมียแล้ว”

“มีเมียแล้ว!” ข้าพเจ้าทวนค้ “ไคร
กันเมียของเธอ?”

“เมียผมเนไมม่หรือค มีแต่เมียคนอื่น”
ประสาทพุกเสียงกระก้าง ๆ “สุกสงวนยังไ
เล่า เขาทว่ว่าผมเ็นชกกับสุกสงวน ชวย
มากหรืออันนอบคุณชงค”

“อย่างนั้นเียวหรือ?” ข้าพเจ้าถาม
เรื่อย ๆ “แล้วเธอว่ยังไ?”

“ผมว่ยังไ ไครเขาเมาพังเสียง
ผม ทาความเจริญมาใส่ให้ ไม่พอ ยังว่
เสียดกเสียดเทเสียด ผมไมรู้ทว่เียวว่จะถูก
สถาปนาให้เ็นลัวแม่สุกสงวน คุณก็คคุณชงค

พ. ศ. ๒๔๗๗

เพื่อนอับ

คนเรามันขามช่วย อยู่ ๆ เขาก็ทำว่าเป็น
อย่างโน้นเป็นอย่างนี้ ผมรู้สึกเสียใจในอับ
มากเลยเห็นคนเขาไปไ้”

“ฉันยังสงสัยคุณประสาธ เขาเอาหลัก
ฐานอะไรมายืนยันว่าเธอ เกียวก้อง กับ สุก-
สงวน ”

“นั่นแหละ! ผมก็อยากทราบนัก อยู่ ๆ
ก็เห็นโคมลอยขึ้นมาเฉย ๆ ผมขอให้อับ
ชี้ตัวคนบอก เขาก็ไม่ยอมชี้ หมกขี้ฉ้อ
ที่ผมจะแก้ไข เมื่อพูดก็ไม่เชื่อ ถามก็ไม่
บอก เอาแต่โกรธเคืองทำเกียวก้อง ผมก็ล้ม
ใจนึกคุณซ่งคี่ ถ้าแก้เรื่องนึ่งไม่ตก มันเกียวก
แกก็เกียวก้องและชื่อเสียงของผม ตรง ๆ ถ้า
ผมจะทำไ้จริงอย่างคำกล่าวหา มันจะแปลก
อะไรที่ผมจะรับสุกสงวนเป็นเมีย คงไม่เสีย
หายอะไรนัก แต่ฉันมาโทษกันเปล่า ๆ ปล้ ๆ
จะสนุกที่ไหน เห็นคุณข้างเล่าคุณซ่งคี่ คุณ
จะยอมให้ โลกกราหน้า ว่า เป็นมนุษย์ ชั้ชลาภ
จากอาชวกรรมเช่นนั้นเกียวก้องหรือ ? ”

คำพูดของประสาธทอกระคุณเลี้ยวและก่อน
ข้างเผื่อครั้นอยู่สักหน่อย ทำให้เห็นได้ว่า
เขาพูดด้วยความจริงใจ มิใช่ระคายแทงใจ
เพื่อกลยเกลื่อนความผิด

“ฉันเห็นใจเธอประสาธ” ข้างเจ้าปลอย

เขาด้วยความรู้สึกที่แท้จริง “แต่เธอมัรับรอง
กับฉันไ้ไหม ว่าไม่ได้เกี่ยวข้องกับสุกสงวน
ในฐานะพี่สาว และเธอยังรักนอบบจริง ฉันจะ
ช่วยให้อับคืนคักกับเธอ”

แนวคาของประสาธแข่งกร้าวขึ้น รู้สึก
ว่าประสาธแห่งความรู้สึกของเขากระตุกและ
ซาไปหมดทั้งตัว แต่แล้วก็อ่อนเขมลงตาม
เดิม

“คุณก็คิดด้วยหรือว่า ผมจะเป็นอ้าย
มนุษย์หยามซ้ำสามานย์เช่นนั้น โอ้! คุณซ่งคี่
เชื่อเกียวก้องของคุณบ้าง ให้เท่ากับเชื่อใน
เกียวก้องของคุณเอง เราเป็นลูกผู้ชายเหมือน
กัน ไ้ไ้ยอมรับความมาจากสถานทีอื่นเกียวก้อง
เมื่อคุณรู้สึกว่าคุณมีหัวใจที่บ่ประพ้อต่อความ
ชั่วเหล่านั้น ก็ไปรับรู้สักสำหรับผมด้วย
ผมขอกระทำให้ทั่วไ้ไม่มาเกินไ้จริง ที่ไ้กับ
กับสุกสงวนจนหมดตัว ไ้ลูกบ้ายเหมือนอัน
นี้ไ้ แต่คุณก็รู้ อยู่แล้วคนอย่างสงวน เกียวก
กับผู้ชายไ้ทุกคน แม้แต่คุณเองก็เคยผ่าน
มาแล้ว ผมคนเกียวก้องไ้ไ้สนิทชิดเชื้อกับ
เขา เจ้าอับ กับเจ้าไซคีนะมีสติไ้ไ้ยิ่งกว่า
ผมอีก ทำไ้ไ้มีตอรั้นบ้ายอันข้างเล่า ถึง
ผมจะคืนเคยกับสุกสงวนเท่าไ้ ผมก็ไ้ไ้ไ้

บุษกร

ตุล

เพียงนั้น เราเกิดในลูกใครแน่ก็ไม่รู้ มัน
เพราะหวั่นที่สมอศุขวิไปเยี่ยมเป็นคนแรกเมื่อ
เขาคดลกใหม่ๆ แค่นี้เหมือนเจ้าอณิกไป
ด้วย บางทีจะเป็นด้วยกตัญญูที่ตนเองล่วง
ไปถึงทุกคนนายวอน ทำให้เป็นเหตุใหญ่โต
เกิดขึ้น นอบ ทำไมผมจะไม่รัก ผมรักเธอ
หลงเธอ จะเป็นย้าขายอยู่คนเดียวก็ไม่เพราะ
รักนอบหรือหรือ นอบเป็นสิ่งที่ใคร่หาหัวใจ
ของผมไว้ และเธอกำลังจะขี้ให้มันแตก
สลายอยู่แล้ว บัวยการผูก ปวดหัวเปล่าๆ
คุณชงค ผมมันคนอาภัพ”

ใจข้าพเจ้าพลอยเหวี่ยงเหวี่ยงไปด้วย เป็น
หัวของหัวเองอยู่คนเดียว ก็รู้สึกว่ามันสุดซึ้ง
อยู่แล้ว ถัดลงได้เป็นอย่างดีประสาธเข้าข้าง
เห็นจะเป็นนัยเลย

ค่อยปล่อยโยนให้ประสาธสอขึ้นขึ้น และ
มีความตั้งใจอย่างแน่วแน่แล้วว่า จะต้องช่วย
เขา ช่วยด้วยใจสุจริตของลูกผู้ชาย ช่วย
ให้เขาพ้นจากความมืดหมอง และโสมมอัน

“ผมได้บอกหมายออกไปยังนอบ ว่าเธอ
สุดสงวนมาขึ้นขึ้น เพื่อแสดงความบริสุทธิ์
ของผม เขาก็ไม่ตอบ เลยต่างคนต่างก็เฝ้าย
กันไป” ประสาธพูดต่อไป “แต่ก็อีกนะ
แหละ ถ้าเธอสงวนไปขึ้นเขาคิดหัวว่าสงวนกับ

ผมรู้กัน ทกลงมันก็เข้าตำราน้ำท่วมปาก”

“เลอคิดว่าใครจะเป็นผู้ขึ้นข้างขึ้น ถ้า
นอกจากสุดสงวน” ข้าพเจ้าถาม

“ใคร? ผมจะตอบคุณได้หรือ” ประสาธ
พูดเสียงกึ่ง “แต่คงไม่ใช่สงวนแน่นอน
สงวนต้องไม่เกี่ยวข้องกับเรื่องนี้ เพราะมันไม่
ใช้ความจริงใจของเขาแล้ว เขาจะพุดออก
มาได้อย่างไร ผมเข้าใจว่าคงจะเป็นนอบ
ของใครสักคน ที่ต้องการให้ผมกับนอบแตก
กัน แล้วเขาจะได้ด้วยเอาโอกาสนั้นสวม
แทน”

คำพูด ของ ประสาธ เสียวปราย เข้าไป ใน
หัวใจของข้าพเจ้า “นอบของใครสักคนหนึ่ง
ที่ต้องการให้ผมกับนอบแตกกัน——”

ประสาธ รู้ ก็อย่าว่า ไม่มี ใคร สนิทสนม กับ
นอบก็เท่าข้าพเจ้า เขาคิดหรือว่า ข้าพเจ้า
รักนอบ ต้องการนอบ อิจจาเขา จะแย่ง
นอบไปจากเขา โอ! ประสาธกำลังเข้าใจ
ผิด ฉันรักนอบจริง ฉันต้องการนอบจริง ใน
เมื่อฉันมีสิทธิที่จะไต่ถามโดยชอบธรรม แต่
ฉันไม่ได้ถามเขา ไม่เคยคิดจะแย่งนอบ
ไปจากเธอ เมื่อ อยู่เต็มใจแล้วว่า นอบและ
เธอรักกันอย่างลึกซึ้งและทุกกลม

แต่ที่ดวงตาของประสาธ ไม่มีมีความหมาย

พ. ศ. ๒๔๗๗

เฟื่อนอบ

รุนแรงเช่นนั้น เจ้าคงจะไปตามความรู้รัก
ที่ผ่านมา ประสาทไม่มีทิพยญาณอันใดที่
จะรู้ ได้ว่าฉันรักเธอเหลือเกิน รักไม่ยอมไป
กลัวว่าประสาทกำลังรักเธออยู่แค่วัน ไซ้ไหม
นายประสาทที่รัก พ่อคนใจ

“อะไรก็ช่างเด็กคุณประสาท ฉันเต็มใจ
ที่จะช่วยเธอ อย่าเพื่อหมกตว้าง นอบยังรัก
เธอต้องการเธออยู่เหมือนกัน แต่ไม่มีใคร
จะให้ความเข้าใจแก่ใจที่ระงำได้ เพราะ
ต่างก็นอัยใจและเข้าใจผิดกันอยู่อย่างนี้ ฉัน

จะไปพูดให้นอบเข้าใจเสียใหม่ ร่ออีก ๒-๓
วันเด็กเธอก็ได้รัยข่าวก็”

การรับรองของ
ข้าพเจ้ายังผลให้ประสาททนแค้นขึ้นด้วยความ
ยินดี เขายิ้มเมื่อข้าพเจ้ารู้ สักว่ามิใช่เขาร้องอุ้น
คุณประสาทค่อยมีความสุขขึ้น ถึงเขาจะพรั
กกล่าวคำสรรเสริญเป็นขอและขอบุญ ขอคุณ
สักเท่าไรข้าพเจ้าก็มีใจดีเป็น เกรงใจในเมษม
ขึ้น ทักค้อยู่มาดกสำหรับนอบเท่านั้น ยานนี้
นอบจะเป็นอย่างไร มิหนว่องให้ถึงประสาท
อยู่ทุกวันทุกคืนหรือ เมื่อพวบนั่นก็เห็นคาบวม
นอบรักประสาท พักพลอยรักด้วย แต่นอบ
โกรธและเกลียดประสาทเพราะความเข้าใจผิด
พักต้องช่วยให้นอบเข้าใจเสียใหม่ เข้าใจถูก
ในประสาทผู้หาความผิดมิได้ และคืนก็คืน

รักกัน แ่งงานกัน ตามความปรารถนาของ
นอบ คืนนั้นมีวิคถึงนอบจนนอนไม่หลับ จึง
คืนสายไป

เราได้ ไปเที่ยวชมภูมิประเทศ ด้วยกัน ใน
วันต่อมา แต่ได้ ไปไกลเพียงแค่วังน้อย
และเกาะลอบ ก็ไม่มีที่เที่ยวไหนอีก ประสาท
จะชวนหาเรือไปเที่ยวเกาะลั้ง ซึ่ง ต้องปฏิเสธ
เพราะรถลึงกรุงเทพ ฯ ในวันรุ่งขึ้น อุตการ
งานยังคงทำอยู่อีกมาก ข้าพเจ้ากลับก่อน
ประสาท ด้วยเรือฉา

พจนอบ ในคราวนี้คุณเธอยัง เสร็จสรรพ อยู่
ตามเดิม นั พระได้ตามถึงการสืบพระยานใน
คฤที่ข้าพเจ้าเป็นทนายแก้ต่างที่จนทวย เล่า
ให้แกฟังพอเป็นสังเขป แต่ข้าพเจ้าต้องการ
จะพวกับนอบเป็นส่วนตัวมากกว่า สักครู่หนึ่ง
เห็นนอบหายไปจากวงสนทนา พอมีโอกาส
ก็เลี้ยวลงไปข้าง พจนอบนั่งหน้ารอยอยู่ที่
ขอบสระ พอไปถึงเธอก็ชี้ให้ดูลูกปลาพลก
เล็ก ๆ ๓ ตัว ซึ่ง มาคิอยู่หน้าโขยว ไม่มี
ขัณฐะออกใบใด มันทนและกลั้วตัวไป
มาอยู่แล้วอยู่เล่า ก็ไม่สามารถจะพ้นจาก
ขอบของโขยวลงไปสระได้ตามเดิม นอบ
หัวเราะกับข้าพเจ้าและว่า

บุษกร

ตุล

“กูซัพซังค์ ทายว่าเจ้าปลานั่นขึ้นไปคิก
อยู่บนใบบัวได้อย่างไร? มันพยายามนั้กัน
นั่นแหละ ที่ระออกจากใบบัวแต่ไม่สำเร็จ”
ข้าพเจ้าว่า “มันคงโคกขึ้นไปเอง ฟัก
คิก”

“ถ้ามันโคกขึ้นไปเองได้ทำไมมันไม่โคก
ลงมาเองบ้างเล่าละ นอยคิดว่าใครจะเขี่ยมัน
มาใส่ไว้เนาะ”

“เห็นะไม่ใช่หรือกอนอย” ความเห็น
ของข้าพเจ้า “มันคงขึ้นไปเองแน่ ฟักเข้าใจ
ว่าบางทีมัน อยู่ในน้ำ คง จะโคก สูงกว่าบนบก
เพราะฉะนั้นมันจึงโคกตกลงมาไม่ได้”

นอยสันติระไม่เชื่อถ้อยการเคา ของข้าพ-
เจ้า “ไม่จริงหรือฟัก” เธอค้าน “อยู่บน
บกขี้มันควรโคกได้สูงกว่าบนน้ำ เพราะมีที่
ยืนกึกกว่ากัน ฟักไม่เห็นปลาหมอนั้นโคกบนบก
ข้างหรือ โคกได้สูง ๆ และไกลด้วย”

ข้าพเจ้าขอมแพ้นอย ชักหร่านจะเถียงกับ
เธอ เลยเสริมว่า “ถ้างั้นเก็ก ๆ คงขี้มัน
มาใส่ไว้ ไซ้! สงสารมัน สายเข้าเคาะจะ
เผามันตายเสียเปล่า นอยก็ช่างนั่งมองดูมัน
กันอยู่ได้ ช่วยกันเขี่ยลงน้ำเสียเถิด ไปหา
ไม้ยาว ๆ มาให้ฟ่อนซี้”

นอยขมใจจน ๆ หันมาเถียงกับข้าพเจ้า

“เพลนไปคัพซังค์ มัวคิกแก้วมันช่างมี
สภาพเหมือนนอย ซึ่งมีชีวิตคิกแห้งกำลังกิน
รนอยอยู่ เหมือนกับปลาคิกอยู่บนใบบัวเอง
นอยอยากกระช่วยมันก็ให้ทอดก แต่มันคงไม่
มีหวังที่จะช่วยนอยเป็นเครื่องทอดแทนได้”

“เราช่วยมันเพื่อกูกัดต่างหาก จะหวัง
ทอดแทนอะไร จากสัตว์ตัวเท่านั้น” ข้าพเจ้า
แกล้งทอดนอย เป็นที่ไมรู้ความหมายในคำ
พูดของเธอ นอยของข้าพเจ้าเป็นคนช่างคิก
ช่างเปรี้ยวเกียบ แต่คุณสมบัตินั้นของเธอ
มิได้ช่วยให้เธอเป็นคนฉลาดขึ้นใดเท่าไร นอก
จากจะเป็นเครื่องเศร้าใจไปเปล่า ๆ คุ ๆ ก็
นำสงสาร นอยเถื่อนนอย

เธอหาไม่มาส่งให้อันหนึ่ง ข้าพเจ้าจึง
เขี่ยใบบัวให้เอียงลง เจ้าปลาหลกตัวนั้นอยู่
ต้อง ทรมาน อยู่กับ ความ เกือกร้อนไม่รู้ว่ามี
ชั่วโมงมาแล้ว รีบโคกจ่อมลงไปในน้ำกับ
ความรำเริง แต่มันไม่ลืมที่จะว่ายมายัง
ขอบสระที่เราอนอยู่ เสมือนกับมันมีความรู้สึก
เต็มคนไปกับ ความ กตัญญู ระลึก ถึงบุญคุณ
เราอย่างล้นพ้น นอยแสดงความประหลาด
ใจอย่างถึงโลก ที่เห็นปลาแสนรู้ว่ายเวียน
และชั้วขึ้นมองเราอย่างกลั้วกลืนยเช่นนั้น

“แหม! มันช่างรู้ ระกะพซังค์ คุสิ

พ. ศ. ๒๔๘๗

เพื่อนอบ

อุทสาห์มาชหัวค้ำมัน น้มนคงจะรู้ สักขอบ
คุณเรานะที่ช่วยชีวิตมันไว้ ไร่เอ๋จนกระทั่ง
ปลาเล็ก ๆ ก็รู้ จักกตัญญู นอยสงสารมัน
เหลือเกิน อยากรับไปใส่ขวดเลี้ยงไว้ทำระก
นะพชงค์” ตอนท้ายเธอพูดเป็นที่ปรึกษา
แต่ข้าพเจ้าไม่เห็นด้วย

“ให้มันอยู่ในนกกว่านั้นอ้ง กว้างขวาง
สบายก็ ขึ้นเอามันไปใส่ขวดไว้ ก็เท่ากบัลง
โทษให้มันตายมากกว่านั้น ปล่อยให้มันอยู่
ตามความอิสระสภาพของมันดีกว่า”

แล้วเจ้าปลาดุกน้ำหายไป
ข้าพเจ้าชวนนอยเข้าไปดู หน้าวัวในเรือน
ต้นไม้ ที่น้ำพระเพ็งยกพนและทำประว่าขึ้นใหม่
ก่อนทันนอยจะชวนพุดถึงเรื่องอื่น ข้าพเจ้าก็
รีบกล่าวถึงขระที่มุ่งหมายมาเสียก่อน
“นอย พี่ เรื่องของนอยก็แล้ว ทำไมนอย
จึงโทรวัยต่อประสาทัก ไม่สงสารเขาย่าง
หรือ เสียแรงเอาอุทสาห์รักนอย จงรักภัก
ต่อนอย”

“เฮ้! พี่ไปรู้มาจากไหน” เธอถาม
อย่างแคลงใจ

“เขาจะมารักใครทำไม ก็คน อย่างนอย
ลูกเขากมี เมียเขาก็มี นอยนะเหมือนอกอกไม้
ใกล้ทางหรงกพิ ที่ไหนจะเหมือนที่ผลิดอก

ออกผลอยู่ในอุทยานเล่าพี่ชงค์ คนปาก
อย่าง ใจอย่างนอย คบ กับเขา ไม่ลง ทรวง ค่ะ
อย่าพุดถึงเลย นอยเขือ”

นอยยังมีความเข้าใจลึกซึ้งอย่างแน่นแฟ้น
ข้าพเจ้าค่อยปลอยถามว่า

“นอยรู้ ได้ อย่าง ไร ว่า ประสาท มี เมีย
แล้ว?”

“เขาพุดกันเหมือนหระแตก นอยยอม
แต่กายยกเท่านั้น ไม่ยอม หุนหวน ด้วย
หรงกค่ะ แม่สุกสงวนอย่างไรเล่า”

“น้องเข้าใจลึก” ข้าพเจ้าพุดกับทำ
ทางซึ่งซึ่งและหนักแน่น “ประสาทไม่ใช่คน
อย่าปลั่งอย่างนั้น พี่รับรองแทนประสาทได้
เขาต้องเป็นคนบริสุทธิ์ ประสาทรักนอยยังกะ
แก้วตา เขาจะกลัประพุดกิเลสาคืออย่างนั้น
เพื่อประโยชน์อะไร และถ้าเขาเกี่ยวข้องกับ
สุกสงวนจริง เขาจะก้านมาขอนอยทำไม ไม่
กลัวเราขบ ความ โสโครก ของเขา ได้ละหรือ
พุด จักประสาทมาก่อนนอย พุด ทั่วประสาท
เป็นคนมีความประพุดกิเลสาอย่างไร นอยไม่ควร
ระหุนหันพลันแล่นเลยนั้นนา ก่อนระลงโทษ
ใครควรจะต้องใช้ด้วยพินิจให้มาก ๆ สักหน่อย
มีฉนั้นจะต้องเสียใจภายหลัง”

นอยหัวเราะอย่างขบขันแกมเขี่ยหยัน และ

บุษกร

คูล

ว่า

“นี่ประสาธนาเจ้าหรือว่านางพินาศะ กุช
มาถึงกันมาขึ้นเจ้ากักราร หรือกำลัง
กระทำ ตัวขึ้น ทนาย แก่ต่าง ประสาธนา ระฆัง
โกมุคค่าเท่าไรกันพชงค์?”

“เก้เกียวกุชโก” ข้าพเจ้าตอบ
หัวเราะ ๆ “พี่ไม่เห็นประสาธนาที่ไหนว่านอย
หรือกนอ้งอ้ย! นอยเป็นน้องของพี่ ๆ ต้อง
รักกันนอยและหัวกนอ้งนอยมากกว่ากันนอย แต่
พี่ให้เรื่องนั้นไปโดยที่นอยยังไม่เข้าใจ
ต้องคิดไม่ได้นอนนอย นอย น้องต้องเชื่อพี่
พี่ขออะไรให้เชื่อ พี่พูดอย่างนี้”

“โอ้! พี่ชังข้า มันเต็มท่อนองจะฟัง
และเต็มใจท่อนองจะเชื่อตลอดวันละ ใคร ๆ
ก็มาพุกก้นนอยอย่างนี้ ซึ่งล้วนแต่เขาจ้าง
วานมาทั้งนั้น หลอกทนายขายพิชัย แก่กักร
พระเน้าพระนอ หลอกให้นอยเชื่ออยู่เสมอ ครั้น
คาคันเขาจริงเขาจริงกับเขา ก็เลยหลนหน้า
ไป พี่เข่ากักรให้มาพุกกักรคนหนึ่ง พุกอะไร
ก็พุกเก้เกียวกุช นอยจะใคร่เชื่อเสียเร็ว ๆ เพราะ
พชงค์ไม่เคย เอาเรื่อง ไม่จริง มาพุกก้นนอย”
เสียงของนอยที่พุกสันเคืออ แสงถึงควม
รู้สึกภายในของเธอ

ข้าพเจ้าก็พยายามที่จะขังเงาว่า “พชงค์

นอยแล้ว พี่เห็นแก่นอย รักนอย สงสารนอย
พี่จะเอาของปลอม มาอ้างเป็น ของเก้เกียวกุช
อย่างไรได้ นอยไม่รับข้างคอกหรือ พี่จะ
ที่สุด พี่จะไม่ให้นอย โศกพชงค์ สยามกับคน
เลย ๆ ถ้าประสาธนาไม่ก็พชงค์ประการต่าง ๆ
พี่จะปล่อยให้เขามาข่มขืนในบ้านนี้ทำไม”

“แต่พี่ โศกอย่างไร เล่าคะ ว่าเขาไม่
ก็เลยขังกับลูกสงวนจริง ๆ” เธอจึงกระทุ
ถาม

“โอ้! ก็ตัวจริงเขามีนั่น” พุกอย่าง
ขอไปที “แล้วลูกสงวนนะ เทียบยังกระไร
ก็ มิใช่แต่ประสาธนาแต่ก็ตัวกันเคยกับเขา
แม่แต่พี่ก็รู้ จดกันดี จนนอยเองก็เคยห้ามก็
ครั้งหนึ่ง ถ้าวันจะเชื่อว่าลูกสงวนเป็นเมีย
ประสาธนาได้ ก็ควรต้องเชื่อว่าลูกสงวนอาจ
เป็นเมียคนอื่น ๆ ได้เหมือนกัน รวมทั้งพี่”
ไม่ทัน จะพุกนอย ก็ ชักเสียง ลง ที่ขา ที่หนึ่ง
พลาจเอ็กเอาไว้ว่า

“อู๊ย! พุกอะไรไม่รู้ พี่ชังคน เกินต้อง
การไปแล้ว”

“อ้าวจริง ๆ นานา” ข้าพเจ้าเสียง “แต่
เมื่อเชื่อเกียวกุชก็ พี่ก็ต้องเชื่อเกียวกุชประ
สาธนาด้วย เราเพียงแต่กับลูกสงวนเป็นเพื่อน
เกียวกุชและไปเล่นกับพี่บ้านเขาเท่านั้น ไม่

พ. ศ. ๒๔๗๗

เพื่อนอบ

เคยเกี่ยวข้องกับไปในทางชั่วสาว ประสาท
ออกจะเสียเปรียบที่มันอยู่ใกล้กับเขา แต่
อ้ายคนชั่วร้ายร้ายกาจออกไปจากเรายังมี คือ
มันยักมันทีนพ่อเด็ก แล้วมันไม่ยอมมี ทำ
ให้คนอื่นต้องพลอยเดือดร้อนไปเปล่า ๆ ปล่อยให้
พ่อเรียกมันว่า อ้ายคนโง่มา ฐานที่มัน
ไม่รู้จักกฎธรรมะที่ดีของมัน มันกล้า
ทำผิด แต่มันไม่กลัววิบัติ นอยก็ยังจะ
คิดว่าคนอย่างประสาททนนอยเคยเห็นอกเห็นใจ
แล้วจะกล้าประพฤติเลวทรามเช่นนั้นเขี้ยวหรือ?”

ข้าพเจ้า ออกจะพุดรุนแรง หนักเกินไปสำหรับ
ทนนอยฟัง แต่ก็ไม่ใช้คำพูดเช่นนั้น
ที่ทนนอยได้เห็นจริงเห็นจัง

นอยนั้นขึ้นไปสักครู เหมือนจะส่ายพั้ง
และพิจารณาในคำพูดของข้าพเจ้าด้วยความทริ
ครอง แล้วก็นยหน้าขึ้นกล่าวว่า

“นอยไม่กล้าคิดว่าประสาทะที่ไ้จริง ๆ
เหมือนพั้งค์ ใครจะล่วงรู้ความรู้อยู่ภายใน
ใจของเขาได้ เสนอในที่เข้คเสียเขากระทำตัว
อย่างหนึ่ง ในที่ลยเขาเป็นไปอย่างหนึ่ง
ที่จะว่าอย่างไร?”

“ก็พั้งค์อยู่ไ้ทั้ง ๆ นอยยังไม่ยอม
เชื่ออีก?” ข้าพเจ้าทำหน้าน้าวอย่างไม่พอใจ

“พั้งค์ นอยเชื่อเสมอ แต่ทนนอยก็พอจะ

สำคัญเขาผิดไปบ้าง” แม่น้องสาวของข้าพเจ้า
พุดจากคายนึก จึงแก้งหัวเราะอย่างกุก ๆ
แล้วว่า

“นอยจะเลี้ยงพิไปตั้งไหน คนอย่างประ
สาทก็ไม่น่าจะทรอก รู้ตัวไว้อย่าง นอยนะ
เป็นคนเชื่อความเห็นตนเองมากเกินไป แต่
ความเห็น ของคนเรา ย่อมจะมีผิดพลาด อย่าง
มาก ๆ ไ้เหมือนกัน พลังมันน้อยเกินกว่า
นอยรักประสาทจริง ๆ หรือเปล่า?”

เธอสยคาข้าพเจ้าแล้วมีมอัย ๆ คอย
ก้วยเสียงต่ำ ๆ ว่า “ก็รักจริง ๆ ซิฟ แต่
เขาไม่รักนอยเหมือนที่นอยรักเขาทรอก”

ข้าพเจ้าถอนหายใจยาวด้วยความโล่งอก
นอยรักประสาท เธอออกก็ยักข้าพเจ้าด้วยปาก
ของเธอเอง บอกกับพิชายที่ไ้หลังรักเธอ
อย่างไม่มีล้นหลมมา สันเคราะห์หนักไปก็ รัย
เสียตรงอย่างนั้นเด็กนอย พั้งค์ไ้ไม่หวังลม ๆ
แล้ง ๆ ในตัวเธออีกต่อไป

ไม่มีที่ระอวกอ้างกันนอยว่า “เธอพ้อง
เด็กนอย เขารักนอยไม่น้อยไปกว่าที่นอยรัก
เขาทรอกนะ นอยไ้เห็นประสาทในเวลาที่จะ
สมเพศ มีวิตรอมใจถึงนอย จนลอมเกรี้ยว
หน้าตาหม่นไหม้ พั้งค์คิดว่าเขาจะตายเพราะ
ความทรมานใจในไม่ช้าตนเอง ถ้า นอยยัง

បុរាណ

୧୫

โทกราบอย่างนเรอชไป”

"...^๑
พเพกษีประสาธแล้วหรือ?"

๒ ๒ ๒ ๒๒
ข้าพเจ้าพระยภักตนารย

เธอขมขื่นและบอกว่า “เขาก็กเลียดวนพ
มา?”

“เปล่า ไม่ว่าน แต่ฟ้าสาของ พย

เขาคีรราชา เขาเพ่งเล่าเรื่องเตล่านีพิง
เมื่อพวจนรถลั่นเอง นอยไม่ส่งสารข้างทวอ
ท่าระไมค์อยเข้ากัณะนอย น้องเล็กโกรธ
ผิด ๆ บ้า ๆ นั้นเสียทีเกิดนะ”

“น้อยไม่ใ้้โกธธชฌาณคระ เช่นแต่เพียง
มกคความประสงคของแมไปใ้้เขาทราบ แล้ว
ต่างก็เจียกนไป เขาไม่มาไม่ไปบ้านนอก
น้อยจะกำนชอรงใ้้เขามาได้หือ มีน้อย
ที่นำใจเขากังหา” เลียงน้อยค้ออชลง
เจียงมาทางระเชอธชาฟเวามากจน

“แต่เขารู้ว่าเขาเขียน ทหหมายมาถึงนบ
ทลายฉะมัย นบก็ไม่วาย ใครจะกล้ามา
เล่า! เมื่อรู้ว่าเขาโกรธไม่ยากด้วย”

“นอຍไมเคยรัชกะทมายของเขาดึงหลาว
 ละเอียดเลข ๒ ละเอียดเท่านั้นเอง แต่ไม่เต็มมี
 ความมาเ็นนอย่างไรทั้งที่งคยอย ก็เลขไมคยอย
 แคว้วไมคยอยงคยเ็นนอยุ่ไวยง แล้ว
 ดิกเล็ยก็เ็นได เพราะทมนั้นนอยไมคย

สหาย อยู่แต่ข้างบนเรื่อย พึงกระษัตริย์
ได้ไหมคะ ว่าสุดสงวนเกี่ยวของกับใครแน่
ถ้าไม่ใช่ประสาธา"

คำถาม อันทำให้ ขาฟเห่า ท้องนง อันอยู่
หลายวินาที เพราะมีพันทีระโค สืบสวนเคียวม
มาเสียก่อน ใครจะโปรยรัยของเขาโคเมือ
เจ้าตัวเข่าต่างคนต่างก่ยก กิ่งทองเสพคว่า

“^๕ พยงบอกไม่ได้หรอกนอ^๕ย เมื่อคว^๕เขา
เองยัง^๕ไม่ยอมเ^๕ยเค^๕ย แต่สักวัน^๕หนึ่งนอ^๕ยก็
คงรู้^๕เอง ขอ^๕แค่^๕ให้นอ^๕ยเช^๕ยไว้ก่อนว่า^๕ไม่^๕ใช่^๕
ประสา^๕ทัก^๕พอ^๕แล้ว ว่า^๕ไ^๕นอ^๕ยระ^๕เช^๕ยค^๕าม^๕พิ^๕พ^๕
วิ^๕ร^๕ของ^๕ท^๕รอ^๕ไม่^๕?”

นอญเขยหนา^๕ซามอง^๕กษ^๕า^๕พ^๕เจ้า^๕ค^๕้วย^๕แหว^๕ศา^๕
 โศก^๕เข็น^๕และ^๕อ้อน^๕โชน^๕ พ^๕ที่^๕เช^๕ฮ^๕น^๕อย^๕ก^๕เ^๕ซ^๕
 ค^๕ะ” เธอ^๕ว่า “แต่^๕น^๕อย^๕ก^๕ซ^๕ว^๕ย^๕ะ^๕ไ^๕ว^๕เขา^๕ไ^๕ก^๕
 เพราะ^๕ท^๕อ^๕ย^๕ง^๕ส^๕ท^๕ช^๕า^๕ค^๕อ^๕ย^๕ก^๕เ^๕ม^๕เ^๕ท^๕น^๕ัน^๕ ด^๕ึง^๕น^๕อ^๕
 จะ^๕เช^๕ว^๕า^๕เขา^๕เ^๕น^๕ค^๕น^๕บ^๕ร^๕ิ^๕ส^๕ท^๕ไ^๕ม่^๕ม^๕ี^๕ค^๕ว^๕า^๕ม^๕ล^๕ก^๕ว^๕ร^๕
 น^๕อย^๕ก^๕ไ^๕ม่^๕ก^๕ล^๕า^๕ไ^๕ย^๕เ^๕น^๕ย^๕น^๕ก^๕ย^๕เ^๕ม^๕เ^๕ เ^๕ม^๕เ^๕น^๕ะ^๕พ^๕ก^๕ร^๕ู^๕ย^๕
 แล^๕ว^๕ ล^๕ง^๕ว^๕า^๕ไ^๕ม่^๕ซ^๕อ^๕ย^๕ก^๕ไ^๕ม่^๕ซ^๕อ^๕ย^๕อ^๕ย^๕น^๕เ^๕ง^๕ ค^๕อ^๕
 ไ^๕ก^๕ค^๕ล^๕พ^๕อ^๕ เ^๕ม^๕ก^๕ไ^๕ม่^๕พ^๕ง^๕เส^๕ย^๕ จ^๕น^๕ย^๕ญ^๕ญ^๕า^๕น^๕อ^๕
 เ^๕ม^๕เ^๕ก^๕น^๕ก^๕น^๕ะ^๕พ^๕”

“พระช่วยพดกษณาเอง เสด็จเกาะพวงยาง
ว่าแก่นอบต้องกักขฬะเสียดกษณินะ”

“ นอบบอกแล้วนี่คะว่าไม่ได้ โกรธเขา เขา

พ. ศ. ๒๔๗๗

เพื่อนอบ

หมางเม็นไปเอง” นอยพูคัยม ๆ สักเกตก
นอยค้อยแฉ่ม ชนจีนมาก ไม่อีกโรยและ
เคว้าสรวัย เหมือนเมื่อสักครู่มาน เลอพู
ค้อยไป

“แต่พี่จะไปพัก กัยแม่อย่างไร ๆ นอยก็
กลัวว่าแม่จะไม่กลัใจ เพราะแม่ไม่ใคร่ชอบ
ประสาทหลายอย่าง เห็นเคยบอกนอยว่า
ประสาทไม่มีหลักในราชการมันคง กลัวจะ
หาความสุขให้นอยไม่พอ และแม้ว่าเขาม
รกรากเป็นผู้คียผู้คิกเกินไป กลัวนอยจะลำบาก
ถ้าไปอยู่บ้านเขา อีกอย่างทีแม่ไม่ชอบมาก
คือประสาทเที่ยวเก้ง แต่่นอยนะ ไม่ได้คิก
อย่างอื่นหรือค๊ะ มันอยู่ที่ใจเรารักกันต่างหาก
ถ้าเขารักนอยจริง จะเป็นอย่างไรอยู่ที่ไหน
เราก็คงต้องมีความสุขด้วยกันเสมอ แต่่นอย
ไม่เคยบอกประสาทถึงเรื่องน เกรงเขาจะ
นอยใจ”

ข้าพเจ้าต้องนั่งขึ้นไปชั่วคราว แค่นี้ก็
คล้ายความว่า

“ถึงกระนั้นก็ยาก เขาเถะพระค้อยเลียบ
เคียงกัยน้าวอน กุใหม่ อันที่จริงฐานะของ
ประสาทเขาก็คืออยู่แล้ว แต่ความเป็นผู้คิกแปด
สาแหรกของ ทรูกลัน ออกจะ ใหญ่โต อยู่สัก
หน่อย กระนั้นก็ไม่ถึงกัยทำให้เหนื่อยของพี่เจ้า

ไม่คิก เพราะเราก็มักใช้ว่ามาจากข้างนอกคอย
เมื่อไร ว่าข้างอาชีพรองประสาท พักยัง
หวังอยู่เสมอว่าเขาจะทิ้งทิ้งตัวไป ถึงจะมีคำ
แห่งเพียงเสมียนเอก ก็เมื่อสอยกฎหมายได้

แล้วตำแหน่งผู้พิพากษาระเห็นไปไหนพ้น น้า
วอนไม่ควรจะรื้อรอนในเรื่องนเลย แต่ทว่าเที่ยว
เตร่มาจนมันเป็นอรรคมหาของคนโศก พัก
หอยค้อยเมื่อไร พอมันครอบครวัเสียแล้วก็
แล้วกัน ไม่เห็นควรที่จะเป็นสิ่งที่น่ารังเกียจ
ตรงไหน ถ้าเรายุคถึงเรื่องยศศักดิ์ น้าแก่ก็
คิกถุนนะนอย ยศและศักดิ์เป็นอาหารฉน
หนึ่งของผู้หญิง ถ้าใครขาดเสียตัวของเหล่า
นี้ คนนั้นก็มิใช่คน ไม่กัในความรัก กุแต่พี่
เลิกพินคนรักเงิน ไม่รักยศศักดิ์ กัง
หาคนรักยาก”

คราวนั้นนอยเป็นฝ่ายปล่อยข้าพเจ้าข้าง เธอ
จะรู้ใจที่แท้จริงหรือไม่ก็ตาม แต่่นอยก็ค
ข้าพเจ้าอยู่เสมอ

ไปเข้าหน้าวอนเข้าอีกคน แต่แกก็ยัง
เรื่อย ๆ อยู่ไม่แสดงว่าเชื่อหรือไม่ ทกลง
ก็คงจะเชื่อคงจะไม่เชื่อคง เหมือนที่ข้าพเจ้า
เคยเชื่อแกมาแล้วในหนก่อน
ประสาท ได้กลัมาทำงาน ตามเดิม แล้ว

บุษกร

ตุล

พยกัยเขาค้าลัญจกาทหนึ่ง แต่เรามีได้มี
เวลาพอกันมาก จึงเขียนจดหมายเล่าผลของ
การเป็นผู้นำไปให้เขาทราบ ประกอบยกย
มีอิสระอยู่อย่างนี้ไม่ได้พอกันน้อยนัก

วันหนึ่งเพื่อนร่วมสำนักงานมาบอกว่า ประ
สาทวัยเย็นใช้หัวใหญ่ ในตอนเย็นพอว่าง
งานก็รีบไปเยี่ยม ประสาทพักอยู่กุยฮ่า ที่
บ้านถนนนครชัยศรี

พยกัยกำลังนอนเหยียบบนเตียง มีคน
พยายาล้อมหน้าล้อมหลัง คนหนึ่งข้าพเจ้า
รู้ว่าเขาคือใคร บอกว่าคนไข้พอมา ๒-๓
วันแล้ว ออกซื้อแท่นนอน อยากจะพบนอบคน
เดียว ข้าพเจ้าบอกว่าเขาคือพยายาล้อมหน้าล้อมหลัง
เขาใช้แสดงความยินดี เต้นรำขยับแข้งแรง
สักครู่เจ้าคุณอาของประสาทเข้ามา ท่านรู้จัก
กับข้าพเจ้ามาก่อนแล้ว ชวนคุยอยู่นานประสาท
กับคุณพลิกถายยังไม่ทันลืมตา มีอีกกว่า
ไขว่ เรียกชื่อนอบไม่ขาดปาก พร่ำเพ้ออย่าง
ไม่มีสติ เห็นแล้วรู้สึกสงสารเป็นกำลัง

คุณหญิงเล่าว่า อาการ ที่หนัก ของเขาคือ
ป่วยครึ่งระ เวลาป่วยมักระคนนอน อย่างสุกก่า-
ลัง หลายคนช่วยกันพยุง ไม่ใคร่จะอยู่
ประกอบกับพิษไข้เช่นนี้ กว่าจะปราศจะมี
ชีวิตอยู่ไม่นาน และความประสงค์อันสุดท้าย

ของเธอ ก็คือขอร้องไห้พยานมาเยี่ยมสัก
ครั้ง เพราะไหน ๆ ประสาทก็ว่าร้องไห้เพื่อ
คลั่งถึงขั้นแล้ว ขอให้มาพบเพียงสาม
ใจคนใช้สักครั้งเท่านั้น ก็คงไม่เสียหายอะไร
ข้าพเจ้าได้ทูลขอคุณอาพูกของคุณหญิงก็
เห็นพ้องด้วย รับรองว่าจะนำพยานมาให้ได้
คุณหญิงเจ้าคุณและน้องสาว แสดงความยินดี
และขอใจเป็นอันมาก

ข้าพเจ้าคอยอยู่นานประสาทค่อยรู้สึกตัวขึ้น
บ้าง หมออนุญาตให้เข้าไปเยี่ยมใกล้ ๆ เขา
ลืมตาขึ้นแล้วถามว่า “นอบรึ”

“ซ่งค้! ซ่งค้!! ไม่ใช่” ข้าพเจ้า
บอก “ซ่งค้มาเยี่ยม” เขาเอื้อมมือมาวาง
ทาบบนแขนข้าพเจ้า แล้วถามเสียงแผ่ว ๆ ว่า

“คุณซ่งค้หรือ นอบมาหรือเปล่า ทำ
ไมไม่เอาพยานมาด้วย ขอให้พยานมาหาผม
หน่อยเถิด ผมจะทาบคอหน้าแม่พระของผม
นอบไม่โกรธผมแล้วไม่ใช่หรือ? นอบ นอบ
ทำไมนอบไม่มา” น้ำตาของเขาไหลลงปร
แล้วก็ตัวไปมา แสดงว่าได้รับความรู้สึก
อย่างสาหัส ต้องช่วยกันพยุงไว้ ไม่มีอะไร
ไปกว่าวางลงน้ำแข็งลงบนศีรษะ เพราะยา
ระงับเส้นประสาทก็ฉีกแล้ว ข้าพเจ้าก็ต้องปล่อย
ว่าเขาพยานมาเยี่ยม ตามความประสงค์ในวัน

พ. ศ. ๒๔๘๓

เพื่อนอบ

พรุ่งนี้ ขอให้รับสัทคารมไว้

เขา ก็ออกใจจนมาก เมื่อรู้ว่า นอมจะมา
ก็ กำชับสั่งข้าพเจ้าไม่ให้หยุดหย่อน และยอม
แลกขนมมาผลไม้เล็กน้อย คุยจ้อจนกระทั่ง
ข้าพเจ้าลากลับ

๐ ๐ ๐

ไปหานอมแต่เช้าตรู่ของวันรุ่งขึ้น พยเฮอ
กำลังชักคอกหน้าวัวเพลินอยู่ บอกว่าประสาธ
เต็มมาก ให้แต่งตัวเร็วจะพาไปเยี่ยม

“เขาเจ็มนะอะไรพงศ์” เธอถามหน้า
ตาคน

“อินพรอนซ่า” ข้าพเจ้าบอก “เมื่อ
เย็นวานพี่ไปเยี่ยม อยู่เป็นเพื่อนจนค่ำ เพื่อ
ถึงแค่นอม อยากรพมนอยท่าเคียว จนต้อง
ปล่อยว่าจะพานอมไปเยี่ยมถึงค่อยส่งลง ไป
เสียหน่อยนะ นอม คนเราเห็นใจกันก็เวลา
เก็บเงินแต่ละ ที่ถั่วจะไม่มีหัวงเสียแล้ว
อาการเพียมาก บางวันประทังจนถึง ๑๐๓”

นอมหน้าสลด แสดงความวิตกเป็นอัน
มาก พุกกับข้าพเจ้าเสียงสั้น ๆ ว่า “นอม
ไม่กล้าไปหอรอค่ะ ไม่รู้จิกกับใครทัน ไร
มีน้ำเกลือกมากไปหรือ ไปหาเขาดังบ้าน
เคียวใครไม่รู้รู้ว่านอม — ฮือ!” เธอหัน
ศีรษะทำท่าหวาดกลัว

จึงต้องบอกว่า “แปลกจริงนอม พี่
ไปกับทั้งคนยังระกวลอะไร ที่บ้านนั้นเขารู้
กันอยู่แล้วว่านอมกับประสาธเกี่ยวข้องกันอย่างไร
ใคร่รู้สึกทายนอม ถ้ายังไม่ไปอย่างที่ระ
ไม่ได้เห็นหน้าประสาธอีก”

ในที่สุกนอมต้องยอมจำนน อันที่จริงเธอ
ก็คงอยากไปอย่างที่สุด แต่กลัวความครหา
จึงมีอาหะระย้า

“บอกให้ไปแคงตัวไปซี” ข้าพเจ้า
เตือนอีก “เปลี่ยนเสียเสียใหม่ก็พอ นุ่งผ้า
สั้นสั้นก็แล้ว เสาร์จะก็ไปคอยพกรถนะ จะ

ไปขออนุญาตก่อนน้า

“เฮ้ พี่จะไปบอกแม่ว่ายังงี้” เธอถาม
อย่างสงสัย

“เอาเถอะนะ เขาไม่ทำให้เสียพิธีหรอก
บอกว่าคุณแม่ให้มารับ น้าว่านอมไปว่ายังงี้”

เมื่อได้คว้นนอมมาแล้ว ข้าพเจ้าก็ขับรถ
คู่ยากตรงแนวไปยังบ้านประสาธ พอจรด
แฮงไว้เรียบร้อยแล้ว นอมไม่ลงจากรถ
เสียเลย ๆ คงจะเป็นด้วยความกระดากอาย
ขอให้ข้าพเจ้าขึ้นไปดูกลางเลาคนเกี่ยวก่อน ทำ
อย่างไรเธอก็ไม่ยอมลง ต้องไปขอให้คุณ
หญิงและน้องสาวประสาธลงมา กับการรับรถ
ข้าพเจ้าขึ้นไปบนห้องนอนของคนใช้ก่อน

บุษกร

ตุล

ประสาทนอนล้มคาอยู่บนที่เค็ม กุสัหน้า
ค้อยคขึ้นกว่าเมื่อนาน เขาเลยขอมค้วยอย่าง
ฝน ๆ ขาฟเจ้าลมมอกเหวแห่ง มีแค่หนึ่ง
หุ้มกระดูก และเอ็น ประกอบค้วยเนื้อเพิง เล็ก
น้อยของเขา และก็มีลงบอกไว้

นอยคนก็ คิดคถึงนอยเหลือเกิน เกือบจะ
ตายไปเสียก่อนที่จะเห็นหน้านอย แต่คณยัง
ตายไม่ได้หรอกนอยจ๋า ในเมื่อนอย ยังไม่
บอกกับคณว่า นอยหายโกรธหายเกลียดคณ
แล้ว”

“นอยมาแล้ว”

นอยของข้าพเจ้าซบหน้าลงบนฝ่ามือ เป็น

“นอย!” เขาทวนคำก้วยเสียงแผ่วเบา
และเบิกตากว้าง พยายามจะทรงตัวขึ้น แต่
ขาฟเจ้ากักไว้ เขากลี่ยทั้งตัวลงอย่างหมด
หวัง และพ้อว่า

ใครจะรอกคณน้ำตาไว้ได้ เมื่อเห็น ความ
เปลี่ยนแปลงแห่งสังขารของเขา คำพुकัน
รื้อร่นปนไปกับความพิศวาส

แต่แล้วนอยก็ด้วยเชืคหน้าทากนแห้ง บอกกับ

“เขาเกลียดคณเหมือนของโสโครก ซัน
แต่หน้าเขาก้ยังไม่อยากมอง เขาจะมาทำไม
อย่าหลอกลวงเลยคุดซงค้ เขาไม่รักคณ เขา
เกลียดคณ——”

เขารู้ว่า
“นอยไม่โกรธเธอหรอกค้ ทำใค้ก็
ไว้ในคระ ไม่ใช่อะไรมากนักหรอก ๒-๓
วันก็หาย”

พอคินนอยค้อย ๆ ก้าวเท้าเข้ามา ในห้อง
อย่างเคือยซา มาหยุดข้างๆ ขาฟเจ้า พร้อม
ค้วยคุดอาสะโกลัและน้องสาวของเขา

ประสาทสันคั้คระ “ไม่หายหรอกนอย”
เขาบอกเธออย่างซันซม และหันมาพุกกับ
ขาฟเจ้า “คณควรจะตายเสียคักกว่าใไซ้ไหม
คุดซงค้ เมื่อคณจะค้องเสียสละนอย หรือ
นอยไม่อาจจะเป็นของคณค้”

ประพาทหลังคุดซัน แล้วร้องอย่างสุก
เสียงว่า “นอย” เขาค้องช่วยกันจับเขาลง
นอนตามเค็ม นอยคุดเขาลงที่หน้าเคียงและ
บอกไว้ “นอยค้ นอยมาเข้ยม”

“อย่าพุกเช่นนี้ซันค้ประสาทซา!” นอย
ปลอยเขาค้อก “รักษาคัวเสียให้หายเร็ว ๆ
เลิกอย่าทำค้อแท้ นอยไม่หายไปไหนเสีย
หรอก นอยจะเป็นของเธอเสมอ”

เขายมออก น้าทาไหล ค้วยความซคิ
ยินคิ ยนมมือไปให้นอยและพุกเสียงกระเส้า ๆ ว่า

“นอยจ๋า นอยไม่ โกรธคณแล้วหรือ ?

ประสาท เลยขอมค้วยความปล้มใจในคำ

พ. ศ. ๒๔๗๗

เพื่อนอบ

ปลุกปลอบของคนรัก เขาสูญเสียแขนของเธอ
ด้วยความรักใคร่ เราช่วยกันปลอบโยนเขาพอ
สมควร ทุกคนก็เลิกลงไปจากห้อง แต่น้อย
ไม่ยอมให้ข้าพเจ้าไปไหน เธอเกาะตัวไว้น
ไว้ ให้ความประโลมประโลมและชื่นชานแก่
ประสาท จนเขาค่อยเย็นสุขขึ้น ข้าพเจ้าก็
พาตัวน้อยกลับ นึกว่าวันนั้นจะมาเยี่ยมใหม่
ก่อนที่เธอจะไปประสาทพยายามที่จะวิ่งตัวน้อย
ให้อยู่ด้วยอีกนาน ๆ แต่ใครจะยอมให้ น้อย
มาในความอารักขาของข้าพเจ้า และมีไถ่มา
โดยสิทธิ์ที่ควรจะได้

๐ ๐ ๐

ข้าพเจ้า ห่มหนา โอภาสไปเยี่ยมประสาท
โดยมีน้อยไปด้วยอีกหลายครั้ง เธอก็มี
ของเยี่ยมมทุก ๆ จิก ๆ เช่นผลไม้ และอาหาร
อื่น ๆ ที่กินมือไปด้วย บางทีก็หาหนังสือไป
อ่านให้คนไข้ฟัง เพราะเรามักจะ เยี่ยมอยู่
นาน ๆ โดยที่หน้าอ่อนและหน้าพระมีได้รู้เรื่อง
ด้วยเลย จนกระทั่งประสาททะเลาะกันมาก หาย
เกือบเป็นปกติ น้อยก็เป็นที่รู้จักและคุ้นเคย
กับวงศ์ญาติ ของประสาท ในบ้าน นั้นเป็น อันที่
ประสาทบอกกับข้าพเจ้าว่า เขาหายเจ็บครั้ง
นี้ เพราะเขาพิชิตข้าพเจ้านามารักขานเอง เป็น
การบอกขึ้น ๆ แต่ก็มิได้ทำให้ข้าพเจ้าได้

รับความอึดอัดขึ้นในคำยืนยันนั้น
น้อยได้คืนดี และสนิทสนม กับประสาททั้ง
เดิม เขาทำความตกลงและเข้าใจกันดี จน
แทบจะไม่ต้องการ คำแนะนำและส่งเสริมจาก
ข้าพเจ้าอีกเลย เธอมีความแตกกว้างและ
ขาดความสนใจเสียสิ้น คำน้อยก็คอยรับ
ให้ข้าพเจ้า จักการ พุทกับนำวอนตามหน้าที่ที่
ไป เธอมีกระบอกข้าพเจ้าด้วยคำว่า
“รักน้อย พึงช่วยน้อยให้สำเร็จนะ
พี่ชัง พี่เป็นคนก่อนพี่ก็ต้องสาน” จึง
ของเธอเมื่อข้าพเจ้าก่อนขึ้นได้ก็ต้องสานได้

เมื่อเห็นเป็นเวลาสมควร จึงได้นำข่าว

น้อยใช้ของประสาทให้น้ำพระ และนำวอนทรา
โดยอ้างตามความจริงว่า เขาย้วยลงครั้ง
นี้ก็เพราะกลุ้มใจด้วยเรื่องน้อย และชังแวงว่า
เมื่อเกิดของเราก็คือขอพอกับเขาแล้ว ควรจะ
จักการไปตามใจสมัคร อย่าได้รังเกียจด้วย
ข้อบกพร่องบางประการ ซึ่งย่อมจะหนีไปมิ
ใคร่พ้น เพราะบางคนก็อย่างนั้น ก็มักเสีย
อย่างนี้ ก็อย่างนี้ ไปเสียอย่างนั้น จะดีไป
ทุกอย่างจะไรก็ได้ น้ำพระเป็นคนอารมณ์ดี
เหมือนคนแม่ น้ำใจเย็นพระเรา ๆ นั้นเอง
ย่อมเห็นออกเห็นใจของหนุ่มสาว อันเป็นวัยซึ่ง
ท่านได้ผ่านมาแล้ว ไม่อยากจะขัดใจใคร จึง

บุษกร

คูล

โยนกลองไปให้น้าวน บอกว่าสุดแท้แต่แม่
เขาเลิก ท่านไม่เก็บว ส่วนน้าวนเล่าก็เห็น
คนทวิภูมิมาจนเข้มแข็ง จะเห็นเอาความผิด
ร้ายจากประสาทให้รังเกียจ เสียจะอ่อนลงบ้าง
เมื่อถูกข้าพเจ้าออกกักรัง แต่ยังไม่ยินในข้อ
ที่ประสาทม์เมียบแล้วอย่าไป

“เรื่องนั้นน่า ปรกษาคุดแม่ พ่อชงค์และ
คุณยายทวิภูมิแล้ว ท่านก็มีความเห็นอย่าง
นานแหละ รังเกียจอยู่อย่างเดียวกับเขาเมียบ
แล้ว มันเป็นเครื่องสอนนิสัยนาหลาน กลัว
เขาจะไม่เลี้ยงน้องพ่อชงค์รังนี้ละ เมื่อก่อน
มีทั้งมีขว้างไปขอย ๆ ที่ไหนระลอกใด คน
ก่อนเขายังไม่รับรองเลี้ยงลูกใด คนใหม่นั้น
เขาจะรังเกียจเมื่อไรก็ได้ จะยากอะไร”

น้าแค้นใจน้าวนนัก บอกเท่าไร ๆ ก็ไม่
เชื่อ ยังจินว่าสุดสงวน เป็นเมียบ ประสาท
ให้ได้

“ถ้าผมสืบสวนไต่ความมาได้ว่าสุดสงวน
กับประสาทไม่ได้เกี่ยวข้องกัน น้าข้างไม่เชื่อ
ยิ่งเลย ถ้าผมไม่นำตัวสุดสงวนกับประสาทมา
ยืนยันกันนั้น น้าจะเชื่อไหม?”

น้าวนหอยหมากใส่ปาก แล้วหัวเราะ
เสียงใสอย่างน่ารักอาญ แกว่ “มันอาญกลัว
กันทั้งสองคน ใครมันจะรัง ก็น้าบอกแล้วว่า

นางแม่เก็บวขอกโผง ว่าลูกเขาทั้งกับ
ประสาท จะให้น้าไปเชื่อใครอีก”

“ไม่แน่นักคอดน้า” ข้าพเจ้าค้าน “ยาย
แม่อาจะพูดเพี้ยนกับน้าลูกสาวไว้ก็ได้ เพราะ
แกเองก็ไม่รู้ว่าใครเป็นใครเหมือนกัน อีก
อย่างผมคิดว่า แกจะแกล้งเขามาเพื่อให้ทาง

เราแตกกันประสาท แล้วจะได้หักทักเอาว่า
ประสาทเกี่ยวข้องกับลูกสาวแกจริง เหมือนแม่
สุดสงวนให้เสีย ในท่านองเลหลัง น้าลอง
คิดให้เด็กอย่าให้เสียรู้ยายแม่ ประเทสคน
นี้ก็ได้ ถ้าผมไม่รู้ว่าจริง ๆ ผมจะเอาเรื่องท
ไหนมาพูดกันนี้ได้”

คำขู่แรงของข้าพเจ้าค่อนข้างระลัง เมื่อ
ได้พิจารณาแล้วน้าวนก็ออกจะลังเล ในที่
สุดแกเอ่ยว่า

“น้าก็ไม่ได้เชิงจะรังเกียจอะไรเช้านัก แก
เจ็บใจอยู่ที่เรื่องนางสุดสงวน เมื่อพ่อชงค์
รับรองแข็งแรงว่าไม่เป็นจริงทั้งนั้น ต้องขอ
ให้น้าทวิภูมิรองก่อน พวกกันจริง ๆ นะ ถ้า
ประสาทเรียบร้อยมีหลักฐานเป็นผู้หลักผู้ใหญ่
เหมือนพ่อชงค์อย่างนั้น น้าจะมีรังเกียจจริงอน
อยู่ทำไม ทนหัวให้ไว้ ๆ เชียว แต่เมื่อน้า
เลี้ยงลูกไม่มี มันสวระแนสไปก่อน ที่สุด
แล้ววาสนา ถ้าจะให้มันสิ้นสงสัยในหัวประสาท

พ. ศ. ๒๔๗๗

เพื่อนอบ

ละก็ ควรชักชวนผู้คนที่เป็นส่วนางสงวนจริง ๆ
ให้น้ำทราย น้ำก็ไม่อะไรระชักชองในเรื่อง
นอบ

น้ำเป็นผู้ใหญ่ จะพุกกลับไปที่กลับมาให้หรือ
แปลกใจอยู่แต่ที่พ่อชงค์ ทำไม่ดังคอง เป็นอะ
เคือกรอนในเรื่องนั้น

ฟังเขาใจในความประสงคกแท้ของน้ำวอน
เคียวเอง แปลกรวังอยู่ ๆ แทะมาทัง
อะไรในข้าพเจ้าอีก ก่อนทำไมน้ำวอนไม่พุก
เสียอย่างนี้ แก่น้ำวอนนะ เป็นคนมีความรู้
สักไม่คงที่ รังง่ายเยื่อง่าย ครังประสาท
เข้ามา ยุ่มยาม ในบ้านวรคิสิย์ใหม่ ๆ ก็กระตือ
รือร้นวัยแรงแข็งขอบก เคียวสัพพชินกัน
เข้าและมามีเรื่องกะทโยใจเข้ากันนอบ กัก
เป็นพนเป็นไฟ โกรธเกลียดเสียไม่ยอมฟัง
เสียงใคร ระถือเอาความคึกของน้ำวอนเป็น
แก่นสารไม่ไ้ และข้าพเจ้าก็ไม่อยากที่จะ
ฟังคำพูก อันเย็นนัย ๆ อย่างนี้ ของ น้ำวอนอีก
เพราะมันเย็นเครื่องแสดงใจ สำหรับจะทำลาย
ความทังใจอันชอขบวรพของข้าพเจ้า จึงทำ
เป็นไม่รู้เท่าทันความคึกของแกเสีย จัยเอา
ใจความค่อนท้ายขึ้นสัญญากับแก

“จริง ๆ นะน้ำ ถ้าสมทกัวเ้านายคน
นั้นมาได้ พร้อมคัยหลักฐานอันควรเชื่อ
น้ำก็องเลิกสงสัยประสาทกันเสียที แล้วก็อย่า
กลบคำเสียนะ ผมกลัว”

น้ำวอนหัวเราะแล้วว่า “แล้วกันพ่อชงค์

“ผมเห็นแก่นนอบทรอกน้ำ น้ำรู้แล้ว
นอบก็ประสาทรักกัน ผมเป็นผมก็อกสงสาร
ไม่ไ้ ถ้าสามารถจะช่วยเหลือก็ไ้อย่างไร
ผมก็องช่วยเหลือ”

ข้าพเจ้าขอให้น้ำพระ เป็น พยาน ในถาร
สัญญาทกถระหว่างข้าพเจ้ายันน้ำวอน ใน
เรื่องนอบ

๐ ๐ ๐

มาทักทวงของอยู่กันถวัน ที่ระเอาตัวพ่อชง
เอกของแม่สัดสงวนมาอวคน้ำวอน ครันระ
ถามสัดสงวนเอวทง ๆ ที่ไหนเขาจะยอก
มันเย็นของทน้ำวอนยายและยักสิ ไม่สมคว
ทเพือนผู้หญิงกับผู้ชายจะถามกัน ครันระไป
เค้นเอาความขบรภาพองผ่ง เขารู้กันนอย่าง
เรา ๆ เอง คนชชคนโน้น คนโน้นชช
คนนั้น แล้วก็เหลวทังเพ แต่ถ้าระละเลยเรื่อง
นี้ไว้ น้ำวอนก็จะเห็นสมจริงว่าเป็นประสาท
มากช้น แล้วนอบของข้าพเจ้าจะเป็นอย่าง
ไร บังน้ำวอนก็ควรจะยังง อยู่สำหรับข้าพ
เจ้า ถ้า น้ำวอนยังเห็นข้าพเจ้าก็เคีย มากช้น
ประสาทก็จะยังทักคำมากถง เคียวเขา

บุษกร

ตุล

ยังไม่แข็งแรงพอที่จะฟังคำปฏิเสธครั้งสุดท้าย
ของนางอนงค์ คิดแล้วก็กลัมิโง่ ถ้าเธอนั้น
ไม่กล้ารับข้าพเจ้า จะยอมเป็นชังก็ กาลานาคร
อย่างผาสุกเช่นนี้ไม่ใช่

เพื่อตากสมองและหย่อนอารมณ์ จาก
สำนักงานก็เลยแน่วไปสะพาน พระพุทธชอกฟ้า
เช่นวันนั้นอากาศร่มเย็นก็พอใช้ เชิงสะพาน
คืบคืบไปด้วยผู้คนตามเคย แวะหาเครื่อง
เย็บเข็มพุดชุ่มชิ้นคอ ก็พอได้พบบรรดาเพื่อน
รักคู่หูของประสาธน์ กำลังยืนเก็กงอยู่แถวๆ
นั้น พอเห็นข้าพเจ้าก็รีบเข้ามาหา

“โง่ พ่อบุญนายหนุ่ม หายหน้าไปเสียไหน
นาน” เขาปราศรัยทักอย่างสนิทสนมและ
คุ้นเคย

หน้าของ อรรถพร เกิดเป็นบุญญาให้ข้าพ-
เจ้าแก้ปัญหारे่องสับสนงทก นายอรรถพร
ผู้เป็นเพื่อนคนจริงแรง พุกแก่ง และเขื่อนนั้
สะเอะ นึกสอกระไรหลายอย่าง เขาถูก
คอกับสับสนงทก อย่างไรก็ระคองรู้ความถึ
ลัษณ์ของสับสนงทกยังไม่มากนักน้อย หรือถ้าไม่
กลัวยาวปาก ข้าพเจ้าอยากกระซิบเฝ้าว่า นาย
อรรถพรคนนั้นแหละน่าสงสัยว่าจะเป็นทวิการนั้

“จะหายไปไหน เธอสิมิ่วไปงมโข่งอยู่
ที่ไหนล่ะ ไม่เห็นหนาคำคาเลี่ยนานเหมือน

กัน” ข้าพเจ้าตอบเขาไปอย่าง
“แฉกแฉกแหละเพื่อน” เขาตรงเข้ามา
ใกล้ๆ ทักขี้ และส่งเครื่องคืบมายัง
“โง่เขาจะไปเมืองแพร่มาří ไปว่าความ
หรือไปเที่ยว”

“ทั้งสองอย่างนะแหละ” ข้าพเจ้าตอบ
เรียบๆ “เออถนัพยทักขี้ เขาส่งว่าคืบถึ
เธอ”

อรรถพรหัวเราะหึๆ แล้วว่า “เขาสยาย
ก็หอรอกหรือ ถนัพยทักขี้เขาแต่งงานแล้ว
สนุกไหม เมืองแพร่ อยากรจะ ไปเที่ยวสักที
ถ้าทำวิทยังไม่ย้ายไปจากที่นั้น”

“พอใช้หอรอก แต่ข้าวของ แพง พิลึก
ถ้าจะไปเที่ยวถึกันเพื่อชมภูมิประเทศชั่วคราวก็
หอรอก อยู่นานๆ แล้วเมื่อจ้ง ออกอย่าง
ร้ายเชียว อย่างเธอไปอยู่สัก ๓-๔ วันคง
ทวายเป็น”

อรรถพรหัวเราะอย่างถูกใจ แล้วชวนคุย
ต่อไป ด้วยความกระตือรือร้นเขื่อนนั้สสัย เรา
ก็มิไฉนถึกันพุดชุ่มคอเสร็จแล้ว ข้าพเจ้าก็
ชวนเขาเล่นรถเล่นไปตามถนนประจำอีก
เมื่อคุยกันถึงเรื่องสนพสนมครแล้ว ข้า-
พเจ้าก็เอ่ยขึ้นถึงเร่องสับสนงทก ที่แรกอรรถพร
ไม่ยอมบอก ทำเลลโลลไปอย่างอื่น ข้าพ-

พ. ศ. ๒๕๓๗

เพื่อนอบ

เจ้าจึงกล่าวว่า

“ก็เด็กคนนั้นมันหน้าตาเหมือนเฮื่อนนา”
ฮวดพท้าวเตลือก หันมามาวกยระเคนคอก
ข้าพเจ้า

“หาความอับร้อมมาให้ละซี กันไม้ไค้
เป็นพ้อมัน ๆ ะมาเหมือนกันไค้อย่างไร ย้า
จัง! เจ้าสาทโคโนเขกมาคนหนึ่งแล้ว ยังระ
โยนมาให้กันอีก เห็นะไม่รับประทานละว้ย
ใครเห็นคนว่านระฮากะกันหน้าก”

ข้าพเจ้ายิ้มแล้วตอบว่า “ก็เฮอสนิทสนม
กับเขาหนี้อยู่เมื่อไร ถ้าไม่ใช่ประสาทแล้ว
กันไม้ไค้ว่าใครนอกจากเฮอ”

“ย้า! หมอนข้าเฮะ!” พอกริดของ
เราเล่นมาถึงโรงพยาบาลโรกิกักเขาเลยว้า
“เฮอลงเสี่ยทักกระคิดรอก ขึ้นปล้อยไค้ถ้า
ระฮาดระวักใหญ่” แล้วทำท่าเหมือนระยั้ง
จริง ๆ หนก้องห้ามว่า “อย่าระเคี้ยวระดระ
ลงคูกุ บอมาก่อนซี, ใคร? ถ้าไม่ใช่เฮอ”

“ก็เจ้าไซคิมือแปงใจเล่า” เขาบอก “แต่
ก่อนไม้ยักมีใครสงสัย เพราะมันอยู่ห่าง ที่
แรกกันกันกงอยู่เหมือนกัน เกือบ ๆ ะเซอ
เฮว่าเย็นประสาท แคทักหลังไปคากันเฮา
จากสุกสงวนจนไค้ความจริง ฐึหรือยังเล่า
พ้อคนฉลาด”

ความจริงไค้กระเร่งขึ้นแล้วในยักัน ใจคอก
ข้าพเจ้าเบิกบานขึ้นจนล้นมทว เกือบจะท้าวรด
แว้งหน้าคว่ำล่งเสี่ยทักคอนเสี่ยรอนนาลากหญ้า
“เจ้าไซคิ! เฮ ก็มันอยู่ดังราชบุรีนั่นนา”

ข้าพเจ้าลองท้วงคูกุ
“ก็แล้ว มันไม้ มีคินฮนรด มากรุงเทพ ะ
ยั้งหรือ?” เขาเอ็คเคะโรใหญ่ “อ้อหมู่ทักก
ค้อ กับสงวน มันมา กรุงเทพ ะ แทบทุกเคื่อน
แล้วแม่สงวนระกันไปอยู่ราชบุรีกับมันเย็นเคือบ
เคื่อน แต่ไม้มีใครฐึของเขาทรอกนะ เพราะ
เขาว่าเขาไปคากอากาศเพ็ชรบุรี ค่อนนั้น
เจ้าคุด คุณหญิง ไปอยู่เพ็ชรบุรี ัก้วยกันทั้งนั้น
ข้างสุกสงวนตามไปทักหลัง มันระยาคะไร
ฮนรดไปเพ็ชรบุรีแล้วกัแหวลงเสี่ย ท้าวราชบุรีชีว
ควรว ใครระไปฐึ มันเย็นความบักซบของ
สงวนเอง ทยากทำแกันทัก โคโนคนแกันเข้า
ยั้ง เลยทหมกลึง”

“แล้วทำไมเจ้าไซคิถึง ไม้รับ ไปอยู่เสี่ย
ัก้วยเล่า” ข้าพเจ้าถาม

“มันระยักไปคากำมันละอะ” เขาพุก
สะยัก ๆ “มันสอนให้ฐึจักความไม้ประมาด
คน แลระวักเย็นมารคางของท้าวกร เท้านั้นกั
พ้อแล้ว นี่ข้าว่ามันจะแต่งงานกับลูกสาว
พระยาระไรในเร็ว ๆ นี้ คนอย่างเจ้าไซคิน

บุษกร

ตุล

น้ำ! มันเลี้ยงใครจริง ๆ ๆ ที่น่าสงสาร
 ๆ ๆ ก็สมน้ำหน้า นี่ซงค์! ถ้าที่แรกไม่เล่น
 ทั่วไ้กระอื้อเสียยังักกว่าจริงไหม?" นาย
 อรรถพงษ์เลี้ยงหน้าลายแทยกระลอก

๐ ๐ ๐

พยอรรถพงษ์ขวานไม้เสียเที่ยว ไ้ข้าว
 ชนพึ่งพอไ้อย่างยิ่ง โซคิหนอโซคิช่างทำ
 ไ้ ช่างไม่สงสารแก่ทารกคาค่า ๆ ที่เกิด
 มา หากสาโลติคของคณ จะไ้ชื่อว่าลูกไม่
 มีพ่ออย่างเลย แต่ไ้ไม่เห็นมีทางใดที่กระทำไ้
 โซคิกถลยไ้มารับรองยกย่องสุกสงวนเป็นเมีย
 ชนไ้ มนุษย์อย่างนั้นค่อไ้เอาทายมารอ
 อยุ่ที่คณมันไ้มรับ ข้าพเจ้าเคยเห็นความไ้
 แข็งของเขาคิ และอีกประการตามคำบอก
 เล่าของอรรถพ เขาต้องการจะแต่งงานกับ
 คนที่มหลักฐานคิ ๆ อยุ่ในไม่ช้าน เมื่อไ้
 ยักเขาคความเนาเหมือนของเรองนี้ไ้พินไปโดย
 ไม่มีไ้ใครระแวงสงสัยไ้คิกันแล้ว ระกลยมา
 ยนมอรับเขาบายเจ้าไปแยกเขื่อน ทัวของทัวอิก
 ทำไ้มา ข้างสุกสงวนเขาคิคงไ้เกิดคร้ออะไร
 นึก เห็นยงรับเรึงและสกลไ้คิ มันคณหนัก
 อยุ่ที่ประสาท และกรรมมอญ่นอย ส่วนเจ้า
 โซคิผู้สร้างบาปอนันคณนอยมกรมสยาย

แต่เมื่อไม่มีอะไรจะไ้ไปกว่านี้ ในที่สุด

ท้องเสียงโซคิก้านขอความช่วยเหลือจากเจ้า
 โซคิเป็นครั้งสุกท้าย

ข้าพเจ้าไ้คิมักทหมาย ตามเข้ไปตรง ๆ
 ถึงเวธสุกสงวน และขอกความจำเ็นพอ
 เป็นเลา ๆ ซึ่งเขาคควรจะช่วยเหลือไ้ ถ้า
 เรามาไ้ความทกลถกกันเป็นส่วนตัว เพียงเล็กน้อย

โซคิกอปปฐิเสรมาสัน ๆ ว่า เขารูไ้ไม่ไ้
 ว่าเด็กนั้นจะเป็นลูกของเขานั่นหรือไม คณัน
 เขาคไ้มอวรับรองเป็นพ่อไ้ ๆ ไ้ทั้งนั้น

แค่นไ้เจ้าโซคิกนั มันถลยพอย่างนั้น
 คณที่เป็นชกยลูกสาวเขา เมื่อมันไ้คิมไ้ระ
 รับ ก็มกัจะมีเหตุผลอย่างนั้นมาอ้างโดยมาก
 มนุษย์ทำไ้เป็นธรรมมีไ้ช่วยการพุกค้วย

แต่เจ้าโซคิมันทำไ้ ลูกของมัน มันไม่
 รับว่าเป็นลูก ข้าพเจ้าค่อทำไ้ จะรับเด็ก
 ที่ไม่ไ้สุกมาเป็นลูก ลองสุกคิที่ระยาปกครอง
 อะไร ไม่เห็นเสียทวยคิทั้งไหน อุตคิคินาม
 สกลไ้เกิดที่ไ้มีพ่อไ้ เกิดผู้หญิงมันจะไ้
 ของเราไปไ้สุกกับ ลองแก่ทหน้าสุกสงวน
 ไ้สุกกรว อยากทหน้าเจ้าโซคิกนั มันจะ
 ทำอย่างไ้ ที่มคนจริง ๆ อย่างข้าพเจ้าน
 เกิดขึ้นข้างแล้ว การเป็นผัวของสุกสงวน มี
 ลูกเป็นเกิดหญิงน้อย ๆ ผมแตงนารักกันเอ็นก

พ. ศ. ๒๔๗๗

เพื่อนอับ

คน ๑ นั้น อย่างระมัดระวังหน่อยก็ทรงชาว
บ้านเขาคงนึกหา กันบ้าง พอหอมปากหอมคอ
คุณแม่มักเสียดใจจนลมแทบจับ แต่ท่านใจก็
ยังกระแม่น้ำ เลี้ยงหลานลม ๆ ไว้อีกคนจะ
เป็นไร นางดังลูกเก็กขายเต้าหู้ข้างบ้าน คุณ
แม่มยังไปขอมาเลี้ยงไต่อย่างสนิทสนม กันลูก
คนไทยแท้ ๆ ข้าลูกชายก็สมมตตัวเองว่า
เป็นพ่อ ยังจะไม่เต็มใจรับเป็นหลานอีกหรือ

ทำไต่หรือไม่? ทำอย่างนี้ไต่ไหม? เพื่อ
เห็นแก่หน้า! ข้าพเจ้าครุ่นคิดอยู่หลายวัน
ไว้สัดกับคนเถรของปลุกปลอย และกล่อม น้ำใจ
จนเพื่อน ๆ พวกนี้แปลกใจ ที่เห็นคนรักปลุก
ปลุกก็ แต่เขา ไต่รับ คำตอบ ไปแต่เพียงว่า
“ก้นกลุ้มใจ” เท่านั้น

ถ้าจะทำอย่างนี้จริงสมอ้างว่าเป็นตัวของ
สุกสงวน ก็ระอยู่ในกรุงเทพ ฯ อีกทำไม
อยู่ให้ใคร ๆ เขาคาม ใด ใคร ๆ เขาซ่อนแคะ
ให้โลกนึกหา ให้นอนมอของหน้าด้วยความ
เย้ยหยัน น้าวอนทำให้หน้า คุณแม่มักจะ
ตกใจบอกว่า ข้า! ฉันอยู่ก็ตาย! เป็นข้าตาย
ไปนอนให้รถไฟมันทับตายเสียดีกว่า ถ้าจะอยู่
พร้อม ๆ กับความอับยัยคอกสุในพระมหานครนี้

เมื่อปลงใจแล้วว่าจะต้องทำ ทำเพื่อนอับ
ทำเพื่อความรักความหวังดี ก็ต้องทำให้ถึง

ไต่ แล้วไปเสียจากที่นั่น ไปเพื่อนอับ เพื่อไม่
ต้องทนคุกคาม สมรสระหว่าง นอภ กับ ประสาท
ข้าพเจ้าจะอยู่โดยนอภเป็นของกันอื่น หรือไม่
เป็นของคนที่ เธอรัก อันที่เธอจะต้อง ปราศจาก
ความสับสนไม่ไต่ทางสัน ตกลงก็ไม่มีเหตุ
ผลอันใดอีกที่จะเชื่อเชื่อ หรือรังควาข้าพเจ้า
ไว้ในบ้านในเมืองในพระมหานคร อันเป็นที่เกิด
ที่อยู่ ที่รักของข้าพเจ้าคือไปแล้ว สำหรับคุณ
แม่ ท่านมีลูกอยู่หลายคน จึงไม่สู้สำคัญ
ตายอยากในข้าพเจ้านัก ะไปไหนมาไหน
ไม่เห็นท่านเคยเป็นห่วงขังโย เพราะอันที่
จริงข้าพเจ้าก็โตเกินที่ท่านจะห่วงเสียแล้ว อีก
ประการดูอย่างข้าพเจ้า ถึงจะของท่านไปเสีย
ไกล ๆ ก็จะทำให้ท่านเดือดร้อนน้อยลงใน
เรื่องเงิน ๆ ทอง ๆ เสียด้วยซ้ำ เมื่อคุณแม่
ไม่เป็นที่ห่วงแล้ว ก็ไม่มีใครจะห่วงอีก
ข้าพเจ้าเคยรู้สึกเบื่อพระนครอยู่นานแล้ว รวย
รวมความเบื่อหน่ายเหล่านั้นอพยพมัน ไปเสียที่
อันดีกว่า ไปตายเอาตายหน้า แผ่นดินข้าง
หน้ายังมี ไปให้ไกลเสียจากมนุษย์ที่เต็มไปด้วย
ด้วยความ โหดร้าย โสมม เช่นพวก เจ้าโชติ
อยู่ร่วมแผ่นดินกับมันทำไม อนึ่งอาชีพของ
ข้าพเจ้า ก็ไม่ เป็นเครื่อง ผลมกิดตัว ถึงกับ ะไป
ไหนไม่ไต่ การที่เลือกอาชีพเช่นนี้ อย่าง

บิชกร

คูล

หนึ่งก็เพื่อสำหรับเที่ยวเตร่ไถ่สยาย ๆ

ฮ้องกง! ข้าพเจ้าเลือกไว้นานแล้ว ที่
ฮ้องกง มีอะไรก็ ๆ ที่ข้าพเจ้าต้องการ หลาย
อย่าง ไปฮ้องกงเป็นก็รู้สึก ข้าพเจ้าต้องไป
ให้ไ้ จะไปเพียงชั่วคราวหรืออยู่ตลอดชีพ
ก็ตาม

ไม่มีอะไร ที่จะรักษากัน ความตั้งใจแน่วแน่
อันนี้ไ้ เพราะข้าพเจ้าไม่ยอมย้ปรึกษาใคร
จักแรงมอความที่ยังว่าค้างอยู่ ให้หัวหน้าสำ-
นักงานของเรา จักการแทนต่อไป บอกคุณ
แม่สั้น ๆ ว่า “ ผมจะไปฮ้องไ้ ไม่ม่กำหนด
กลับแน่นอน ” เท่านั้นท่านก็เช่สนธิท แล้ว
เหตุการณ์ข้างหน้าก็แก้ไขเอาใหม่

ก่อนที่ข้าพเจ้าจะเดินทางออกจากสยามไป
โดยทำนองท่องเที่ยวกลาย ๆ ไ้เขียนจด-
หมายที่จำเข่นขัน ๒-๓ ฉะบับ มีใจความดังนี้
ฉะบับที่ ๑

ที่บ้าน

วันที่

นำวอน ที่เคารพ

เสียใจที่ผมยักยอกความจริงไว้ ไม่สาร
ภาพแก่น้ำเสียแต่กันมือ แต่เข่นผมรู้สึก
ผิดชอบก็แล้ว จึงขอรีบตรง ๆ ว่า ผม

แหละก็สามสี่ของสุกสงวน และเป็นพ่อของ
เด็กคนนั้น เป็นพ่อที่ไม่ไ้ความยุติธรรม
แก่ลูกเสียเลย ยักยอกเข่นวาระอันควรแล้วที่
ผมจะประกาศให้โลกทราบว่า ผมเป็นพ่อของ
มัน พ่อคนเกียวกัทำให้ยากในโลกล

ถ้าทั้งนี้เข่นความน่าอับอาย ผมก็ไ้หัน
ความอับอายไปแล้ว ไปยังดินแดนที่โลกล
สักทีผมจะไปไ้

เท่านั้นประสาท ก็คงพ้นจาก ความมัวหมอง
เข่นวิสุทธิแล้วน้ำ น้าสัญญาณั้ผมว่าอย่าง
ไร โปรดจักการไปตามสัญญาเล็ก จึงเห็น
ใจผมยัง ผมอุคส์ที่ยากหน้วยัก ซึ่งมิ
ไ้มีใครนึกส่วนว่าเข่นความผิดของผม ทั้ง

ก็เพราะผมเห็นแก่นอยเป็นส่วนใหญ่ น้าโปรด
อย่าเสียใจ หรืออาลัยในหลานผู้หาคุณธรรม
ความกัมีไ้อย่างผมนี้ ขอฝากแก่คุณแม่
น้าและน้าพระช่วยดูแลท่านบ้าง ถ้าหากฟ
ใหญ่ก็พักกลาง เขาไม่อาจ ปฏิบัติทำน ให้คไ้
ท่านน่ะคงไม่ทวงผมหรอก เพราะผมไม่เข่น
ลูกที่แม่รักมาแต่ไหนแต่ไร

ขอฝากความรักและระลึกถึงมากับ

จากหลาน

ซ่งคี่ กาญจนนคร

พ. ศ. ๒๔๗๗

เพื่อนอบ

๒

นอบ นื่องตรก

พี่ชวีชามาก ที่ปกป้องความชั่วร้ายไว้
 เกยวนพี่ไม่สามารถจะปกป้องไว้สำหรับทรمانน่อง
 ต่อไป จึงได้สารภาพกับน้าวนไปหมดสิ้น
 แล้ว ประสาทของนื่องเป็นสุขวิเศษที่ปราศจาก
 ความรัก นื่องคงจะได้แต่งงานกับเขาใน
 ๒ มีชัน พี่ขอแสดงความยินดีล่วงหน้า พี่ไม่
 มีอะไรที่จะบอกไปว่า “เจ้าสัจจันทร” ของพี่
 กันเกี่ยว ขอให้มันเป็นของขวัญแก่น้องและ

ประสาทในวันสมรส

เพื่อจะเห็นความเสน่หาคือพี่ขอตรึงอ่าเนก
 ชัน พี่คงถนอม นอบตรกคนเกี่ยวของ
 พี่ ไปยังที่ ๆ พี่ต้องการไป และนื่องคงค่อย
 รู้ต่อไปภายหลัง ว่าทำไมพี่จึงต้องทำดังนี้
 พี่ขอออกแต่ว่าเพราะพี่รักนอบมาก เกินไปจนพี่
 อาจเสียสละได้ทุก ๆ สิ่ง เพื่อนอบคนเกี่ยว
 จำไว้นะนอบ

ด้วยความรักอันบริสุทธิ์ของพี่

ซงค์ กาญจนาร

๑ อันชายโศก โศกเกี่ยว ถึงเปลี่ยวจิตที่
 ชายวิวาท ภายหลัง ธุระ

พรมิทร สมนรัก ไม่หนักอก
 ทั้งเหมือนนก คู่ชีวา วางฆ่าเอิบ ๆ
 พระคิ นพณ

ธรรมานุสสรณ์

สุขี สุปติ พุทฺโธ จ เยน เมตตา สุภาวิตา

ผู้เจริญเมตตาแล้ว ย่อมหลับและตื่นเป็นสุข

ตมฺหิชาจันท์ ๖

ผู้เจริญสุกเมตตา

นิทราและจะตื่นตน

จักสบสุขสานต์ผล

ผ่องแผ้วมะเบิกบาน

น ปาปํ สุปฺนิํ ปลฺลสฺติ

ผู้เจริญเมตตา ย่อมไม่ฝันลามก

กุมารลพิตาจันท์ ๗

เจริญปรมเมตตา

จะพาสุขสราญมาน

ฤดามกสุบินพาน

พะพ้องกลมละหลับสนิท

มณฺสุสฺสานํ ปิโย ไหติ

ผู้เจริญเมตตา ย่อมเป็นที่รักของหมู่มนุษย์

เจริญสุขุมเมตตา

บิยามมนุษย์จิตต์—

มนานปรน้นนิตย

นรินทร์รับมิจะเสื่อมคลาย

อมณฺสุสฺสานํ ปิโย ไหติ

ผู้เจริญเมตตา ย่อมเป็นที่รักของหมู่มนุษย์

วิชขุมมาลาจันท์ ๘

ผู้เจริญเมตตา

จักพาบิสาจ

ชักมารเกรียวกราด

ให้เสื่อมศูนย์หาย

จากจิตต์เหยมโหด

เห็นโทษหลากหลาย

กลับรักไม่ว่า

ในผู้เมตตา

เทวดา รุกขนิติ

เทพยดาช่วยรักษาสู่เจริญเมตตา

ผู้เจริญเมตตา	เทพอารักษ์	ปกบ้องพิทักษ์
ดูแลรักษา		
ไม่ให้ภัยพ้อง	ถูกต้องอาตมา	ผองทุกข์โรคา—
พาหัพพันไกล		

มุขฉนวน โณ วิปัสสีติ

สีหน้าของผู้เจริญเมตตาช่วยเปล่งปลั่ง

ผู้เจริญเมตตา	ผิวหน้าสดสี	ปราศผำราศี
เปล่งปลั่งสุกใส		
ไม่มีมัวหมอง	ผุดผ่องอำไพ	ใครเห็นเพ่งใจ
ติดต้องนัยนา		

อสมมุโพท กาลิ กโรติ

ผู้เจริญเมตตาช่วยไม่หลงใหลทำกาลกิริยา

ผู้เจริญเมตตา	มรณาสันนัไซริ	ยอมไม่หลงใหล
ทำกาลกิริยา		
ด้วยจิตตั้งมั่น	กำจัดเวทนา	รำลึกตริกหา
ที่พึงพันภัย		

อภิลมณ

พ. ศ. ๒๕๓๗

พจนานุกรม บาลี-ไทย

ใช้ศัพท์อื่น) อย่าง ๑ อย่างที่ ไชยวาทแปลว่า สยบ
ระหมายอย่างหลังนี้กระมัง? ทั้งในเรื่องราวพระ
ฉันนะว่า... ทุกข์ ทุมฺโม โท ติฏฺฐกํ มุจฺฉิโก
ปฺปติกา วมฺ. ๔/๔๘๒. นับเป็นคำยากคำ
หนึ่ง แม้ผู้รู้ก็ไม่เห็นใครได้ความชัด พวกกัน
เข่ากัซกัซ ๆ ไป แท้จริงหลังนี้ตรงกับ ฆมฺมุ
ซึ่งมีอรรถเป็น ๒ คือ โมท ๑ มุลา ๑ ให้อุ
ถะเยกใน อาคฺ.ป.ก. ของผู้แต่ง.

อชฺโหมมุพฺติ [อชฺ+โ+ ฝลฺพิ] ก.

ห้อยลง, ย้อยลง. พหุ. อชฺโหมมุพฺติ. ตมฺหิ
สมเย โธตฺมุพฺติ อชฺโหมมุพฺติ อภิปรตฺมุ-
พฺติ มช. ๓/๔๗๑.

อชฺโหมเสติ หรือ อชฺโหมเสติ [อชฺ+โ
+ ฝลฺ.?] ก. 'กลืน', วย, วยเฮา, ยึดถือ;
เห็นชอบ, ชอบใจ. มัชฌิมนิกาย อชฺโหมสฺสฺสฺ.
สเร โข ทุวํ ภิกฺขุ ปจฺวํ อชฺโหมสฺสฺสฺ... อายํ
เคหํ... พรหมํ อชฺโหมสฺสฺสฺ มช. ๑/๕๕๔,
ปจฺวํ อชฺโหมสฺสฺสฺสิค ปจฺวํ อชฺโหมสย คิลิกฺวา
ปริณฺญาเปทฺวา ทณฺหา มานทฺวิจฺจิ คณฺหิสฺสฺสฺ
อ. ๒/๕๔๗.

อชฺโหมสนฺน [อชฺ+โ+ ฝลฺพิ] กก.

รลงยิ่งแล้ว. คชฺคา มุจฺฉิกา อชฺโหมสนฺนา
ก. ๑/๓๗๗, อชฺโหมสนฺนาติ อชฺโหมสนฺนา
โอคาพาหา อิทํ สารณฺติ ปริณฺญาณายปฺกฺตา,

อ. ๑/๔๖๐. แท้จริงศัพท์ต้นนี้ฐานว่าอาจ
มี เพราะเทียบได้กับ โธสนฺน อวสนฺน ในที่อื่น.
แต่ในบาลีนี้ พร้อมทั้ง อ. ต้นนี้ฐานว่าผิด คง
เป็น อชฺโหมสนฺน เพราะอรรถเช่นนี้ มีตั้งร้อยทั้ง
พันแห่งเป็น อชฺโหมสนฺน ซึ่งไปปะปนกับ อชฺ-
ฉาปนฺน ทั้งนั้น ไม่เคยเป็น อชฺโหมสนฺน เลย
และนั่นแหละ นับว่าสนธิสนฺนให้เห็นว่า อชฺโหมสนฺน
ถูกกว่า อชฺฉาปนฺน ในที่เช่นนี้ (ดู อชฺโหม-
ปนฺน).

อชฺโหมสาณ [จาก อชฺโหมเสติ] นป. 'กลืน',
ความตกลง, ความยึดถือ. ขนฺธสุ ธาถย
นิกนฺตี อชฺโหมสาณ ปตฺถนํ... ทถฺหิ มุญฺหา
วมฺ. ๔/๔๗๑. คิลิกฺวา ปริณฺญาเปทฺวา ทณฺหา-
วเสน อชฺโหมสาณ มหานิ. ๑/๔๕.

อชฺโหมสาย, อชฺโหมเสติวา [จาก อชฺ-
โหมเสติ] อก. 'กลืน', วยเฮา, ยึดถือ, ทกลง.
อชฺโหมเสติพฺพหฺติ อชฺโหมเสติกา คิลิกฺวา ปริ-
ณฺญาเปทฺวา ทณฺหา พฺพหฺตํ มช. ๒/๕๕.
ปจฺวํ อชฺโหมสาย คิลิกฺวา... มช. ๒/
๕๔๗.

อชฺโหมเสติ [จาก อชฺโหมเสติ] กก. ใช้ได้
ทั้ง กทุกุ ทั้ง กมฺ. กันนี้. (๑) กทุกุ. บิถฺมัน,
ดิถฺมัน (ซึ่ง). ทุกฺขํ ธลฺลิโน ทุกฺขํ อฺปคฺโค
ทุกฺขํ อชฺโหมเสติโก มช. ๑/๓๕๘, อชฺโหม-

หลวงเทพพรณานุกิษฏ์

พฤศจิกายน

โกติ กณฺหาภิภู จิวเสน เวกิกพุโพ อ. ๒/ ๓๖๖. (๒) กมุมน. 'กลืน', จัยเอา, ครอบงำ, ย่ำยี. อชฺโณสิกฺขิ เบว อททณฺนิ ชรภาทิ มทฺ- ทิกฺกิ เบว อททณฺนิ จุณฺนิ. ๒/๑๕๑.

อชฺโณหฺม [จากอชฺโณหฺรติ] -กค. กลืนแล้ว, กินแล้ว, กลืนกินแล้ว. อช. ๖๕๖. มูลผลาภิ โอนทณฺมมาสาภิ วา อชฺโณหฺม ฆมฺมสอ. ๔๖๕ (ควรเขียน -ฏ).

อชฺโณหฺรณ [จาก อชฺโณหฺรติ] นป. (๑) ความกลืนกิน (ซึ่งอาหาร). วิกาโล ขาวกาลิกิ อชฺโณหฺรณํ อนุมฺมกฺกตภา มงฺ. ๒/๑๑๘. (๒) 'นำลงยั้ง', ความทิ่มแทง (แห่งประทัก). ปโตทสฺส อชฺโณหฺรณํ อจฺ. ๕/๒๑๖^๓, -อฏฺกโน อภิมุขสฺส ปโตทสฺส อชฺโณหฺรณสฺสชาทิ ปคณฺ อ. ๓/๔๓๒.

อชฺโณหฺรณีย [จาก อชฺโณหฺรติ] ก. กค. ควรกลืนกิน, พึงกลืนกิน; ควรนำลง. กลสฺสอชฺโณหฺรณีย ฆมฺมสอ. ๔๖๕.

อชฺโณหฺรติ [อธิ+โอ+พฺร] ก.(๑) กลืนกิน, กิน. อาหาเรตฺติ ปวิญญฺติ อชฺโณ- หฺรติ ฆมฺมสอ. ๕๖๔. (๒) นำลง. อสิกฺกิ ปัก ขาปิกฺกิ สยาปิกิ อชฺโณหฺรติ มชฺ. ๒/๑๓๕, อชฺ- โณหฺรติคิ อนุโต ปเวเสติ อ. ๓/๑๓๓.

อชฺโณหฺรา [จากคำขณ] ป. นป. (๑),

ความกิน, ความกลืน, ความกลืนกิน. อชฺโณ- หฺราเร อชฺโณหฺราเร อาปคฺติ สงฺฆาภิสฺสสฺสวิน. ๓/๕๓. (๒) อาหาร, 'ของกินได้'. อชฺโณ- หฺรา (ไทยเขียน อชฺโณหฺรติพฺพ) อชฺโณหฺรติ. . อชฺโณหฺรา อชฺโณหฺรติพฺพ มิลิน. ๔๖๓.

อชฺโณหฺริท [อธิ+โอ+พฺร+ท] กค. วางตั้งไว้แล้ว, ใส่เข้าแล้ว. อุดทฺวอชฺโณหฺริทมิมุเช คุจของรอนอันคนวางไว้ในปาก (อุดทฺทิวอชฺ- โณหฺริท), -จียิกิ ซาอ. ๓/๕.

โณณฺจ-พฺยชคฺคิย, ฌยฺยติ. ทมวก ญ. ฐาคฺคป. ก.

อณฺจติ^๑ [โณณฺจ คำขณ] ก. 'ถึงซึ่ง ความฉิบหาย.' (ญ. คำขณ).

อณฺจติ^๒ [โณณฺจ ญ. คำทำต่อไป] ก. (๑) ไป. มคฺคํ ฌยฺยติ สทฺธิ. ๓๐๔. (๒) บูชา, นมัสสึ พุทฺธํ ฌยฺยติ สทฺธิ. ๓๐๔.

อณฺจติ^๓ [โณณฺจ] ก. หก, บ่น, แศษ, สั้นเข้า. ยาวาเกติสุวาจิทํ ฌยฺยติสงฺโกเทจิ ฆมฺ- สอ. ๕๓๔ ซึ่งไทยเขียน อณฺจติ สงฺโกเทจิ สันนิษฐานว่าฉิบ.

อณฺจติ [จาก ฌยฺยติ^๒] กค. ไปแล้ว, เป็นไปแล้ว. อณฺจํ อนุทฺทณฺทวาทิวิย ฌยฺยติโกติ ทิรฺรดาโน สทฺธิ. ๓๐๔.

โณณฺจ-กฺคิ; ฌยฺยนาสุ, ฌยฺยติ. ทมวก ญ.

พ. ศ. ๒๔๗๗

พจนานุกรม บาลี-ไทย

รากฎ.ก.

โณฏจ-วิเสสน, ฌณเทจิ ฌณเทยจิ.
หมวด ๖. รากฎ.ก.

อณฺฏก ก. หก, ย่น, สั้น. ได้ในคำว่า กฏ-
กณฺฏกตา [กฏ+อณฺฏ+ตา] ความที่แห่ง
จิตที่เป็นธรรมชาติหกเข้าโดยอาการแผ่กร่อน
(คือกระหน่ำ). มนุสเร... กฏกณฺฏกตา อฏ-
ทิกทกั จิตฺตสฺส มนุส. ๗๒๘, ยาวเก ทิสฺวา กฏ-
กภาเวน จิตฺก อณฺฏิกิ สงฺโฆทิกิ กฏกณฺฏก-
ทสฺสภาโว กฏกณฺฏกตา อ. ๕๓๔ ซึ่งเย็น...
อณฺฏิกิ สงฺโฆทิกิ กฏกณฺฏโก ๑ ทสฺสภาโว
กฏกณฺฏกตา อันสันนิษฐานว่าจิต เป็นธรรมชาติ
ของมนุษย์ไทย ถ้าเป็นศัพท์นาน ๆ มีนักฝึก
พลากเสมอ และถึงระดูหลาย ๆ ระเบียบ ก็มัก
จะทำงานกันไป โดยผู้ชำระมักแก้เอาตาม
ชอຍใจ ศัพท์เช่นนี้พึงละเลยไทยยากนัก.

โณฏณ-อาชาเม, ฌณณ. หมวด ก.
รากุณฺทกรณฺทที่ สหฺกั. วางเป็นรูป โณณ-อาชา-
เม ก. รากฎ.ก.

อณฺณติ [โณณฺณ หรือ โณณ] ก. คุคมา,
ซักฺกมา, ลากมา. อุกฺกมบุรุษ ฌณณามิ. ที่ฉัน
อณฺณามิ เราซักขาว, รสดี อณฺณามิ เราซักสั้น
มช. ๑/๑๓๓, กก. ฌณณก. ที่ฉันว่า อณฺณ-
โท, รสดีว่า อณฺณโท ที่มาแห่งเกียวก้น. เย

กิริยาของ ภมการ ช่างกลึง ผู้ชักเชือกกลึง.

โณณ, โณณช-วบุทฺธิ; มกฺกณฺ; กค;
กณฺทิสฺ, ฌณชฺธิ แจ้ง, ชัก; ทา, ไ้; ไป; รัก,
ใคร่. หมวด ก. รากฎ.พ.

อณฺชติ [จาก รากุณฺ] ก. มชฺฌิมบุรุษ
เอก. ฌณชฺธา. อิมํ เกสฺสชฺช ฌณชฺธา ิงทา
(หรือ หยอก) ซึ่งยาน ฌมอ. ๑/๑๕. กาวิก.
ฌณชฺาเปก. กค. ฌณชฺติ. ฌณชฺติกฺข [อณฺชติ
+อณฺช] ก. มีกาอินทาแล้ว ชาอ. ๗/๖๓. ชก.

อณฺชทวา. อณฺชิน ฌณชฺทวา ชาอ. ๕/๑๗๒.

อณฺชน [จากค่าน] นป. ความทา,
ความชะโลมน้ำมัน. ฌณชน ปฺรณณชน ที่.
๑/๒๕, อ. ๑/๑๒๘.

อณฺชน [เหมือนค่าน] นป. ยาทาตา,
น้ำมันทา. ฌณชน มี ๕ คือ กาฬณชน รัสณชน
โสทณชน เกรก กยฺลุต วิน. ๕/๓๗, อ.

๓/๑๘๕. การใช้ยาทาทาข้างบนนี้ ตามเรื่อง
ไ้กับความชักว่า ใช้เพื่อแก้ โรค เพราะมีภิกษุ

เกิดโรคไข้โรคพาธขึ้น. แต่มีบางแห่งที่ไ้ความ
ว่า ใช้ยาทาทาเป็นการประคบกดแก้งเพื่อให้
สวณฺงาม เช่น... มณฺจานวิภูสณฺจฺานานุโยก
อณฺญกตา... อาทาส์ ฌณชน มาสลาวิเลปน...
ที่. ๑/๑๔ แม้ในทางวินยก็เคยมี นี้คงเป็น
ธรรมเนียมของชาวอินเดีย ซึ่งในธรรมเนียม

หลวงเทพคุณานุศิษฐ์
ของไทยเราไม่มี.

พุทธกิจ

อฤชณ^๓ นป. แร่พลวง. ชช. ๓๐๖.

จบเล่ม ๑ ภาค ๑

[ถ้าโชคหรือโอกาสอำนวย อาจมี เล่ม ๑ ภาค ๒ อีกกระมัง?]

สำนักงาน ๑๒๒๑ หน้าวัดราชบพิตร ถนนเฟื่องนคร

หลวงสรรพสารกิจ

บรรณาธิการ และผู้พิมพ์โฆษณา

พิมพ์ที่โรงพิมพ์ไทยเชมม หน้าวัดราชบพิตร

วันที่ ๑๓ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๑๗

[๑๘]